

hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap
hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap
hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap

NAPRAFORGÓK

hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap
hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap
hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap
hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap
hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap

hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap
hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap
hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap
hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap
hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap

Szalki Bernáth Attila

VERSFORDÍTÁSAI

hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap
hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap
hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap
hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap
hétfő, kedd, szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap

NAPRAFORGÓK

*Válogatás német költők
verseiből*

NAPRAFORGÓK

*Válogatás német költők
verseiből*

Szalki Bernáth Attila

VERSFORDÍTÁSAI

**Kiadja a Könyvműhely. hu
Miskolc, 2012**

© *Szalki Bernáth Attila*
(Minden jog fenntartva)

A kötet szerzője a MAGYARUL BÁBELBEN,
a Műfordítók és műfordítások internetes portálján
2012-ben elnyerte AZ ÉV FORDÍTÓJA címet.

Készítette:

 Könyvműhely.hu
A kis példányszámú
könyvgyártás specialistája

ISBN: 978-963-08-3906-8

Január 1.

**Újévi harangzúgás
(Neujahrsglocken –
C. F. Meyer)**

**Friss levegőn dagadó dörgésben
Fűként hajlanak hangok a szélben:**

**Az első kiáltás halkán hangzik,
Majd mélyből új harangzúgás hallik.**

**S mind e hangok seregestül szállnak!
Parttalanul együtt muzsikálnak!**

**Meyer
Geboren 1825
Gestorben 1898**

Január 2.

**Újévi jókívánság (Népköltés)
(Neujahrswunsch: Volksgut)**

**Áldott légyen
s boldog a lépted!
Házban béke
egész évben!
Öröm, egészség: hozza év, nap,
elég erőt, ha sújt baj néha.
Polcra adj a kis kenyérünk
az Úr nekünk!**

Január 3.

**Egy új könyv, egy új év
(Ein neues Buch, ein neues Jahr –
T. Fontane)**

**Egy új év, akár egy új könyv,
de mit hoznak az új napok?**

**Az új, mint az ó esztendő,
hoz fél sikert, fél kudarcot?**

**Szeretnék lenni tűz parázsa,
hátra hagyni ragyogó szikrát.**

**S nem múlni el úgy, mint kályha lángja,
mely sötét hamuként száll alá.**

**Fontane
Geboren 1819
Gestorben 1898**

Január 4.

**De mindennap kellene legalább
(Man sollte alle Tage wenigstens –
J. W. Goethe)**

**De mindennap kellene legalább;
egy kis dalt hallgatni,
egy jó verset olvasni,
megnézni egy szép képet,
s ha lehetséges volna,
megtehetnétek,
egy értelmes szót mondani.**

**Goethe
Geboren 1749
Gestorben 1832**

Január 5.

Január 1851
(Januar 1851 –
T. Storm)

**A győzők ünnepe a városon átvonult;
Azt hiszik, Schleswig-Holsteinnek már vége.
Ne törj meg szívem! Kell még öröm érjen;
Gyermekeinkből válnak hős legények,
S szabadon élünk, hála néked Úr!**

Storm
Geboren 1817
Gestorben 1888

Január 6.

Téli kószálás
(Winterreise - L. Uhland)

**A táj hóban áll, szeles,
Kihalt az utca mind,
A tó vize már jeges,
Csak én kószálok itt.**

**Halvány a Nap, fénytelen,
Búcsúzik délután,
Kihunyt a hű szerelem,
A kedv elszáll tétován.**

**Ez itt az erdő széle,
Sok ház, barát behív,
A tűz segít a kéznek,
De jég maradt a szív.**

Uhland
Geboren 1787
Gestorben 1862

Január 7.

Megdermedés
(Erstarrung – W. Müller)

Keresnem kár a hóban
Lépésének nyomát,
Hol jártunk mi gyakorta
A réten át, meg át.

Megcsókolnám a földet,
Olvasztva fel jegét,
Forrósítnám könnyemmel
Lássam lába helyét.

Virágot hol talállok,
A fű hol zöldell még?
Elnyíltak a virágok,
S a gyepp sápadt lett rég.

Wilhelm Müller
Geboren 1794
Gestorben 1827

Január 8.

**A három veréb
(Die drei Spatzen –
C. Morgenstern)**

**Tar már a mogyoróbokor,
ül három veréb rajt', mint csokor.
Jobbról Erik s balról Feró,
középen ám csibész Janó.
Szemüket becsukják, de nagyon,
oda föntről, juj, hogy hull a hó!
Összebújnak a kis verebek,
Janó jussa dupla meleg.
Együtt lüktet így a madár szívverés.
S ha nem szállt el, ott ül még három veréb.**

**Morgenstern
Geboren 1871
Gestorben 1914**

Január 9.

Vágyakozás
(Sehnsucht – E. Mörike)

**Egy zord reggel a télben,
A kedvem mégse rossz!
Hisz hajnalpírban égek,
S vérem lázba hozott.**

**Ragyog a régi szikla,
Az erdő és a vár,
Részeg ködök ingnak
A völgyben fel s alá.**

**Tettre kész sietséggel
Ébreszt szellemet, észt,
S arany nyílvesszejével
Minden messzit elér.**

**A csúcsra vágyok menni,
Hercegi kastély vár,
Szeretnék dalt zengni,
Száguld'ni paripán!**

**Kocsiján győzelemnek
Rohanva viharzón,
A hárfák összetörnek,
Mind szerelemről szól.**

**Hogyan?! rajongsz s felmérni
Nem tudod, ez mit rejt,
Szív kész felejteni,
Mi úgy lerészegített?**

**Igen! nem zengnék mást, csak
Szerelem örömét!
Zilált hangokból fonva
Gyengéd, szép dísz fölét.**

**Mi segít'ne e vágyban?
Kedves, ha itt lennél!
Örömkönnyeim árja
Hullna lábad elé.**

**Mörike
Geboren 1804
Gestorben 1875**

Január 10.

**Ki akarok menni ebből a városból
(Ich will heraus aus dieser Stadt – G. Engelke)**

**Tudom, hogy várnak engem a hegyek
Távol – ott kint –
Az erdő, a téli földek, rétek,
Hol magány felüdít -**

**Tudom, engem szél ringat erdőkön át
Régóta már –
Ha hó hull, hallom Hold éjhangját,
Örök dalát –**

**Érzem, éjfélleg siklik
Lombban,
Hogy hegy, síkság mint hullámszik
Álmomban –**

**Téli hegyek, én erdőim, ti zengők –
Mély hóban álltok –
Menekülni akarok én ez időből,
Békülni jövők hozzátok,**

**El hát piactól, a szobáktól, intek
A zshivajnak –
Mert engemet már most erdős hegyek
Úgy csalogatnak!**

**Így hát búcsúzom utcák, hetek,
A városi vasúttal útra kelek,
S kivonulok, hol viharok örök térben sűrűltenek,
Húzza lelkem e világ!**

**Engelke
Geboren 1892
Gestorben 1918**

Január 11.

A szájra
(Auf den Mund- C. H. Hofmannswaldau)

Száj! mi lelkünket vágyban össze tudod hangolni,
Száj! te édesebb vagy, mint istenek itala, nektár,
Száj! az élet nedveként töltöd ezt, mint jó Alikánt,
Száj! mit India kincsénél többre tudok tartani,
Száj! mint balzsam minket erősítesz nem megsebzelsz,
Száj! mi gyönyörűbb, mint az összes nyíló rózsavirág,
Száj! mivel rubin hasonlós, s nem azonos, bíz' ám,
Száj! te bájforrásoddal behálózol, rabul ejtesz,
Száj! óh, te korallszáj, egyetlenegy gyönyörűségem,
Száj! engedj egy csókot szép bíborszirmadra lehelnem.

Hofmannswaldau
Geboren 1616
Gestorben 1679

Január 12.

**Frici Ferenchez
(Fritze an Franz – M. Claudius)**

**Ma megcsókoltam a Lenkét,
Mam' semmit se látott,
Mert ha itt van kedves testvér,
Ki volna ily bátor.
Mondja, halott leszek csóktól,
De ezt nem hiszem én;
Hogy lenne ajka pirosuló,
Arca szép, mi ígéz?
Gyorsan kihívtam hát Lenkém,
S megcsókoltam száját,
De édes is volt, Fricikém,
Semmi bajom sincs, lásd!
S megteszem újra én bízvást,
Ha lesz lehetőség.
S ha meghalok ettől akár,
Na és! Csókoltam én.**

Január 13.

**Az anya a bölcsőnél
Die Mutter bei der Wiege – M. Claudius)**

**Aludjál édes fiacskám,
Te úgy nézel ki, mint apád!
Az vagy te: apa hasonmás,
Véli bár; nem bírod orrát.**

**Itt volt ő éppen az előbb,
S látta az arcocskád,
Mondta: sokat bír tőlem ő,
De kitől az orrát.**

**S ha tán mostan túl kicsi még,
De jól formázod az orrát,
Mert ha nem az övé, hát kié,
Kitől kaptad azt, mondd hát?**

**Aludj fiam, amit apád mond,
Az csak tréfabeszéd,
Az orrát te soha ne hordd,
Csak bírd az ő szívét!**

Január 14.

Szeretnék egy nőt...
(Ich wünsche mir – J. W. Goethe)

**Szeretnék egy nőt, ámde oly kezest,
Aki nem venne szó szerint mindent,
értene vélem egyet szorgosan,
s ítélne mindent úgy, mint önmagam.**

Január 15.

Mentem én
(Einst ging ich – J. W. Goethe)

**Mentem én
a lánykám után
egyszer erdőbe be,
ölelém
nyakát, de mily kár!
sikoltok, fenyeget.
Én így kiáltok dacosan:
Megölöm, ki zavar!
Kedvesem, légy halk, suttogta!
És úgy senki se hall!**

Január 16.

**A szerelem
(Die Liebe – M. Claudius)**

**Ajtó vagy retesz? Szerelemnek akadály?
Megy minden résen át;
Csapdos a szárnya, nincsen kezdete se gátja,
Örök ámokfutás.**

Január 17.

**A csokor
(Der Strauß – J. W. Goethe)**

**Szép, szakított csokrommal
Köszöntlek sok ezerszer!
Én gyakran meghajoltam,
Óh, nem is ezerszer,
És őt a szívemhez húztam,
Több mint százezerszer.**

Január 18.

**Két kis zenész húzza amott
(Zwei Musikanten ziehen daher –
J. Eichendorff)**

**Két kis zenész húzza amott,
a messzi, zord erdőben;
egyik szerelmes, csalódott,
másik párjának jönne.**

**Reszketnek, fúj a hideg szél,
s trilláznak csodaszépen:
Úgy álmod' e két kis zenész,
mint gyermek kintre nézve?**

Január 19.

A halász
(Fischer – J. W. Goethe)

**A víz dagadt és suhogott,
horgászott rajt' halász,
nézte csendben horgászbótot,
szívében űrt találsz.
És ahogy ül ott, s fülel ő,
víz szétvált fölfelé,
s hulló habokból jó elő
csupa víz lány elé.**

**Beszélt s dalolt neki a lány:
Téged tán tréfás nagy szeszély
vonz emberekhez vagy talán
halálos szenvedély?
Bár tudnád, sok kis hal hogy él,
mily jóleső a mély,
te akkor oda lemennél,
s mindig boldog lennél.**

**Nem gyönyörködtet a napfény,
Hold tenger vizén?
Ahogy a hullám visszatér,
s lesz kétszeresen szép?
Nem vonz a távol magas ég,
a víztükrözte kék?
Téged nem hív oda a vágy,
hol örök boldogság?**

A víz dagadt és suhogott,
lábához ért fel ott:
Fiú szív vált vágy telivé,
mert lány így köszönté.
S halásznak lány úgy mesélt,
hogy közös vággyal tevék:
Lehúz a lány, süllyedt halász,
s nem látták többé már.

Január 20.

Hazatérés
(Heimkehr – L. Uhland)

Remegő palló le ne rogyj!
Te súlyos szikla ne omolj!
Világ ne múlj el, ne szakadj le ég,
Míg elérek mátkámhoz én!

Január 21.

**Reménytelen szerelem
(Liebe ohne Hoffnung –
F. L. Bouterweck)**

**Képtelen szeretni már,
Kinek elszállt a reménye,
Szálljon akár fel az égbe,
Hű szerelme(s)t nem talál.**

**Szív, ha becsapta boldogság,
Már csak az ösztönt követi,
És csak önmagát szereti,
Kedvesre már nem is vágy.**

**Óvja szerelem magát,
Tart villám elé szárnyakat,
Áll támasz nélkül szilárdan,
Mint égi csillagvilág.**

F. L. Bouterweck 1766- 1828)

Január 22.

Az utolsó üdvözlét

(Der letzte Gruss – J. Eichendorff)

Amint erdőből kiléptem,
Ott álltam a régi háznál,
Véltem, kedvesem tekintete
Rám – mint régen – ablakán át.

Ő egy más szívét elfogadta,
Én ott jártam, hol csata dúlt,
Győztesen, távol, - s most elhagyva
Vágyom az új háborút.

Út mentén játszott kicsi lánya,
Másolva anyja haját,
Csókot dobtam pici szájra:
„Úr áldjon, téged leány!”

Nézett tündérmég hőkkenve,
Hosszasan utánam még,
Ingatva kis fejét töprengve,
Nem tudta, ki vagyok én.

Majd ott fenn a fáknál megálltam,
Susog a levél mesésen,
Vadászkürtszóm repíti vágyam,
S száll szerteszét az éjben.

Mikor szólt rigó reggel,
Még értem hullatta könnyét,
Én búsan már messze mentem,
S nem látott soha többé.

Január 23.

A gyerekek (Die Kinder –

T. Storm)

1. Este

**Ölemben ülve pihen most
A kis emberi lény;
Rám emeli félálmból
A két szelíd szemét.**

**Ül nálam, nem kell több játék,
Nem akar semmi mást;
A kis lelke kilép,
S oda simul hozzám.**

2. Reggel

**Häwelmanom, te kis legény,
Te vagy házunkban a napfény,
Madár dalol, gyermekek kacagnak,
Ragyogó szemeid ha kinyílnak.**

Január 24.

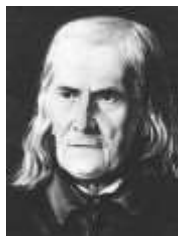
Vágyod a szépet
(*Liebst du um Schönheit –*
F. Rückert)

Vágyod a szépet,
Ne szeress engem!
Tűz a Nap, szeresd,
Hajában arany fény!

Ifjúkort vágyod,
Ne szeress engem!
Szép tavaszt szeresd,
Újul ekkor az év!

Kincsekre vágyol,
Ne szeress engem!
Tán sellőt szeress,
Nézd sok fényes gyöngyét!

Vágyol szeretni:
Engem szeretsz így!
Hát, szeress mindig,
S szeretlek örökké!

Friedrich Rückert
Geboren 1788
Gestorben 1866

Január 25.

Csók
(Kuss – F. Grillparzer)

**Kézre ad tisztelet csókot,
Hú barátság nyílt homlokra,
Arcra élvezve, örömmel,
Szájra parázs szerelemmel;
Vágyakozva csukott szemre,
Nyílt tenyérre követelve,
Sóvárgással karra, nyakra,
Ámde mindre szenvedéllyel.**

Grillparzer
Geboren 1791
Gestorben 1872

Január 26.

**Lányka! Járd az őrült táncot
(Mädchen! – E. Mörike)**

**Lányka! járd az őrült táncot,
tépd csak koszorúdat szét!
És ne félj, mert e fonatot
megköti ember ismét;
ám azt, mire én most célzok,
óvd szépségem, őt vigyázd!
Kiváltképp, ha fényes a hold,
főleg ily vad éjszakán.**

Január 27.

**Vadászdal
(Jägerlied – E. Mörike)**

**Hóban a madár kecsesen lép,
Ha hegyek magasán mendegél:
Kedvesem kecsesebben ír ám
Távol tájra levelet hozzám.**

**Kócsag hová repül; magas ég,
Nyíl meg golyó oda fel nem ér:
Még gyorsabb s feljebb száll, mint felhő
Gondolatban a hű szerető.**

Január 28.

**Az elhagyott lányka
(Das verlassene Mägdlein –
E. Mörike)**

**Korán, kakas már szól,
Mielőtt a csillagok tűnnek,
Kell tűzhelynél állnom,
Kell gyúlni tűznek.**

**Aprófa fénnel ég,
A szikra pattog;
S ahogy nézek belé,
Csak nő bánatom.**

**Eszembe jutottál
Hűtlen legény, te,
Az elmúlt éjszakán
Álmodtam véled.**

**Hull a könny szememből
Rá az arcomra;
Napom így kezdődött –
Bár múlna gyorsan!**

Január 29.

**Váratlan találkozás
(Begegnung – E. Mörike)**

**Viharos szél tombolt ma éjjel,
Csak reggelre ült el, csitult!
S hívatlan légi seprűjével
Kéményt, utcát tisztára fúj!**

**De ott jön egy lány már az úton,
Szégyenlősen néz körül ő;
Mint rózsaszirom, mit szél borzol,
Talányos arca oly hevülő.**

**Egy szép ifjú lép most elébe,
Arcán ül elragadtatás;
S a lányt zavarában, hogy rá néze,
Is vidítja e kópéság!**

**Úgy látszik, kérd'né, vaj'n a lányka
Copfját helyrehozta-e már,
Mit ma éjjel nyitott szobában
Egy szélvihar tán összecibált.**

**Ifjú még csókokról álmodik,
Miket majd az édessel vált,
Csak áll, szinte elbájolódik,
S közben sarkon elfut a lány.**

Január 30.

**Egy öregasszony tanácsa
(Rat einer Alten – E. Mörike)**

**Fiatal voltam,
Szólok is róla,
Léptem aggkorba,
Hidd el a szóm.**

**Szép bogyók, érettek
Bokrokon csüngtek,
Szomszéd legényke,
Kerítést nem ismer;
Vágy teli gerle
Rést megtalál.**

**Ám lánykám téged
Én arra kérlek:
Tartsd meg a kincsed
Jól – szerelemnek - ,
Nyersz becsülést!**

**Ahogy két szálát
Egybe csavartak,
Legényt ujjadra
Úgy tekerintsd.**

**Őszinte szívvel,
Mégse fecseggve,
Jó korán kelve,
Munkára készen
Légyen a kéz.**

**Tiszta ruházat
Széppé formálja
Lányt meg a nőt.**

**Fiatal voltam,
Szólok is róla,
Léptem aggkorba,
Hidd el a szóm.**

Január 31.

**Édes torkoskodás
(Die süße Näscherei –
F. Logau)**

**Édes torkoskodás,
kedves kis szájra csók,
bár nem tesz' vonzóbbá,
rosszkedv' enyhíteni jók.**

Február 1.

**Február
(Februar - T. Storm)**

**Csak februárban sem látnánk mást,
Mint a többi helyen szokás,
De ész itt vaskalapos!
Ki évet, hót egyformán mér,
Bizony nem egyszer nincs észnél,
Mert tudd: határidőnél
Is rugalmas az okos.**

Február 2.

Kérdés és válasz
(Frage und Antwort –
E. Mörike)

Bánatos szerelem honnan
Jött, kérded, s szúr szívbe kést,
És mért tűröm el így hosszan
Kínok gyötrő tövisét?

Mondd, mért támad fel oly gyorsan
Szél, mi vitorlákat tép,
Rejtett forrás vize honnan
Tör fel, felszínre hogy ér?

Tedd meg, szelek üljenek el,
És ne fújjanak folyvást!
Érd el varázsvessződdel, ne
Fakadjon fel a forrás!

Február 3.

**A csomaghordó mondja
(Der Lastträger sagt – Lénárd Sándor)**

**Egy pakk sem enyém,
Mit kezem megfog -
Ám minden csomag terhét
Én hordozom.
Olyan hajó nincs,
Mely horgonyt nálam vet -
Mégis terhével mind
Hozzám siet.
Élvnek alig hagy napom
Néhány órát -
Ám az időm jó vagy rossz,
Távlatot ad.**

**Lénárd Sándor
1910 – 1972**

Február 4.

**Szeretem a szamarat
(Ich liebe den Esel)**

**(Francis Jammes versét franciából
németre fordította Hans Baumann)**

**Ha lágyan lépve gyér
Bogáncs mezőhöz ér,
méheken a pillantása,
halkan a fülét megrázza,
bár csak apró a lépése,
eljut a sírja szélére,
kérdi, e rend honnan ered,
bársonyos a könnyes szeme,
minden nap cipelte terhét,
előnt érte a mély részvét,
ha lágyan lépve gyér
bogáncs mezőhöz ér.**

1868 – 1928

1914 – 1968

Február 5.

Gondolatok egy szamárcsikó születésekor
Gedanken zur Geburt eines Eselfohlens
(Autorin:unbekannt Szerző: ismeretlen)

A szamárcsikó éppen megszületett,
Reszkette fekszik lent, s valahogy oly elveszett.
Látom, kicsi és védtelen,
Karjaimba felveszem, az anyja rászuszog nedves fülére.
Mindig, ha keletkezik egy új élet,
Meghat, megmozdul bennünk a lélek.
S akkor némely csendes órán az jut az eszünkbe,
Milyen lesz az élete?
Járkálhatsz körbe boldogan ott kinn fényben, a réten,
Vagy megkötve leszel majd istállóban a sötétben?
Lesz ember, ki téged szeretve hozzád tud kedves szóval
fordulni,
Vagy fog téged az éhség gyakran kínozni?
Fognak néked vizet adni,
Vagy elfelejtenek majd megitatni?
Fogsz te puha, tiszta saját ágyban feküdni, aludni,
Vagy kell trágyában s levében gubbadni?
Te még kicsi vagy, bizalommal teli,
Megígérem, hogy rám tudsz építeni.
Mindent, mi rajtam áll, meg fogok érted tenni.
Hogy úgy, mint ma, holnap is tudj karjaimban pihenni.
Kívánok békés és igazságos szamáréletet.
Kell, hogy jó emberek mindig megóvjanak,
S védeni fognak téged ma úgy, mint holnap.
Ne aggódj kicsim, én megvédelek.

Február 6.

**A (szomorú) számár
(Matthias Claudius: Der Esel)**

**Miért lennék vidám,
Buta s csúf vagyok én;
Merszem s erőm sincs ám;
Gúnyol, s utálva néz
Az agg meg az ifjú;
Nem jó se így, se úgy;
Miért lennék vidám,
Buta s csúf vagyok én;
Étkem szalma, bogáncs;
S vénné húz le a zsák –
Kit természet dühében formált!
Nem adván neki mást, csak a szép hangját.**

**Claudius
Geboren 1740
Gestorben 1815**

Február 7.

**A (szerencsétlen) SZAMÁR
(Eugen Roth: Der Esel)**

Szerintem – hidd el – a szamár
bölcs s ravasz, ti vagytok buták,
ha ez állatot, mely kecses,
persze úgy, mint egy szamár lehet,
gyalázzátok, majd ütleget vár –
nagy becs aggnak, számárnak kijár!
Csak nálunk becsülik így alá!
Viszont ő még ma is vidám,
igen megbecsült háziállat,
perzsák s arabok országában,
s olykor többet ér, mint egy ló,
egy derék, jó szamár biz' ott.
Erős kötelességtudattal
szolgálja híven molnárunkat,
s a gazdát, adva erejét.
De itt sajnos kiveszik, és
a benzin mindent lecserél -,
s utolsó szamár is lelép.
De találod mindenütt délen,
mint hű béresét sok szegénynek.
Kiáll sokféle gonoszsgot,
szúnyogcsípést, nagy forróságot,
miközben megy engedelmesen,
elképzelhetetlen szerényen!

**A legnagyobb kölykök ráülnek,
hord ő fát meg súlyos köveket,
viszi nádkötegek terhét,
alatta nem látszik szegény,
húz hegyre nehéz taligákat,
gyerekek csúfolják balgának.
Csak gürcöl estig, s kel korán,
sorsa örök fáradozás...**

Eugen Roth
1895 – 1976

Február 8.

A (bosszantott) számár

(Wilhelm Busch: Der Esel)

**Számár állt egy kapu előtt,
Hegyes füle bizony megnőtt,
Falja a nyaláb szénáját,
De nyugalját megzavarják.**

**Nos, jó hozzá, és ott megáll,
A két fiú, a nagy zsvány,
Pontosan azon nevetnek,
Csúfolódva mit tehetnek,
Megcélozva, „jót” akarva,
Bosszantanák a szamarat.**

**De a sokat tapasztalt ősz
Megmozdult, és tett egy félkört,
S csendben nekik megmutatá
A fenekét meg a farkát.**

**Busch
Geboren 1832
Gestorben 1908**

Február 9.

**Mindkettő számár
(Christian Morgenstern:
Die beiden Esel)**

**Egyszer így szólt egy hölgy számár
férjéhez, ki rég társa már:**

**„ Vagyunk mi, óh! annyira blőd,
menve akarunk halni, jöjj! “**

**De mint ez gyakran megtörténik:
Megálltak!!! Vágytak vígan élni...**

**Morgenstern
Geboren 1871
Gestorben 1914**

Február 10.

Az álmodozó számár

**(Der träumende Esel
von Madame Mystik)**

**Felnéz a lány bundás számár,
a Hold fényesen süt reá.**

**A szűk istállóból elvágy,
az álma széles nagyvilág.**

**Szamársors: igaztalanság,
nehéz terhet rápakolják.**

**Elviseli kínját némán,
hogy ő buta, azt gondolják.**

**Vonakodik menni, megáll,
makacsságért sok ütés jár.**

**A gazdája nagyon mérges,
ha a számár iázni kezd.**

**Sötét istállóba zárják,
s álmodozhat szegény számár,
milyen lehet a nagyvilág.**

Február 11.

Egy elbűvölő teremtmény

(Ein faszinierende Geschöpf von Jörg Hess)

**A szamarak elbűvölő s intelligens teremtmények.
Sok embernek egész más a véleménye,
mert nem látják ők igazán,
hogy nagy jellem, s bölcs a szamár.**

**Jörg Hess
1936**

Február 12.

**A (szeretett) számár
(Der Esel von Christina Telker)**

**Derék egy állat a számár,
s biz' nékem nagyon tetszik,
a lénye csupa jámborság,
üdvözetem száll neki.**

**Nagyon régóta ismerős
csodaszép Grimm-mesékből.
Csapott ő akkor nagy lármát,
hogy rablók házból kihúzták.
S olvastuk, molnár mint rak rá
nehéz zsákok, hogy hordja.
Kevés neki a takarmány,
éhségét alig oltja.**

**Szamarat bizony manapság
csak igen ritkán látok.
Ha előnt utána a vágy
az állatkertbe járok.**

Cristina Telker 1949

Február 13.

Szamár

(Wilhelm Hey: Esel)

**Te lusta szamár, ezt fogják rád,
Csigaként vánszorogsz tovább.**

**Ne halld! Biz' én nem sieték,
De hűn hordom magam terhét.
Mindenki másképpen szolgál,
Enyém a zsák, lóé a futás.**

**S ahogy a robot véget ér,
Szamár is békén hazatér.
Istállóban helye ló mellett,
Találja kívánt eledelt,
Magát alomra fekteté,
S alussza nyugton át az éjt.**

Johann Wilhelm Hey
1789 - 1854

Február 14.

Valamit a számárról

(Georg Bötticher: Etwas vom Esel.)

1.

**Ha városban szamarat lelsz,
Abban mindig biztos lehetsz,
Okos ember rá úgy tekint,
Szamár humorral felvidít.
Szamárral szívesen ugratnak
Gyereket s kolléga urakat.**

2.

**Szamár szolidan viselkedik,
De akad, mi e bölcsnek nem tetszik.
Iszonyú nehezen tud tréfát tűrni,
Fontosnak, ünnepeltnek akar tűnni.
És sajnos minden helyen található
Sok szamár *éppen ebből a fajtából.***

Georg Bötticher 1849 - 1918

Február 15.

Szamár és fülemüle

(Der Esel und die Nachtigal von
Gottfried August Bürger)

Egy szamár, még mire nem vágy,
hogy a fülemülék vigyék
ide s oda a molnár zsákját.
Jó lenne? Így nem döntenék.
Tudom, nem akarják fülemülék,
Hogy énekeljen egy szamár.

Bürger
Geboren 1747
Gestorben 1794

Február 16.

A kakukk és a szamár

**(Heinrich Hoffmann von Fallersleben:
Der Kuckuck und der Esel)**

**1) A kakukk a szamárral
azon veszekedett:
dalával májust áldva
kinek éneke szebb.**

**2) Kakukk: én tudom szebben,
és azonnal kiált,
de ezt én tudom szebben,
kontrázott a szamár.**

**3) S daluk szólt szép kedvesen,
közel s távolra szállt,
mondták magukét zengve:
kakukk, iá, kakukk, iá...**

**Fallersleben
Geboren 1798
Gestorben 1874**

Február 17.

A bagoly és a szamár

(Joachim Heinrich Campe: Die Eule und der Esel)

Pfuj!Nézd e ronda füles lényt!
Csak hús s vonszol! hála azért,
élni tudok nála bölcsebben!

Szamár
Ezért nem adnál egy garast sem!

Bagoly
Buta állat, nem szeretnéd?
Agyadig nem ért soha még,
nemes semmittevés öröme,
egyet tudsz, milyen zsáknak terhe,
s nem sejtéd, mily édes kéj
inni kis madárcák véréét,
s hozzá a húsuakat élvezem;
buta szamár, ehhez nincs eszed!

Szamár
Tudom jól, mihez lenne kedved,
hogy ne riasszon a napfény,
ehhez nincs bagoly tehetség,
bárki szemébe nézek én,
rajtam csak bolond s a kisfiú nevet.
Vidám vagyok hát! S adottságtokért nem
esedezem!

Campe
Geboren 1746
Gestorben 181

Február 18.

Az oroszlán és a szamár

**(Friedrich von Hagedorn:
Der Löwe und der Esel)**

**Rabló megrakta szamár lépked,
S oroszlánal találkozott,
Közelébe érve így szólt;
Kedves testvérem, üdv néked!
Oroszlán mérges, meghökkent,
Hogy ily füles testvére lett?!
De jött hamar más gondolata,
Ez, vélte: nemes merészség,
Megbékült, hisz ő bátor lény;
De elmenni csak fülest hagyta!**

Hagedorn
Geboren 1708
Gestorben 1754

Február 19.

A kutya és a szamár

**(Gottlieb Konrad Pfeffel:
Der Hund und der Esel)**

**A bős oroszlán várát egy naiv eb elhagyta.
S a zöld mezőben lépdél, s ott
Egy szamárral találkozott.
Hová? >>Szöktem udvarból.<<Miért? >>Terrorja
Várúrnak megbetegített.<< Te füles lény!
Csak jöjj, megteszlek én testörömmé.
Maradj, s mint ő, nem leszek kegyetlen én.
>> Nem<<, szólt kutya, s vág komoly arcot,
>> Nagy büntett szolgálni zsarnokot,
De szégyen lenne egy hülyét. <<**

Pfeffel

Geboren 1736

Gestorben 1809

Február 20.

A róka és a szamár

(Gottlieb Konrad Pfeffel:

Der Fuchs und der Esel)

**Egy róka - egy kakast széttépve,
Holttestét nézve - szomorún megállt,
Szamár ezt elhiszi: Mit tettél, téged bánt,
S utalt lelkiismeretére,
Az késve ébredt, de jobb későn, mint soha.
Barátom, így a róka; szád igazat monda.
A tettem engem bánt, de tudd, mi az oka:
Varjúnak csak bőre van s csontja.**

Február 21.

Az ökör és a szamár

(Gottlieb Konrad Pfeffel:

Der Ochs und der Esel)

**Ökör s szamár civódott,
Menve fogadást kötöttek,
A legbölcsebb va'n ki lenne:
Győztest vita nem hozott.**

**Végül megegyeztek ők,
Hogy oroszlánnak kellene
Választva, eldöntenie,
Melyikük igazán bölcs.**

**Mindkettő mélyen hajolt
Állatkirály trón s előttte,
Ő meg onnan nagy kegyesen
Bölcs párra lepillantott.**

**S szólott végre a király
Két ökörhöz, két szamárhoz:
Mindketten bolondok vagytok!
Mind bámult rá, s odébb állt.**

Február 22.

A szamár, a majom és a vakond

(Friedrich von Hagedorn:

Der Esel, der Affe und der Maulwurf)

**Bömböl a szamár, bánatos,
Mert fukar kezű a sors,
Néki szarvat nem adott,
Bár bikán ez pompázatos;**

**S majom eszébe jutott,
Sors vele kegyetlen volt,
Néki mért adott oly farkat,
Más azt mindig kikacagja.**

**Világtalan vakond szól:
Lám, ha összevetem magam,
Másokra a sors csapása
Tűrhetetlen, borzasztó!**

Február 23.

A dicsőség
(Der Ruhm – O. J. Bierbaum)

Babér jó fűszernövény
savanyú ételhez;
ki óhajtja fejékként,
tudnia kell, szúr ez.

Bierbaum
Geboren 1865
Gestorben 1910

Február 24.

A fél világot már bejártam...
(Ich bin die halbe Welt durchgezogen –
T. Fontane)

**A fél világot már bejártam,
Kerestem, hol s mi boldogság,
Csalódtam én e kutatásban,
Mit találtam, az a magány.**

**Hallám, az élet mint lármázik,
Láttam fényt, ezer színt, mit ont,
Hiába, engem nem melegít,
Igazi lét egyik se volt.**

**De végre már hazataláltam,
Régi hely, érzés idefűz,
Itt lecsillapult szilaj vágyam,
Mi egykor idegenbe űz.**

**Világ rideg, fizet sértéssel,
Szeretet az adja magát,
Szülőföld, - ház jó kötelékek:
A boldogság, ők a világ.**

Február 25.

A gyermek,
amikor a gólya egy újszülöttet hozott;
ezt mondja magában

(Das Kind
als der Storch ein neues bringen sollte;
für sich allein - M . Claudius)

A gólya hoz egy kis testvért -
Az ablakon átjön ide bé,
S egy lyukat csíp mama lábán,
Így végzi a dolgát. - - -

Mama fekszik, és nagyon fél...
Kedves gólya, egy gyermek kér,
Ne csípd őt mélyen.-

- - -

Hej, papa jön, s lép befelé,
No, lesz neki meglepetés!
De csak nem sírsz te!
Papa, te vagy kit megcsípett?

Február 26.

A háború dala (Kriegslied – M. Claudius)

**Háború! Óh, Isten angyala, tiltsd meg!
S szólj te ellene hát!
Háború van, sajnos, - ellenzem,
S nem leszek cinkostárs!**

**Mit tehetnék, ha álmomban búbanat
Arcokról vérzön néz?
Csapást elszenvedettek hozzám futnának
Sírva, mit tehetnék?**

**Ha bátor férfiak, kik jóért küzdtek,
Félholtan és csonkán
Előttem porban sírva fetrengnének,
Nézzek haláltusát?**

**Ha ezernyi anya, menyasszony s apa
Szenved háborútól,
És az egész nyomorult emberi faj
Mind nekem siráncokoz?**

**Ha éhség meg járvány törnek rájuk,
Az ellenség, barát
A sírba gyúl, s látom hörgő haláluk,
Testüknek elmúltát?**

**Segít'ne ország dicsősége nékem?
Nem tenne boldoggá!
Háború van, sajnos, - ellenzem,
S nem leszek cinkostárs!**

Február 27.

Kora tavasz
(Vorfrühling – P. Heyse)

Szél tombolt ez éjszakán,
És kopasz ág reszket, fázik,
Szívem felébredt korán,
Félsz s remény közt tétovázik.

Csitt, hisz lágy, kedves hangzás
Mély erdőből hozzám ér el.
Fészket rak ágakon már
Kedvelt rigóimnak népe?

Ott az úton csík, fehér –
Kétlőn kérde, de reménnyel:
Vajn' ez még a téli dér,
Vagy kökényvirág szegélye?

Heyse
Geboren 1830
Gestorben 1914

Február 28.

**A halálhoz
Születésnapomon
(An den Tod An meinem Geburstage -
M. Claudius)**

**Kérem halált, élni hagyjon,
Még ha kevés is a hasznom,
Én majd kevesebbet ártok,
Mint aki nemesnek számít,
Ki gonosz terheket hárít,
Másokra balsorsot rához,
Ők az igazt elferdítik,
Bár jogot kéne nézni nékik,
Ők, akik büntetést szabnak,
Óh, jaj, bűnt bűnre halmoznak,
Ők, ha beteget gyógyít'nak,
Káros gyógyszereket adnak,
És katonát vezényelve,
Lesz kegyetlenség vezérelv,
Hőst nem segít harcművészet,
Országot bölcsen megvédjen,
Halál, ha nem javul egy sem,
Ő kastélyaikat vedd el!
És ha te őket elvitted,
Akkor halál, én köszöntlek.**

Február 29.

A kabaré után...

(Nach dem Cabaret – E. Hennings)

**Baktatok haza hajnaltájt.
Nap kél, öt, halk harangütés,
De ég hotelben még a fény,
A kabaré végre bezárt.
Egy sarkon kis kölykök guggolnak,
Kofáké lesz már itt a tér,
A hívő halkan templomba tér,
Harangok mély hangon kondulnak.
Ki átfagyott az éjszakán,
Egy kócos kúrva, kenyere kéj,
Könyörg: szeress, bűnöm bocsásd,
Nézd, fáj fennlét s a nyirkos éj.**

Emmy Hennings
1885 – 1948

Március 1.

**Remény
(Hoffnung – C. Morgenstern)**

**A tél nagyon fenyeget még,
S makacsul ölel a köd,
Szitál a hó, erős a jég,
De tavasz kell, hogy jöjjön.**

**Noha kövér köd gomolyg, és
A napot alig látod,
Megáldja egyszer a fény
Örömmel a világot.**

**Fúj bár viharosan a szél,
Nem kell aggódnom ezen,
Éjszakában bár halkán lép
A tavasz, mégis itt terem.**

**S akkor zölden ébred a föld,
Nem tudja, hogy történt ez,
És nevet a napsugaras égre föl,
Szeretné, ne múljon e kedv.**

**Fon hajába virágzó koszorút,
Díszíti rózsával, kalásszal
Magát, s forrás vize indult,
Mint az örömkönnnyek árja.**

**Csend! Mint vágytad, múlt a tél már,
Óh, te szív ezzel érd be;
Hisz zsong a májusi kaptár,
S boldog lesz a föld egésze.**

**S ha gyakran elfogna félsz,
Pokol pusztítna földön,
Istenhitedben légy merész!
Mert tavasz kell, hogy győzzön!**

Március 2.

**A szerelemhez
(Auf die Liebe –
B. Neukirch
1665 – 1729)**

**Földön sok intéztetik
így, nézed Ámor kezét?
Hazáját sok feledi,
de soha szerelmesét.
Elhagyja sok udvarát,
barát kegyét,
ivást,
de soha szerelmesét.**

**Titelblatt und Frontispiz der Neukirch'schen
Sammlung, 1. Teil 1697**

Március 3.

**Tavaszi bizakodás
(Frühlingsglaube – L. Uhland)**

**Felébredt, s leng az enyhe szél,
Megérintve nappalt és az éjt,
Alvó lelke kél a tájnak.
Édes illat, víg csicsergés,
Árva szívem, hát te se félj!
Remélj, s vígan nézz a világra!**

**A táj napról napra szebb, üdébb,
Biztos nincs, de jó jöhet még,
Sok szirma nyíl a virágnak.
S oly színes a távoli rét.
Felejtse a kint szív, te szegény!
Remélj, s vígan nézz a világra!**

Március 4.

Ő az
(Er ist' s – E. Mörike)

**Tép tavasz kék pántot szét,
Hagyja, légben újra szálljon,
S édes, ismert illat járjon
Mámoros tájon ismét.
Ébred ibolyánk,
Már ma nyílni akar.
- Hárfa szól, fülelj, hangja oly lágy!
Szép tavasz, te vagy!
Én meghallottalak!**

Március 5.

A tavasz dicsérete
(Lob des Frühlings –
L. Uhland)

**Kék ibolyák, illatár,
Rigófütty, pacsirta röpt,
Lágy szellő és napsugár!
Én ha ilyen szókat zengek,
Ahhoz oly nagy dolgok kell'nek,
Mint tavasz, mi újra jött!**

Március 6.

Az almafánál
(Am Apfelbaum – T. Fontane)

**Mikor a csendes tájra
Tavasz még alig ért,
Akkor utolszor álltam
Ez almafánál én.**

**Pompás virágkehellyel
- Ringatta forgótánc –
Font koszorút tincsébe
Szorgosan sok virág.**

**Majd a tél megérkezett,
Követ régi szokást,
És amit hozott nekem,
Nem vár tavaszodást.**

**S kívánnám, hogy az ágról
Virág essen alá,
Járva csendes körtáncot,
Csak hókehely száll rám.**

**Fakoronáról a hó,
Mint könny hull lefelé,
S hangos ütését hallom
Fájó szívemben én.**

Március 7.

A lápvidékről...
(Aus der Marsch – T. Storm)

**Ökör finom füvet zabál,
Békésen áll a dús mezőben;
A gazda eközben kaszál,
Kövér füvet össze gyűjtöget.**

**Az istállóban télidőn
Ökörnek lesz majd mit ennie!
Mit elutasíthat, mert nem zöld,
De szénával be kell érnie.**

Március 8.

Tavaszdal
(Frühlingslied – T. Fontane)

**A tavasz az nagy világmentő,
Föld él, zöldül, csupa virág,
Az égen sehol fátyolfelhő,
És felhőtlen a boldogság.**

**Madár és ember énekelget,
S mint pacsirta száll fölfelé,
Küld most magasba Istenéhez
Hálaimát mindezekért.**

**Szív! Összezúzta tavasz mára
Zord tél láncait, minden zöld,
Kijár ezért földnek a hála;
S te széttépted láncod, mint ő?**

Március 9.

**Tavasza
(Fröhling – T. Fontane)**

**Nahát, ő itt megint,
Lábán zöld bimbócipő;
<<Eddig ő még eljött mindig <<
Fák intenek helyeslőn.**

**Alig tudták kívárni már,
Rügy bomoljon virágra;
A kertben a vén almafák
Késnének még, hiába.**

**Az öreg szív is tétováz,
Levegője még kevés,
Fél; <<ez még csak március ám,
Még ha májust is idéz. <<**

**Vesd le a nehéz álmod hát,
Ruhát, a hosszú téli,
Ha merik a vén almafák,
Szív, merd, ha félsz is.**

Március 10.

Szerelem
(Liebe – R. E. Prutz)

Azt, mire vágy szerelem,
Adja is tisztán, kedvesen.

És ki szerelemben vétkes,
Szívesen lesz az türelmes.

Mindent, ha téved, hibázik,
Képes szerelem tisztázni.

Túri ő lelki erővel
Bűneit, baját a földnek.

Hű szeretőt, bárhol éljen,
Elrejti gondosan védve.

Őket mindentől felmentve,
Részt vesz bűnükben nevetve.

Prutz
Geboren 1816
Gestorben 1872

Március 11.

**Mire jók is a csókok, kérded
(Du fragst, wozu das Küssen tauge –
R. E. Prutz)**

**Mire jók is a csókok, kérded;
Na mondd, végül mit eredményez?
Szem villan a másik szemében;
S a lélek a lélektől kérdez.**

**Ha szem a szemben tükröződik,
Ha lélek a lélekben időzik,
A csók akkor gyorsan győz is,
S a szívet végleg megkötözi.**

**Akarj úszni csók áramában,
Egyesülve te is úgy véled,
Hogy áhítatos hallgatásban
A lélekbe merül a lélek.**

**Hol csak két aj'k érintkezik,
Hamar fogsz szomjtól epekedni,
Akard gyönyör teljét élvezni,
Tudj csókot lélekkel lehelni!**

Március 12.

**A nép hangján
(Im Volkston – T. Storm)**

**Két szemem hogy meglát,
szívem magába zárt,
melletted elmenni
nem tudnék már.**

**Rám ragyog csillagfény,
hánykódva fekszem én,
folyton eszembe jutsz,
bár aludnék.**

**Kínban ég lelkem már,
reszket kezedben, szánd,
légy kegyes, és ne tépd
szívem, mert fáj!**

A látható élet balladája
(Ballade des äusseren Lebens – H. Hofmannsthal)

**Gyerekek felnőnek kíváncsi szemmel,
Nem tudnak semmit, felnőnek s meghalnak,
S ezen az úton megy le minden ember.**

**S édes gyümölcsé érik, mi volt fanyar,
És hullik éjjel, mint holt madár a mélybe,
S fekszik ott napokig majd megrohadva.**

**És mindig fúj a szél, s mi állandóan
Megismerünk, beszélünk sok csacska új szót,
S érezzük nyugtát, kínját végtagoknak.**

**És utak futnak át a mezőn, s falvak
Sora, fákkal, tóval, fáklyajel éjjel,
Állnak rémületben, gyászban elhagyatva.**

**Miért alkották ezeket, és miért
Nem hasonlók? bár vannak igen sokan?
Mi vált ki szörnyedést, sírást vagy nevetést?**

**Mit használnak ezek és a játékok?
Nekünk nagy s örök magányosoknak, kik
Soha nem érünk valamilyen célhoz?**

**Sok mindent láttunk, s ennek mi értelme?
Ámde bölcsen szól, ki azt mondja „Este”,
Mert e szóban élet; öröm s könny fér meg,**

Csepeg, mint édes s súlyos kincse lépnek.

**Hofmannsthal
Geboren 1874
Gestorben 1929**

Március 14.

**Ki gondolkozni maga megtanult
(Nur wer selber richtig denken gelernt –
F. Güll)**

**Ki gondolkozni maga megtanult,
magát megleli más elmélkedőben,
ki ügyes, s vezetni maga tanult,
engedelmes az egy más vezetőnek.**

Güll
Geboren 1812
Gestorben 1879

Március 15.

**A nagy és a kis kutya vagy
Packan és Alard
(Der große und der kleine Hund
oder Packan und Alard -
M. Claudius)**

Egy kis kutya, amely rég semmit nem szagolt,
Oly éhes volt, de láss csodát,
Talált egy szép csontot, jó nagyot,
És rágta mohón, ahogy ebeknél
szokás.

Látta egy nagy a távolból:
„Ő mintha valami jót bírna,
Oly szívesen falnék abból!”
Útnak ezért neki lódula.

Alard, nagyot úton jönni látva,
Véli, nem jó, ha ő ott időz,
Elfutott bánatosan s sírva,
És a csontot ott hagyta ő.

Packan gyorsan odafutott,
S az egész csont felfalatott.

A mese vége

És az erkölcs? Ki beszél itt most arról? –
Senki! Olvasó, örült vagy?
Mert melyik szegény ember rághat csonton
egy jót,
S melyik gazdag venné el azt?

Március 16.

Március
(März – T. Storm)

Földből csak ők bújtak elő,
Szerény, kis hóvirágok;
Oly zord, hideg még a mező,
Fázik fehér szoknyájok.

Március 17.

A német nyelv
(Die deutsche Sprache – F. Logau)

A német nyelv olykor fújtat, zörög, zúg, ropog s recseg is;
azonban: játszik, tréfál, flörtöl, libeg, nevet s cseveg is.

Logau
1604 – 1655

Március 18.

**A tavasz üdvözlése
(So sei gegrüßt ...Frühling! –
H. Fallersleben)**

**Oh, halld ezrek üdv kórusát,
szép tavasz, virágos!
Mi völgyünk itt szívesen lát,
szép tavasz, virágos!
Szép tavasz, te bárhol jársz,
köszönt az ének és kacagás,
dal s kacagás.
Vidám egész világ, ha jössz,
szép tavasz, virágos!
Örül a rét, erdő, a föld,
szép tavasz, virágos!
Tavasziünnepek bárhol jársz,
téged zeng pacsirta, csalogány,
a csalogány.**

Március 19.

A tolvaj leány

(Die Diebin - G. E. Lessing)

**Te rózsá arcú lány, te tolvaj,
A kék, parázsszemekkel, ott!
Nem félsz te, hogy tolvajnak mondlak?
Két kék szemed sok bajt hozott!**

**Vagy hallgatsz? Ám a bűnös rózsá
Arcod jobban lángol, mint a tűz,
S nem bánt, rózsá arcú tolvaj,
Hogy szív nyugalma messze tűnt?**

Lessing

Geboren 1729

Gestorben 1781

Március 20.

A világ folyása
(Weltlauf – H. Heine)

Ki sokat bír, úgy hamar
Fog még többet megszerezni.
Kinek kevés vagyona
Van, el fogják azt is venni.

De ha semmid sincs neked,
Óh, temettesd hát el magad -
Létjoga annak lehet,
Te balek, ha valamid van.

Ájulás

(Ohnmacht – R. Dehmel)

**Amikor te elmentél,
Azon nyomban igen mély
vágyam kelt utánad.
Hogy elvesztettelek
én, tétova kezemmel
megráztam ajtódon a zárat.**

**Vágytam az éjben hall'ni,
hogy tudnál-e maradni,
kérleltek szemeim vágyón,
csak mentél a lépcsőn fel,
és nem hívtál engem,
jaj, engem vissza a szádhoz.**

**Felfogtam dermedt ésszel
lassan a kulcscsörgésed,
vak folyosón álltunk,
s súlyos'bb árnyék zuhant rám,
mint parkban nyújtózott már,
mikor Holdat bújni láttuk.**

Március 22.

**Amikor a kutya elhunyt
(Als der Hund tot war – M. Claudius)**

**Amikor elhunyt Alard, a jó kutya,
Szememből a könnypatak folyt!
Itt fekszik most lábamnál holtan!
Hú állat volt!**

**Barát. Hozzám bogáncsként ragaszkoda,
De bánat, elvitte köszvény,
Haláltól, jaj, hiába óvtam,
Legyőzeténk.**

**A vén tölgyfánál együtt ültél gyakran
Csendes éjen, Alard, velem,
Elfelejteti én nem tudlak,
Eltemetlek.**

**Ott, hol gyakran ültél a vén tölgynél vélem,
Ábrándozáshoz jó barát, -
Hold, gyengéden süss tetemére!
Hú volt hozzám.**

Aszott levél régi könyvben
(Das Blatt in Buche –
A. Grün)

Kincse idős nénikémnek
Egy rongyolódott, régi könyv,
S féltve őriz a könyvében
Aszott levélt, mi zöld.

És aszottak a kezek is,
Mik - rég - levélt letépték.
Ám mit szeret ezeken, mit,
Miért sír, ha rájuk néz?

Grün
Geboren 1808
Gestorben 1876

Március 24.

**Apám sírjánál
(Bei dem Grabe meines Vaters –
M. Claudius)**

**Béke legyen eme sírdombnál!
Isten szelíd békéje. Kit befed,
Ő derék, igen jó ember,
Nékem több, apám.**

**Áldást hintett e férfi nékem,
Mint kegyes, legjobb világi csillag!
S azt fia hogy viszonozza,
Mit ő tett értem?**

**Ő elhunyt, hantoltatott itt el,
Halk, kedves vigaszt az Isten ád majd,
És a remélt örökélet vágya
Csontját lengje be!**

**Míg Jézus Krisztus - ki dicső s nagy ám -
Kegyelméből sírjából feltámad,
Hová jó embert hantoltak,
Nékem több, apám.**

Március 25.

**Az ablaknál könyöklők
(Am Fenster lehn ich – T. Storm)**

**Könyöklők szobám ablakán.
Valami hív ez éjszakán. –**

**Magasan fent, felhők mögött
Sok vándormadár szállva jött.**

**Vonul s mind élesen kiált
Csillag alatt, szabad légen át.**

**Látják, távol tavasz hogy int,
Vadul röpködnek e szép tájra mind.**

**Óh, szív, te mért állsz tétován?
Repülj velük, fent vár szép világ!**

**Vad rajhoz társulj mint barát;
Tavaszt látsz te is így talán!**

**S ekkor tán még egyszer szíven üt
Egy dallam, mi rég adott derút!**

Március 26.

Az ébredő nappal
(Der erwachende – G. Falke)

**Dörzsöli lány felhőfátyol
mögött szemét a nappal,
még habozik, fogja álom,
mely szeretve marasztal.
Kinyújtja kezét, ölti fény köntösét,
ugrik aranynevetéssel, otthagynva az éjt.**

Falke
Geboren 1853
Gestorben 1916

Március 27.

**Bízd az időre
(Überlaß es der Zeit – T. Fontane)**

**Ha valami botrányosnak tűnik,
S nyíla behatol mélyen a szűdig,
Ne vitázz, fára ne kösd fel fődét,
És a megoldást bízd az időre.
Tán első nap gyávának neveznek,
Másodikon megértik, hallgatsz te,
Harmadikon e gondodra legyintesz,
Az idő megoldja, csak te tűrjed,
A harag felemészt; életméreg,
Az idő balzsamoz, mit ád: béke.**

Március 28.

**Bölcsen éld meg szerencséd
(Will das Glück nach seinem Sinn –
W. Busch)**

**Bölcsen éld meg szerencséd,
Élvezd, mi jó neked,
És köszönd meg sors kegyét,
Kétkedés ne legyen.
Üdvözöld az adományt,
S főleg oly ügyekben,
Mikért sokat fáradtál,
Légy sikeres ember.**

Bölcsődal

(Wiegenlied – C. Brentano)

**Halkan, szépen dúdoljatok,
Mert a bölcsődal lágyan száll,
Dalt a Holdtól tanuljatok,
Égen ő csendesen jár.**

**Légyen e dal oly lágy, édes,
Mint a forrásvíz az éren,
Mint hársvirágon a méhek,
Úgy zümmögjön énekléstek.**

Brentano

Geboren 1778

Gestorben 1842

Március 30.

**Csak egy élet
(Nur ein Leben –
W. Wackernagel)**

**Tengerbe csepp, ha hull,
Halk a csobbanás.
Helyén hullám kimúl,
Körről körre jár.**

**Tovább is így megy ez,
S elnyugszik a kör.
De honnan jött a csepp?
S hová süllyed ő?**

**Egy élet volt csak ez,
És egy elmúlás.
Ily csepp nyomot hagysz te
is magad után.**

**Wackernagel
Geboren 1806
Gestorben 1869**

Március 31.

**Csáb' képét kacagd a reménynek
(Wie schön der Hoffnung Bilder lachen –
C. A. Tiedge)**

**Csáb' képét kacagd a reménynek,
Festi ámitás alakját.
Tény, emlékek: mind igazság,
A remény: álom ébrenlétben.**

**Tiedge
Geboren 1752
Gestorben 1841**

Április 1.

Április
(April – T. Storm)

Rigó az, mi itt harsonáz,
Tavaszz, mi szívemig hat át;
Érzem a bájt, mi megjelenik,
Földről a lélek emelkedik.
Az élet mint egy álmodás –
Virágözön s levél a fán.

Április 2.

Találkozás

(Begegnung – T. Storm)

Tündér mosoly arcodon megfagyott,
S az ajkam bár úgy remegett a lázban,
Nem üdvözölt, csak némán hallgatott,
Egymásra néztünk, s ment ki-ki útjára.

Április 3.

**Az aggastyán
(Der Greis – Klabund)**

**Pillantásom könnyektől sötét,
Lábaim már nem bírnak többé.**

**Két kezem ökölbe fonódott,
Jobb az reszket, botba fogódzott.**

**Karjaim, jaj, mért ilyen gyengék,
Bottal ütném e fiú fejét;**

**Mert nyelvét vigyorral ölti rám.
Csak döglene már vélem együtt e világ...**

**Klabund
Geboren 1890
Gestorben 1928**

Április 4.

Az anyákhoz
(An die Mütter – L. Uhland)

Óh, anyák! kiket táplál
gyermeketek szép vonása,
lenne élet bölcs áldása
jövőbe pillantás:

tekintsetek mélyre hát,
biztos hírt erről megadva:
hogy apáknak sebe, harca
mint száll gyermekére át?

Április 5.

**Az újra feltűnt, mi elmúlt éltében
(Liegt eine Zeit zurück – T. Storm)**

**Az újra feltűnt, mi elmúlt éltében -
Elhagyott hazámra tekintek rá - ,
Hová honvágytól gondolatim űznek;
Ismered, te hazád is volt e táj.**

**Kövess csak engem, s hagyd el magad most,
Szerezzén néked szép órákat versem,
A régi, múlt idő szárnyal fent frissen,
Te szíved így lesz még egyszer nyugodt!**

Április 6.

**Dal (*Az összetört gyűrűcske*)
(*Lied Das zerbrochene Ringlein* –
J. Eichendorff)**

**Egy hús vízparti telken
Forog malomkerék,
Eltűnt az én kedvesem,
Korábban itt lakék.**

**A húséget ígérte,
Neki gyűrűm
Kijárt,
De ő szavát megszegte,
Gyűrűm eltörte hát.**

**Zenészként menni vágyom
A nagyvilágon át,
Énekelném bús dalom
Járva házak sorát.**

**Vágyom lóval repülni
Vér iszamós csatán,
S csendes tűznél feküdni
Mezőn sötét éjszakán.**

**Malomkő zugást hallom,
Mit tegyek, csak tudnám,
Legjobb lenne meghalnom,
S ott csend borulna rám.**

Április 7.

**Édes a kéj
(Süß ist's, den Reiz –
E. Geibel**

**Édes a kéj,
világ, az élvezés,
ha szív meg ész
virágban áll,
de jobb, nyeréd
fiad új meg friss szemét,
s világot ismét
így csodálsz.**

**Geibel
Geboren 1815
Gestorben 1884**

Április 8.

Egy fiatal lány kocka...
(Ein Mädele jung - J. Lenz)

**Egy fiatal lány kocka, mit sors
Bizony asztalra vet,
Kis Rózsa útja H. faluból
Isten oltárához vezet.**

**Te kedves gyermek miért nevetsz,
Hisz jön már a kereszted,
Biz' annak híre megérkezett,
Hogy megkaptál most egy férjet.**

**Gyermekem, nékem annyira fáj,
Hogy két kis szemed kacag,
Mert ember ezernyi könnyet lát,
Mik mossák majd kicsi arcodat.**

Lenz
Geboren 1751
Gestorben 1792

Április 9.

Ég veled!
(Lebe wohl – E. Mörike)

**> Ég veled! < - Te nem érzed,
Mily nagy a bánat keserve;
Nyugodt kifejezéssel
Mondtad ezt és könnyű szívvel.**

**Ég veled! – Ezerszer
Elmondtam ezt már eszemnek,
S kínja, mi telhetetlen,
Szíven szúr, s ettől szenvedek!**

Április 10.

Dal
(Lied – M. Claudius)

**Tele töltsétek a pohárt,
Halljon a koccintás,
Éljenek a kisasszonykák!
Férfihez tartozván.**

**Úr férfinak adta a lányt,
Lenne véle egy test,
Istennek így szép a világ,
S férfi társa nő lett.**

**A lányka szelíd is és jó,
Mosolygón pillant rád,
Vidámsága el nem fogy,
Mit ő ad, boldogság.**

**Szívből szeresse kedvesét
Mind! S tölts tele pohárt,
Idd ki, dalolj, hol senki se néz,
S éltesd az összes lányt!**

Április 11.

A költő munkadala
(Dichters Arbeitslied – R. Dehmel)

Szálljon fel pillantásom zöld fák fölébe!
Ott madár suhan, s visz oda téged,
mesés madár, szénfekete.

Ám ne légy hosszan kék álmok mezejében!
Emberek pihennek útszegélyen,
munkától kezük fekete.

Hozd le nekik szabad ég fényét, a szépet!
Mesék földjén mind szívesen élne,
ünneplőjük szénfekete.

Április 12.

**A kedv
(Die Lust – S. Dach)**

**Legyőzve kedvtől: járok,
kelek; hív az erdő,
hol harsog madár, s boldog
zenebona eltölt.
Nem gyűjtötök ti kincset,
lopva más vagyonát.
Erdő adja az élvezet,
a toll meg a ruhát.**

**Dach
Geboren 1605
Gestorben 1659**

Április 13.

A távoli M.- hez
(An die entfernene M – T. Storm)

**Siető széllel
Ringatózz szépen,
És vidd dalom kedvesem elébe;
Madarak fújják,
Madarak súgják
Öröm hangját kedvesem fülébe!
Nyílj csak ki rózsza,
Zöldülj mohácska,
Virág kötődj színes csokorba;
Simulj szívéhez,
Járulj kedvéhez,
És úzd el a bánatát, gondokat.
Fénylő csillagok,
Fentről ragyogjatok,
Vidámságot szórva s ég örömét,
Óvó csillagok,
Bár messze jártok,
Ragyogjátok be vígasszal lelkét.**

Április 14.

Éjfélkor

(Um Mitternacht – E. Mörike)

**Az éj a tájra szállt lazán,
Ledőlve álmod' hegy falán,
Idő mérlege, látja, ki nem leng,
A két tányérjában csak csend mereng;
    Feltörve fürgén folyik a forrás,
    Anyá s éj fülébe idézi folyvást
    A napot,
    Biz' éjfélből már a múlt napot..**

**Az ősi altatódal nem kél,
Nem figyel, fáradt, nem zenél,
A kék ég cseng neki édes mesét,
Hallgatja halkléptű órák neszét;
    De hűen őrzi a forrás a szót,
    Idéz víz álma éneket, folyót,
    A napot,
    Biz' éjfélből már a múlt napot.**

Április 15.

Élet
(Leben – T. Fontane)

Jó, ha az életnek része
Gyermekek, kenyér, kacagás,
Ám legjobb, amit ő küld,
Biztos tudás, hogy van vége,
Vár kijárat: a halál.

Április 16.

Kijárat
(Ausgang – T. Fontane)

Mind szűkebb lesz életköröd,
Halkul, halkul az örömed,
Kérkedés meg pompa száll,
Nem gyűlölsz, szeretsz, nincs vágyad,
Végül vár sötét kijárat,
Mint utolsó állomás.

Április 17.

Bölcsességek
(Sprüche – T. Fontane)

**Ha híján vagy boldogságnak,
Örömet sokat ne remélj,
Szabj mértéket, határt a vágynak,
Meglásd, így éred el a célt.**

**Dohos gazként hagyd elpusztulni,
Ha él benned bizakodás,
Életben kár bármit sürgetni,
A boldogság *te* vagy, nem más.**

**Boldogság fut, fogni ki tudja,
Mit se itt, se ott el nem érsz,
De bölcsen lemondást tanulva,
Kivirulhat, mit nem remélsz.**

Április 18.

Életszakaszok

(Stufen – H. Hesse)

**Virág hervad, az ifjúság elszökken,
Egyszer véget ér minden életszakasz,
Az ideje kimért az észnek, erkölcsnek,
Világon semmi se tűnik öröknek.
A szív legyen kész bármily feladatra,
A búcsúzásra éppúgy, mint kezdésre,
Nagy bátorsággal, semmitől se félve
Egy másikba, új kötelékbe lépni.
S az újra kezdésnek fennkölt érzése
Felvértéz bennünket, súg, hogy jó élni.**

**Vidáman kell átmennünk térből térbe,
Ne kössön egy sem, mint a szülőfölded,
A szellemvilág nem szűkíti fónket,
Kitágítja elménk, emel fel az égbe.**

**Alig időztél egy életszakaszban,
Az önteltség el fog bágyasztani,
Csak ki kész indulni, s vág új utaknak,
Tud bénító szokással szakítani.
Halál órájának közeledése
Is tán újulást hoz, új távlat tűn fel,
S ha élet szólít, nincs semminek vége...
Nosza szívem, búcsúzz bajtól, s épülj fel!**

Hesse
Geboren 1877
Gestorben 1962

Április 19.

**Elise Fontanehoz
(An Elise Fontane – T. Fontane)**

**Halaszd a gondokat
El holnapra,
Te jól véled,
Segítség jön éjre.**

**A bölcs ember
Örvend jelennek; -
Szeressd tovább, ki szeretett,
S vedd hálásan, mit Isten ad neked.**

Április 20.

Életutad járván bölcsen...
(Willst du klug durchs Leben wandern –
F. Bodenstedt)

Életutad járván bölcsen,
mást, de magad is vizsgáld!
Bár mind ámit mást szívesen,
de önmagát leginkább.

Április 21.

Előnytelen vonásait
(Man redet von sich selbst ohn' –
B. H. Brockes)

Előnytelen vonásit,
nem mondja magáról,
mert ember
ha állít rosszat,
mindenki azt hiszi,
lehet, hogy rosszabb;
dicsekedik,
s nem hiszi el senki.

Április 22.

**Elméd táplálékát gyűjtsd össze
(Beust du dem Geiste seine Nahrung –
T. Fontane)**

**Elméd táplálékát gyűjtsd össze,
Így nem szenved kedélyed kárt.
Legfőbb, mit az élet üzenhet,
A szívből nyíl' minden virág.**

**Friss fiútorokból üdvözet,
Mi alig több, mint gagyogás,
Üdítőbben hat majd lelkedre,
Mint bölcselet és a tudás.**

**Csókban, játékban, nevetésben
Ismerd meg hát, mi az élet;
Tanulj gondolkozni szíveddel,
S tanulj érezni elméddel.**

Április 23.

Éltem delelőjén 1. variáció
(Hälfte des Lebens – F . Hölderlin)

**Alant tükröződik a
Tóban sárga körtékkal,
Rózsákkal a táj.
Szép, büszke hattyúk,
Csóktól ittasultak,
Hútsétek főtök
Bölcsességnek szent vizében!**

**Félek, mert hol várnak,
Ha jön tél, virágok engem, s hol
Érhet napfény
Vagy hús árny, s hogy élek?
Hideg könnyel
Állnak a falak, szélben
Fémzászló zörren.**

Április 24.

Éltem delelőjén 2. variáció
(Hälfte des Lebens – F. Hölderlin)

Ringva, lent tükröződik
Tóban sárga körtéssel,
Rózsákkal a táj.
Szép, büszke hattyúk,
Csóktól ittasultak,
Hűtsétek főtök
Bölcsességnek szent vizében!

Félek, mert hol várnak
Engem szép virágok, tél ha jó,
Fénye Napnak,
Fáknak hűvös árnya lesz-e?
Jéghideg szótlan
Állnak várfalak, szélben
Zörren fémkakas.

Április 25.

Emberrt nem lehet megismerni
(Wir lernen die Menschen nicht kennen –
J. W. Goethe)

Emberrt nem lehet megismerni,
hozzánk csak ők jönnek
nekünk kell házukhoz menni,
s látni ott őket,
hogyan áll a dolog.

Április 26.

Érdes követ egy pihetoll
(Eine Flaumfeder kann einen –
H. Hofmannsthal)

Érdes követ egy pihetoll
gömbölyűre csiszol,
ezt tudja, ha szeretet
mi őt vezeti.

Április 27.

Erdőszélen
(Am Walde – E. Mörike)

**Erdőszélen szeretek, ha délután van,
Fűben kakukkot fülelve feküdni;
Nyújtózik a völgy, meleg fényben fürdik,
Béke, összhangzás csendül sóhajában.**

**Itt jó nekem, sors legrosszabb csapása,
Sok ostobaság, mi engem elérhet,
Társaság, nem háborgatnak végre,
Azt teszem, mit kíván magam szokása.**

**És ha gondolnák finom úri népek,
Mint pazarolják költők idejüket,
Még a végén irigyelnének engem.**

**Joggal; szonett kötött szövetét szőve,
Szép, ahogy anyaga enged e kéznek,
S közben szemeim távol legelésznek.**

Április 28.

Én

(Ich – G. E. Lessing)

**Nem keresett tiszteltetés;
Nem is talált volna engemet,
Választ pompás ruhát az ember,
Ha a sorsa menekülés?**

**Kincseket nem óhajtottam,
Mit segít annak birtoklása,
Hogy másnak legyen tolvajlásra?
Enyém csak, mit fogyasztottam.**

**Eltűnök én nagyon hamar,
Majd rám lép lába utókornak.
S ismerni kell a taposóknak,
Ki volt? Én tudom csak.**

Április 29.

**Pacsirtaének
(Lerchengesang –
M. Candidus)**

**Éteri, távoli hangok,
pacsirták égi zenéje,
édesen áthatja keblem
gyengéd, szép dalotok.**

**Ott becsukom a szemem,
s vésem a pillanatot,
szívbe, e virradatot,
s tölt tavasz lehe engem.**

Candidus (1817-1872)

Április 30.

**Fecskeraj, fiatalság
(Jugendmut und Schwalbenflug –
K. Immermann)**

**Fecskeraj, fiatalság,
fék nélkül cikáznak –
Óh, te bátor ifjúság,
bárcsak bírhatnál szárnyat!**

**Immermann
Geboren 1796
Gestorben 1840**

Május 1.

**A tavasz. Az első májusi reggelen
Gr. A. L. –g.
(Der Frühling. Am ersten Maimorgen
Der Gr. A. L. – g. – M. Claudius)**

**Hát ma vidám leszek én, vidám,
Bölcsét, illót nem akarok hall'ni,
Lényem pörg, örömért kiabál,
És király sem tudná ezt tiltani.**

**Mert ő hozza öröm seregét
Már a hajnalpír csarnokából,
Szép virágkoszorúval a fején,
És vállain dalos csalogányok.**

**Ő orcája piros és fehér,
Mámor illat árad harmatából,
Rajtam bimbózó ág a fejék,
S így dülöngve keresem barátom.**

Május 2.

Májusban
(Im Mai – T. Fontane)

**Kéklő tavaszi ég,
A tél tovatűnt már,
Nevet az erdő, a rét; -
Itt ismét május jár.**

**Csobognak a források,
Mind friss, szabad, vidám,
Táncolnak a hullámok;
Itt ismét május jár.**

**És minden madár zengi
A legszebbik dalát,
Fel, kék égbe repíti; -
Itt ismét május jár.**

**De lásd, hogy körözi fecske
Körbe templom tornyát,
S óh, rémulten kerengve
Jelzi ég viharát.**

**Alig hallják a dörgést,
S mind zengi víg dalát,
De sejtik vihar jöttét,
Mint én, süt napfény bár.**

Május 3.

Tavaszi dal
(Frühlingslied – L. Hölty)

Oly kék az ég, a völgy is zöld,
sok gyöngyvirág, fehér a föld,
kankalinok lenn várnak:
rét és lapály
tarka immár,
s válnak ott még tarkábbra.
Jöjj, hódolj május havának,
és örülj e szép világnak,
köszönd meg Úr áldását,
aki mindezt
teremtette,
fát s az ő virágzását.

Hölty
Geboren 1748
Gestorben 1776

Május 4.

A kurtizán

(Die Kurtisane – R. M. Rilke)

**Színarany – alkímisták álma e fém –
mit Velence napfénye hajamba szó,
s a két gyönyörű szemöldököm
is észleli , a két hídként ívelő,**

**hogy szememben ül hangtalan veszély,
mint kanálison sikló villanás,
melyet ringat a hatalmas óceán,
mit le- és fölemel apály s dagály.**

**Ki látott egyszer, irigylő kutyám,
bár simogatásom ritkán élvezi,
s kezem, parazsat soha nem szítozt,**

**mely annyi kincset hord, mint ékszerdoboz –
S fiúk, nemesi házak reményei,
jönnek s halnak; méregként öl a szám.**

Május 5.

**Az idegenből jött lány
(Das Mädchen aus der Fremde –
F. Schiller)**

**Egyszerű pásztorok völgyében
Feltűnt minden év elején,
Ha pacsirta fütyülni kezdé',
Egy lány, csodaszép tünemény.**

**Nem itt született ő e völgyben,
Hogy honnan jött, azt nem tudták,
És nyoma veszett széleseben,
Amikor búcsút vett a lány.**

**Elragadó volt a személye,
És minden szív nyitottá vált,
De nemes tekintélye védte,
Nem tűrt az bizalmaskodást.**

**Virágokat hozott s gyümölcsöket,
Hol ezek értek, az más világ,
Valahol ragyogó napfényben,
Hol üdébb, boldogabb a táj.**

**Eljutott mindhez adománya,
Finom gyümölcs, sok szép virág,
Az ifjú, agg, ki bottal jára,
Ajándékkal tért haza már.**

**Szívesen várt minden vendéget,
De ha látott szerelmespárt,
Nekik nyújtotta át lelkének
Legszebb virágkoszorúját.**

**Schiller
Geboren 1759
Gestorben**

Május 6.

Jácintok
(Hyazinthen – T. Storm)

**Messze zene szól, de itt csendes az éj,
A jácint illata bódít a kertben,
Terád gondoltam szüntelenül én,
Aludnék, de néked táncba kell menned.**

**Nincs pihenés, a bál véget nem ér,
A gyertyák égnek, hegedűk rikoltnak,
Kinyitják majd zárják a táncsorokat,
Mindenki lángol, te arcod fehér.**

**De táncolnod kell: átölelnék szűdig
Idegen karok; bár csak ne túrnéd!
Fehér ruhádban látlak repülni,
Te kedves, törékeny jácint tünemény.**

**Édes, jó szagokkal terhes az éj,
A jácint illata bódít a kertben,
Terád gondoltam szüntelenül én,
Aludnék, de néked táncba kell menned.**

Május 7.

**Régi szerelem
(Alte Liebe –
F. M. Bodenstedt)**

**Átöleltelek egykor
Karommal téged én:
Letűnt az ifjúságom,
De szívem érted ég.**

**Magam életkörében
Te vagy a drágakő,
S minden elzengő ének
Tied csak drága nő!**

**Bodenstedt
Geboren 1819
Gestorben 1892**

Május 8.

Szerenád
(Ständchen – L. Eichrodt)

**Kedvest cserélnék akár,
Ha felizzítana;
Ám szerelem távol jár,
Hozzám jönni nem akar.
Ily érzést csak tőled vár,
Óh, lennél a kedvesem bár!**

**Elégedetten élsz,
Minden gondtól messze,
Tisztán, csendben, mint az ég,
Mint tavaszi reggel.
Látod a déli sugárt,
Vagy édes est ragyogást?**

**S akár vidám, akár fáj,
Szerelmet tanuljad!
Végy fel ünnepi ruhát,
Bámuljon a csillag!
Légy boldog, ölts fel pompát,
Ám te csak engem imádj!**

Eichrodt
Geboren 1827
Gestorben 1892

Május 9.

Mi a szerelem
(Was ist Liebe- F. E. Rittershaus)

A Naphoz szóltam:

„ Mondd, mi a szerelem? „

Nem felelt, csak fényt öntött, aranylót.

Virághoz szóltam:

„ Mondd, mi a szerelem? „

Illatot küldött, de nem válaszolt.

Szóltam az Úrhoz:

„ Mondd, mi a szerelem?

Édes flörtölés? Vagy szent komolyság?”

Adott az Úr egy nőt, hűt, kedveset,

Mi a szerelem, nem kértem már.

Rittershaus

Geboren 1834

Gestorben 1897

Május 10.

Szerelem
(Liebe – R. Dehmel)

Szívből: boldogan adni,
félve kapni, még ily vétket!
Két élet úgy összefonódik:
vad vágták, csendes tűrések.

Május 11.

Az egyetlen
(Das Eine – R. Dehmel)

Mind a szavak és a hangok,
ujjongásod meg panaszod,
tengerként hullámszél szépek,
hangos, örökös kérdések –
ők a nyílt felszínen zúgnak,
míg a lélek hangja szólal
árva csendben, rejtve, mélyen.

Május 12.

Felvillanás
(**Aufblick – R. Dehmel**)

A szerelmünk fölött rezg,
s leér földig a fűzfa.

Éj s ágak árnya körülheng,
lehajtjuk homlokunkat.

Ülünk a sötétben szótlan;
egyszer itt rohant egy ár,
láttunk szikrás csillagokat...

Hát, holt és komor már minden? –
Hallgasd: dómból hang szól át!
Harangkórus...éj...s szerelem...

Május 13.

Hívás
(**Ruf – R. Dehmel**)

Fák állnak mind bágyadtabban,
nincs levél már, ami fénylik,
sivatagban érzem magam,
s félem a nagy hőt, a délit,
reszket, vérembe hatol,
szívembe tűznyilat szúr be.
Óh, én a vihart sóvárgom!
Jöjj, kedves! Fuss ide! Fuss te!

**Az eszménykép
(Das Ideal – R. Dehmel)**

**Mert a vágyam engem folyton mardos;
Én minden úton szerelmet kerestem,
vélem mindig szerelem jött szembe,
így a vágyam engem folyton mardos.**

**Szép magas fa állt csodák kertjében,
róla ezer virágillat áradt,
hív egy virág a sok közül lágyan,
szép magas fa állt csodák kertjében.**

**Én a sok virágból egyet téptem,
ő lett kezeimben még pompásabb,
térdre rogytam, hálát adni fának,
én, ki sok virágból egyet téptem.**

**Majd emeltem szemem csodafára,
újra csábít egy virág, egy fényes,
elhervadt enyém – már rá se nézek,
mint emeltem szemem csodafára.**

**Így a vágyam soha nem feledve,
más utakon én szerelmet kerestem,
mindegyiken int egy új szerencse,
ezért vágyam soha nem feledtem.**

Május 15.

Túlerő

(Übermacht – R. Dehmel)

**Menekülj, ha akarsz, ha még tudsz;
vagy túl késő lesz neked is.**

**Mert lásd, én, én égek utánad,
oly erővel, mi legyengít,
és jaj, reszketek
érted, mint te, te is értem.**

**Bár te vagy gyengébb,
magad ne véd!**

**Zöld réteken át fogunk mi rohanni,
erdőbe,
kéz kézben,
akt,**

**ifjú homlokunkat koszorúzva
pipacsok szállongó virágaival,
bolondság izzó szirmaival.**

Május 16.

Varázs
(Bann – R. Dehmel)

**Mint nádasból vizitündér,
úgy merültél fel habozva,
hagyva homokzátonyt, jöttél
hosszú fekete hajaddal,
és szürke, szép szempároddal.**

**És te ott álltál, néztél rám,
látom tiszta szilajságod,
kérdésed gyöngyözve áradó,
s a szád – melynek vére forró –
nevetett rám, nevetett rám.**

**Bár vágy rejtve maradt szemedben
- oly távol, mint a kis tavon
éjjel hullámzó csillagsereg,
mi fénylőn, remegve ragyog –
nékem adtad a szád legott.**

**Óh, én tudom, hogy álmainkban
véled lemerülünk akkor,
kéz a kézben, némán kutatva
a száját, s felhozzuk halkan
tőfenékről a csillagot.**

Május 17.

Ájulás

(Ohnmacht – R. Dehmel)

Amikor te elmentél,
Azon nyomban igen mély
vágyam kelt utánad.
Hogy elvesztettelek
én, tétova kezemmel
megráztam ajtódon a zárat.

Vágytam az éjben hall'ni,
hogyan tudnál-e maradni,
kérleltek szemeim vágyón,
csak mentél a lépcsőn fel,
és nem hívtál engem,
jaj, engem vissza a szádhoz.

Felfogtam dermedt ésszel
lassan a kulcscsörgésed,
vak folyosón álltunk,
s súlyos'bb árnyék zuhant rám,
mint parkban nyújtózott már,
mikor Holdat bújni láttuk.

Május 18.

**Az áhítotthoz
(An die Ersehnte – R. Dehmel)**

**Elneveztelek téged, az vagy, karcsú nádszál,
mert Isten büntetni akar véled,
mert kecses járásodhoz úgy vonz a vágy,
mint nyárfa ring áprilisi szélben.**

**Még csak láttalak téged – de egy napon
te viharban az ajtóhoz jössz kopogni,
mit nyitok, nem kell hosszan kopogni,
és mellemnek ütése rakoncátlan fog
a te szilaj kebleden kopogni.**

**Mert ismerlek, szemed, mint bimbó tud
ragyogni,
s te nyílani, nyílani, nyílani akarsz!
s hánykolódsz ifjú vágyaddal,
mint ág, mit hegyi patak tép s pörget,
s velem Isten viharával kívánsz
dacolni,
vagy törni össze!**

Május 19.

**A szívem
(Mein Herz – T. Fontane)**

**A parázsló és büszke Nappal,
Holddal, mi fakón világít,
- És a sóvárgó csillagokkal -
Hasonlóképp lüktet e szív.**

**A kék, tiszta, derült égbolttal,
Felhővel - mi vihart gördít,
Amiből esőcseppek hullnak -
Hasonlóképp lüktet e szív.**

**A csalogánynak friss dalával,
Rózsailattal, mi átint
Tavaszból, meg télnek havával,
Hasonlóképp lüktet e szív.**

**Csak eggyel nem lüktet a Földön
Lévő sok dologgal e szív,
Hogy magában béke időzzön,
Ezért békéje soha sincs.**

Május 20.

Idegenben

(In der Fremde – T. Storm)

**Más tavak, tocsogós rétek,
Tenger s part, messze tűnők,
Körben, hová szem elnézhet,
Nincs hely többé ismerős.**

**Más emberek és más szívek,
Nékem nem jár víg üdvözlés,
Tűntek tréfák és a csínyek,
Eltűnt csók és nevetés.**

**Ám ha nappal éjbe tér meg,
És sötét lesz domb s a völgy,
Éjjel eltölt csendes béke,
Hogyha csillag is feljő.**

**Látom a kék messzeséget,
Biztatás jó lefelé,
Úr meg csillag - óh, mi fényes! -
Ott s itt is örökre véd.**

Május 21.

**Hervadni készül-e virág
(Denkt denn die Blüte ans Verblühn –
O. F. Redwitz)**

**Hervadni készül-e virág,
ha a rügyből magát kibontja?
Gondolja-e csillagvilág,
reggel a fényben megvakulhat?**

**Redwitz
Geboren 1823
Gestorben 1891**

Május 22.

**Hogyha örül kis pacsirta
(Ein Jubellaut der Lerchenkehle –
E. Rittershaus)**

**Hogyha örül kis pacsirta,
fáról hallasz pintykiáltást,
lelked is érzi, óh, azonnal,
szép tavasznak örömmálmát.**

Május 23.

**Varázsvessző
(Wünschelrute –
J. Eichendorff)**

**Mindenben alszik egy ének,
Álmod' benne, mint parázs,
Dolgokban dal csak úgy ébred,
Lelsz hozzá szót, mi varázs.**

Május 24.

Május
(Mai – T. Storm)

**Koszorúid - gyermekként összefontad -
Elhervadtak s lehulltak rég a porba;
De virágzik most is jázmin, orgona,
S gyermekek fonják néked koszorúba.**

Május 25.

Ünnepre hagyd fiút nekem
(Lass mir die Knaben vom Feste –
E. Geibel)

**Ünnepre hagyd fiút nekem,
semmit sem tud még gyerekünkt!
Legjobb a borban, szeszben,
hogy mi minden rosszat elfeledünk.**

Május 26.

Kék lepke

**(Blauer Schmetteling –
H. Hesse)**

**Kicsiny kék lepke szélben
Lebeg, az ég derült,
Mint szép gyöngy; remegéssel
Csillan, cikáz – s letűn.**

**Egy pillantást bár rám vet
Szerencsém - elrepült,
Boldogsággal kecsegtet,
Csillan, cikáz – s letűn.**

Május 27.

Öltözet

(Toilette – R. Dehmel)

**Ám ne jöjj te hosszú ruhában,
jöjj futva, ahogy a szikra pattan,
két kezed legyen tárva lágyan!
Lakomhoz nem vezet díszes lépcső,
és tépd le ruhád, ha hegyen átjössz,
szeretni rövid szoknyában tudlak!**

**És ne állj tükör elé nagyon,
magányos az éj az én erdőmben,
legszebb vagy sápadtan, csupaszon,
csillagok gyenge fénye világol,
makacsul bög egy őzbika távol,
és kakukk nevet az én erdőmben.**

**Szűk a fűződ, füled is hogy ég,
nehezen légzél, tépd le ruhádat,
mint ugrál, hogy örvend szívecskéd!
Jöjj, én viszlek téged, te vad csoda:
ahogy Isten téged megalkota!
s lesz egész Föld menyasszonyi ágyad.**

Május 28.

Örömittas tavaszsóhaj

**(Frühlings-Seufzer –
B. H. Brockes)**

**Uram! e gazdagságban,
Érzem, csodás erőd árad,
Küldi jóságos lelked.
Okkal dicsőítlek téged,
Testem lát, hall, tapint, s érez
Illatokat, ízeket!**

Brockes

Geboren 1680

Gestorben 1747

Május 29.

Önmagának
(An sich – P. Fleming)

**Ne csüggedj, ha hiábavalónak is tűnhet
Sorsod, vállald, légy te erősebb a kinnál,
Élvezd, mid van, de ellened, - hát vigyázz! –
Hely, sors és idő – fájdalom! – összeesküdtek.**

**Mi téged sújt vagy emel, abból mind részesedik,
Balsorsod fogadd el, és semmit meg ne bánj.
Csináld, amit kell, amíg sors mást nem ajánl.
Mit még remélni tudsz, egykor tán megszületik.**

**Min búsulnak, örülnek? Mind maga kovácsa
Balsorsnak, boldogságnak, nézd: dolog így áll;
Ez mind benned is munkál. Hagyd el, mi ábránd,**

**S mielőtt lépsz te tovább, térj vissza magadba.
Ki saját mestere, s úr akaratán,
Alávetettje lehet akár a nagyvilág.**

Fleming
Geboren 1609
Gestorben 1640

Május 30.

**Öröm és bánat nyilát
(Es trifft Freude –
F. Halm)**

**A bánat és öröm nyilát
érezed, ha szíved járja át.
Szelíd vessző az öröme,
játékos célzás az övé.
Bánaté hosszú átkelés,
sebét viseled, amíg élsz.**

Halm
Geboren 1806
Gestorben 1871

Május 31.

Te nyíló vadvirág vagy...
(Du bist wie eine Blume –
H. Heine)

Te nyíló vadvirág vagy,
Oly bájos, tiszta, szép;
S ha nézek rád, a bánat
Halkan szívembe lép.

Miközben két óvó kezem
A földre simul rá,
Az Istent kérem, tartson meg
Jónak, szépnek, tisztán.

Június 1.

Június
(Juni – T. Storm)

**Vidám, gondtalan nyáridő!
Szabados, csókos, flörtölős,
Fon lány kedvvel koszorúcskát,
De lagzira nem gondol ám.**

Június 2.

**Túl sok, vagy túl kevés
(Zu wenig und zu viel –
F. Rückert)**

**Túl sok, vagy túl kevés,
bosszúság mindkettő,
hibázod célt ezért,
s ember jól mellé lő.
Túl sok vagy túl kevés,
hibás az mindkettő;
és komoly vagy játék,
helyes mérték az üdvös.**

Június 3.

**Földi magányosság
(Feldedeinsamkeit – H. Allmers)**

**Fekszem csendben, zöld fűben merengvén,
Tekintetem küldöm a magas égre,
Hallgatok áradó tücsökzenét
A fényes, égi kéktől körülvéve.**

**Fent fölöttem felhők lágyan úsznak
A mély kék égnek álomszerű csendjén;
Úgy tűnik, már réges-rég meghaltam,
S minthogyha örök, lelki térben lennék.**

**Allmers
Geboren 1821
Gestorben 1902**

Június 4.

**A muzsikához
(Für Musik – E. Geibel)**

**Sötétülnek árnyak,
Csillag felébred:
Halk sóhaja vágynak
Szól az éjben.**

**Tengerén álmoknak,
Csak jó, hajózik,
Lelkem kormányozva
Lelkedhez úszik.**

**Ott magát megosztja,
S tudd, nem volt énem
Még ily boldog soha,
Mint e zenében.**

Június 5.

**A távoli lant
(Die ferne Laute – R. Dehmel)**

Egy este hallék a sötét szélben
egy távoli lantot zengni szívembe.
S vittem az enyém a sötét szélben,
mert a másakra választ vinni kell'ne.
A madarak beszéde a szélben
azóta mintha nyelvükön zengne.
Mondtam embereknek, fülelni lesz jó,
ámde ők nem értettek meg engem.
De az égből meglesték az én dalom,
a szívem fénye köré ültek
a halhatatlanok, s arcuk derűs lett.
Az emberek is fülelnék onnantól,
és hallgatják, ha a lantom felzeng.

Június 6.

Az erdőben

(Im Walde – J. Eichendorff)

**Ünnepi kedv járt a hegy mentén,
Fújta dalát a madárka,
Lovas cikázás, vadászkürt zengés,
Így volt vidám e vadászat!**

**Én azt gondoltam, mind e szép elszáll,
Béfedi éj a vidéket,
Bár hegyen erdő zúgva még őrt áll,
Megborzong a szívem mélyen.**

Június 7.

Az erdőben

(Im Walde – T. Storm)

**A lankás erdőszélen
Elcsöndesült a szél;
Csüngő ág ölelésben
Ül gyermek tünemény.**

**Ül kakukkfű övezve,
Erős az illatár,
Danász a kék légsereg,
A légen átcikáz.**

**Erdő csöndjét csodálva
A gyermek körbenéz,
Barna fürtös hajára
Foly, mint méz, a fény.**

**Kakukk hangja súg, nevet,
S rájövök: hiszen ő,
Ez aranyszemű gyermek,
Az erdőkirálynő!**

Búcsúzás
(Abschied – J. Eichendorff)

**Óh, messzi csúcsok, völgyek,
Erdők, zöld lombú fák,
A kín és öröm helye,
Itt vár ábrándozás.
Ott kint folyvást felel,
Nyüzsög, ad-vesz a világ,
Borítsad te még egyszer
Zöld lepledet reám!**

**Ha majd ébreszt virradat,
S párán győz csillogás,
Madarak vígan szólnak,
S szíven üt e zsongás:
Szinte szállva feledem
A földi kínládást,
Itt majd átélhetem
Ifjú feltámadást.**

**Itt látok erdőben írva
Egy csendes, komoly szót,
Szeretet ő, igaz
Nagy kincs, s embernek jó.
Ezt bezártam magamba,
E szó igaz, szerény,
És él egész valómban,
Leírni bár nehéz.**

**El kell hagyjalak téged,
Az idegen utcák
Nyüzsgése biz' nem élet,
Csupán színház, nem más;
De sorsom sűrűjében
Erdő te szavad hív,
Magányomból fölemel,
S ifjú lesz így e szív.**

Június 9.

**Egy parasztember esti dala
(Abendlied eines Bauermanns –
M. Claudius)**

**A szép nagy égitest már lemegy,
Pirosan bukva int,
Jöjj, izzadt homlokom töröld meg,
Nőm, s az asztalt terítsd!**

**Csak udvaron tudsz teríteni
Az almafa alatt;
Ám vacsora jól fog esni,
Itt legjobb a falat.**

**És hívd nyomban a kis csemetéket,
Oly éhes vagyok már,
S ha még nem alszik, kérlek,
Legkisebbet magát.**

**A királynál roskad az asztal,
Ő, mint járja beszéd,
Naponta ehethúst és halat,
Finom szószt s pecsenyét.**

**Kiválaszt a király egy férfit,
Ki csak azon munkál,
Rendelje meg lakoma étkit,
Hol elnök ő, nem más.**

Isten hagyja őt uralkodni,
Bír sok tennivalót,
Kell nappal s éjjel sanyarogni,
Legyen éltünk nyugodt.

Bár nincs annyink, mit pazaroljunk,
Azért van kenyerünk,
Tejünk meg szép tiszta vajunk,
Nincs másra szükségünk.

Elég ez a parasztembernek,
Köszönjük Úr kegyét,
Ma itt bontottunk terítéket
Csillag alatt ezért.

Most nálunk nagy lakomát rendel
A fényes, ezüst Hold!
És fentről tálcánkra tekintve
Áldó szavakat mond.

Gyerekek, egyetek örömmel,
Áldjon titeket Úr!
Nézd, Hold! Engem irigyelnek,
Boldog vagyok és dús.

Június 10.

**Egy példabeszéd
(Ein Spruch - J. Kerner)**

**Bár tudnám, hogy honnan is jöttem,
És mit rejt, hová tűnök majd el.
Ám tudom, nékem van kedvesem,
S ő soha nem felejt el engem.**

**Justinus Kerner
Geboren 1786
Gestorben 1862**

Június 11.

Jó tanács
(Guter Rat – T. Fontane)

Harmatos nyári reggel
Vedd a vándorbotod,
És, amint a ködlepel,
Oszlik rólad a gond.

Az égbolt jókedvű kékje
Nevet szívedbe be,
És az Úr kegyelmébe,
Az oltalmába vesz.

Körül virágok, csupa kedv,
Áldott, súlyos gabonák,
Néked int szeretet,
Ha mész az úton át.

Otthonosan szól minden,
Mint szülői házban,
S fölé pacsirta viszi fel
A lelked magával.

Június 12.

Kérés

(Bitte – N. Lenau)

**Nézz reám sötét szemeddel,
Bontsd ki teljes erejét,
Lágyan, simogatva hozz el
Szép, talányos, édes éjt!**

**Vidd el, óh!, varázserővel
Tőlem azt, mi rút világ,
S életem fölött lebegve
Add, mi örök boldogság.**

Június 13.

Két biztos kéz...

(Beiden – H. Hofmannsthal)

**Pohárt ragadt a hölgy, s e kéz
Biztos volt, könnyed az emelés,
- Ajk zárta pohár peremét –
Egy csepp bor se folyt földre szét.**

**Biztos s könnyed volt férfikéz:
Ő vad ménjét úgy lovagolta,
Hogyha finom kézmozdulattal
Jelt adott, a ló egyet se lép.**

**De mikor nyújt könnyű pohárt
Nő keze, s átvenni kellene,
Mindkettőnek túl nehéz volt,
Mert kezük remegve mozgott,
S hogy kéz kezét nem talált,
A sötét bor földre folyt le.**

Június 14.

Elveszett
(Verloren – T. Storm)

Lelkembe öröm költözött,
Mikor egyszer rég üldögéltem;
Nem tudom honnan, odajött,
S hogy oka mi volt, elfeledtem.
Talán – a távol erdőszélen,
Hol fényes június reggelen
- A gyerekek s a gond kicsik még –
Veled ültem kéz a kézben,
Forrás buz'g messzi szikla mélyen,
Rigó párt híva csattogott,
Azonosan, mint szívverésem,
A szád mosoly'gva hallgatott;
Zöld árnyban feküdt a vidék –
Ha tér el nem választana,
S valahogy eljuthatnék oda,
Tán örömöm még meglelném.

Június 15.

**Lágy ajkadba sebet haraptál
(Du bissest die zarten Lippen wund –
T. Storm)**

**Lágy ajkadba sebet haraptál,
Kicsordult így a véred:
Te akartad ezt, jól tudom ám,
Mert szám csókkal zárta régen.**

**Szőke hajad átfesttetted, és
Mosta eső, nap szítta,
Te akartad, mert kezemmel én
Becézve megsimogattam.**

**Lángban, füstben gyötrődsz tűzhelynél,
Hogy kezed kitöredezzén,
Te akartad ezt, jól tudom én,
Mert néztem őket szeretettel.**

Június 16.

Vadrózsa
(Heidenröslein – J. W. Goethe)

Rózsát pillant meg fiú,
rózsa nyílt a réten:
Szépsége szívébe szúrt,
mégis hozzá odafut,
s nézi örömében.
Vérvörös vadrózsa állt,
rózsa nyílt a réten.

„ Én letéplek, vég elér!“
szólt fiú a réten.
Rózsa mondja: „Tüske ér,
fáj sokáig, foly a vér,
s nem kíméllek én, nem!“
Vérvörös vadrózsa állt,
rózsa nyílt a réten.

Ám letépte vad legény
rózsát kint a réten –
Bár a rózsa volt kemény,
- s fájt nekik! – elszállt remény,
őt a vég elérte.
Vérvörös vadrózsa állt,
s már nem nyílt a réten.

Június 17.

**Nem kész ajkad nyílni beszédre
(Du willst es nicht in Worten sagen –
T. Storm)**

**Nem kész ajkad nyílni beszédre,
De számon parázslík a szád,
A szívednek vad lüktetése
Feltárja édes, nagy titkát.**

**Elszállnál Úr szelíd galambja,
De szenvedély keblemre húz,
Mert már az vagy, szerelem rabja,
Csak csókol szád, szólni se tudsz.**

**Tőlem távol akarnál menni,
Közben engem csókol a szád,
Szeretnéd vágyad leteperni,
De teljesen elvesztél már.**

**Nem tudunk, lásd be már, lemond'ni,
Mért riadsz adni még mindég?
Le kell bűnödért adód róni,
Muszáj vezekelned ezért.**

**Mindegy: vágyod vagy akár féled,
A végén a tál tele lesz,
Szemérmed is belátja végre,
Szerelemben hálnia kell.**

Június 18.

Szerelmi vallomás
(Erklärung – H. Heine)

**Az est észrevétlen zuhant rám,
Zúgva jött a dagály,
Ott álltam a víznél, s bámultam
A fodros hullámokat.
A keblem, mint az óceán, dagadt,
S vasmarkával erős vágyakozás elragadt
Utánad szép alak,
Ki körüllebegsz mindenhol,
Mindenütt nekem szólsz,
Mindenben, mindenhol:
Szélsusogásban, tenger mély morájában
S lelkem fájdalmas sóhajában.**

**Homokba karcoltam ő nevét:
„ Ágnes, szeretlek én! ”
Haragos hullámok nyargaltak
Át szívem szép üzenetén,
S nyoma sem maradt.**

**Alaktalan homok, és gyenge nád,
Szétfolyó hullámok, nem hiszek nektek már!
Sötétebb az ég, szívem merésszé vált,
S erős kézzel a norvég erdőkből
Tépek egy nagy fenyőt,
Majd megforgatom
Etna tüzes aknájában őt, s e lángolóval,
E fénylő óriási tollal
Írom a szurok sötét égboltra:
„ Ágnes, szeretlek én! ”**

**Éjszakánként ott fent lobog az
Áldott neve örökké, magasan,
És betűzheti lassan minden nemzedék
Az égről szívem szép üzenetét:
„ Ágnes, szeretlek én! ”**

**Magasztaló ének
(Das Hohelied – H. Heine)**

**A női test az költemény,
S úgy írta be az Isten
Természet törzskönyvébe, hogy
Minden sorával rímel.**

**Idő kedvezett neki épp,
Tettét ihlet tetőzte,
S a durva, lázadozó anyagot
Művészete legyőzte.**

**A női test korábban is
Csúcsa volt a daloknak;
Csodás strófák zengték báját
Lábnak, fehér kacsónak.**

**S óh, milyen isteni eszme
Ül a nyak tartásában,
Melyen ring göndör fejecske,
Van ész s báj ragyogásban!**

**A mellecskék rózsaszirmai
Versbe illően csiszoltak;
S észbontó bűvös metszetük,
Mi szűk völgyét megosztja.**

**Isteni teremető felfedte
A csípők párhuzamát,
S mit takar fügefalevéllél,
Rejti gyönyörök kapuját.**

**Nem elméleti költészet ez ám!
Hisz hús és borda e dal,
Csupa mozgás kéz meg a láb,
Nevet és csókol az ajk.**

**Igaz költészet lüktet itt!
Ritmusában báj van!
Test és dal ily egysége dísz
A természet homlokára.**

**Kijár Úrnak dicsőség,
Feléd porból imám szól,
S vagyunk mi lent csak költőcskék,
Hozzád képest kontárok.**

**Elmerülni vágyom Uram
Dalaid igézetében;
S gyarapítom tudásomat
Nappalt összk'kötve éjjel.**

**Tanulva azt nappal s éjjel,
Nem tékozolva időt;
Bár lábam pipaszár lesz -
S testem szinte összedől.**

Június 20.

**Virág belenéz, kacsint mind
(Es schauen die Blumen alle –
H. Heine)**

**Virág belenéz, kacsint mind
sugárzó napnak szemébe,
mozgás viszi folyókat mind
csillámló tenger ölébe.
Epedőn száll a dalom mind
a szép, ragyogó lánykámhoz,
vigyétek jajom, könnyeim,
borúm, fájdalmam, ti dalok!**

Heine

Geboren 1797

Gestorben 1856

A lecsillapodott
(Der Abgekühlte – H. Heine)

**Ha ember meghal, hosszan kell
A sírban feküdnie lent,
Mert feltámadás - bár reméled,
Pajtás - egyhamar nem megy végbe.**

**De életemben egyszer még,
Mielőtt a szívem elég -
Szeretném a halálom előtt,
Rajongva megölelni a nőt.**

**Egy gyönyörűséges szökét,
Szeme szelíd, mint a holdfény -
Nehogy egy naptüzes menyecske
Pecsenyére égesse testem!**

**Életerős az ifjú nép,
Mit akar: tömény szenvedély,
Vígság, esküvő meg nászi ágy,
Kölcsönös játékban kínzó vágy!**

**Kitől messze már egészség,
Nem ifjú, s elfáradt, mit kér?
Úgy vágyom még egyszer szeretni,
Idillben boldoggá születni.**

**Eltemetett boldogság
(Begrabenes Glück – T. Storm)**

**A lelkemben néha megszűn,
Mi kínoz a halálod óta,
S unszol, mint ifjan, mi letűnt,
Boldogságot elérni nógat.**

**De kérdem: mi a boldogság?
Nem tudok erre én felelni,
Az vón', sírból jönnél hozzám,
S tudnál megint vélem lenni.**

**Akkor lesném a hajnalfényt,
Mi téged sírból visszahozna,
S a vágyam szótlan megnyugodna,
Nem úzne örömet többé.**

Június 23.

Az asra
(Der Asra – H. Heine)

Minden nap járt csodaszépe
Szultánlányka alá és fel
Szökőkútnál estidőben,
Ott hol vizek csörgedeznek.

Minden nap állt egy rabszolga
Szökőkútnál estidőben,
Ott ahol vizek csobognak;
S vágytól sápadt lett eközben.

Ám egy este jött a herceg,
Dúrván, gyorsan hozzá így szólt:
Tudni akarom nevedet,
Szülőfölded, pereputtyod!

Én Mohamet vagyok: szolga,
Hazám Yemen, jöttöm kényszer,
Tudd: törzsbelim minden asra,
S szerelmükért halni készek.

Június 24.

Halálom közel'g

(Es kommt der Tod – H. Heine)

**Halálom közel'g, hát elmondom,
Miről hallgattam örökké én,
Mit nem engedett a büszkeség:
Szívem mindig érted dobogott!**

**Koporsóm kész, leeresztenek
A sírba, hol örök az éj,
De Mária, de te, te még
Gyakran sírsz, ha rám emlékezel.**

**Ne tördeld kezed, arra kérlek -
Vigasztalódj - Ilyen a sors,
Az emberi sors: ami jó,
Nagy, szép, annak rossz lesz a vége.**

Június 25.

Ima
(Gebet - E. Mörike)

**Dönts, Uram! , bárhogyan,
Küldd, öröm vagy fájdalom
Légyen, én elfogadom;
Két kezed csak jót ad.**

**Kétes örömmel,
Kínnal, büntetéssel
Ne akard gyötrelmem!
Mert a szívedben
Él kegyes döntésed.**

Június 26.

Két gránátos
(Die Grenadiere – H. Heine)

**Frankhonba vonult két gránátos,
Orosz földről fogságból jöttek,
S mikor időztek német szálláson,
Bánatnak adták fejüket.**

**Itt hallották meg a hírt, szomorút,
Hogy Franciaország elveszett,
Legyőzetett, s a felséges nagyúr,
Császár maga fogságba vétetett.**

**Ott sírtak együtt a gránátosok
A hír miatt keservesen,
Egyikük szólt: Mily fájdalom,
Hogy ég ettől régi sebem.**

**Másik így: A dalnak vége,
Szeretnék véled halni,
De otthon gyerek s feleségem,
Ekkor mit fognak falni.**

**Mint gyötrődik nőm, gyerekem,
Legjobb, amit kaphatnak tőlem;
Menjenek koldulni, ha éhesek,
Császárom, császárom börtönben!**

Testvérem most arra kérlek:
Halál ha metszi főmet,
Úgy vidd holttestem Frankhonba véled,
Temess el francia földbe.

Érmém a vörös szalaggal
Fektesd rá a szívemre;
A puskát a kezembe add,
Kardom kösd rám övemmel.

Így akarok feküdni csendben,
Mint egy őrszem lent a sírban,
Míg ágyudörgést hallok egyszer,
S nyihogó paripákat vágóban.

Mikor átléptet császár síromon,
Sok díszes vért csörren s fénylik;
Akkor felkelek fegyverrel a sírból –
A császárt, a császárt megvéd'ni.

Június 27.

Jázmin és orgona
(Jasmin und Flieder blühen –
T. Storm)

Nyílik orgona s jázmin,
Nincs ennél szebb idő,
Ám rosszabb kedélyem is,
És a magányom gyötrőbb.

**Csak tudnám okát, mi végre (Lorelei)
(Ich weiß nicht, was soll es bedeuten –
H. Heine)**

Csak tudnám okát, mi végre
Lettem ily bánatos,
Hogy régi idők regéje
Fejemben itt zakatol.

Már szürkült, a hűvös légben
A Rajna halkan siklott,
Hegycsúcsok távoli kékje
Esti fényben izzott.

A legszebb szűzleány ült ott
Fenn, a lénye varázs,
Arany ékszere csillámlott,
Mint fésülte szőke haját.

Járt keze fésűjével, közben
Csodás dalt énekelt,
Mely bírt varázsos erővel,
És ettől minden szép lett.

Hajós kis csónakjában
Lányért vad vágyat érzett,
Nem figyelt már a sziklákra,
Csak fel hegyre, lányra nézett.

Hullám vízbe lehúzta mélyre
Csónakot és hajósát,
Ezt tette bűv' énekével
Lorelei, szép szűzlány.

Június 29.

Ötven éven túl a férfi...

**(Der Mann von fünfzig Jahren –
H. Hesse)**

**Bölcsődtől betegágyadig
ötven év zajlik,
s jó lassú halál.
Ember butul, savanyodik,
és leépül, csúffá válik,
elhullatja a haját is.
Mennek fogai is tönkre,
s ahelyett, hogy szenvedéllyel
szép lányokat ölelné meg,
olvas Goethétől egy könyvet.
Ám mielőtt lenne végem,
úgy tennék, mint fiúgyermek,
- nyílt szemekkel, göndör fürttel –
óvatosan venném kézbe
arcát, csókolnám a keblet,
szoknyát, nadrágot levetve.
És ezután, Úr nevében,
Óh, te halál, vígy el. Ámen.**

Június 30.

Te hűtlen ifjúság...
(Jugendflucht – H. Hesse)

**Elmúl a nyár, fáradt fejét,
Fakult képét ringatja tó.
Porban, nyűtten lépve lelém
Az árnyt adó fasort.**

**Jegenyéken szél alig leng,
Mögöttem ég, Nap pírban áll,
S agyamban félszen feldereng
Az alkonyat – s halál.**

**Fasorban nyűtten lépek én,
S mögöttem hűtlen lett, megállt
Az ifjúság, és nincs remény,
Nem akar vélem jönni már.**

Július 1.

Július

(Juli – T. Storm)

Bölcsődalt ringat a szél.
Néz nap forrón lefelé,
Magtól konyúl a kalász,
Bokron ért bogyót találsz,
Bő termést ad a mező –
Hát min töprengsz kicsi nő?

Július 2.

Boldogság

(Glück – T. Fontane)

Falu vasárnapi csendben,
Gyermek, cseléd mind kifut,
Tűzhely alól a tücsökzene
Házat átjárva kijut.

Ablak, ajtó maradt nyitva,
Mert hallgat, csendes a szél,
Bennünk vágy és remény néma,
Mert boldogságunk egész.

Körben mezők – Úr áldása
Dombon fel és lefelé –
És kegyelem halk útján a
Mi szívünkbe is betér.

Július 3.

**Váratlan találkozás
(Begegnung – R. Dehmel)**

Láttalak már.

**A napfényben
a mezsgyénél, rozsban sok szál
pipacs, ékes
kelyhük nyílt, vörös, mint a vér,
a bimbóhéjuk sötétkék,
s gyorsan kipattant egy bimbó,
kis lelke hevülten izzott.**

**Így láttalak pirulni nyíló gyermek,
tegnap a csendes fenyőligetnél
elmenve, csókolva téged szememmel;
minthogyha izzana minden ered,
mit szégyellél,
mintha bocsánatot kellene kérnem.**

**Lángragyulás volt, vagy csak villanás?
vörösén piroslott nyári ruhád?
vagy távoli alkonypír, kialvó?
Talán ez első felhevülés volt,
ifjú álmod, mi meglepett akár;
rám néztél félve, aggódón,
szorongtam, mikor távoztál,
s lassan eltűntél te a fenyők
sűrű lombja közt, mi ezüstzöld.**

**De lelkem követ, sötétkék
szemed emléke bennem él.**

Láttalak már,
megriadt gyermek:
rozson átfúj szél hevesen,
reszket, hajlik pipacsvirág.
Én egy vörös rügyet szétmorzsolok,
szirma szélben szertefoszol,
s a levélkéket megkönnyezem,
de inkább még mindig azt nézem,
mi varázskelyhet szegélyez,
s elmélyedek e sötétkékbe...

Július 4..

Nyári kép
(Sommerbild – F. Hebbel)

Utolsó rózsától búcsúz' a nyár,
Szirma készült vérzón esni alá.
Szóltam, biz' hamar hullni fog ő már:
„Távol az éltünk, s közel a halál.”

Nem járta szél nap e forró szakát,
Halkan repült kecses lepke, a szép;
Megmozgatta léget e szárnycsapás,
S így elérte rózsa szírmát a vég.

Hebbel
Geboren 1813
Gestorben 1863

Július 5.

Les
(Abseits – T. Storm)

Nagy a csend, a pusztai táj
Elnyúl' rekkenő napsütésben,
Rózsaszínű fény suhan át
Az elhunytak sírkertjében;
Illatozik fű, virágszál,
S kéklő nyári légen átszáll.

Futrinkák szelik át sövényt
Aranyló páncélszoknyácskában,
Méhek jönnek ágak közé,
Mézhez port gyűjt'nek virágban,
Gyommagot esznek madárcák -
A légben zengnek pacsírták.

Félromos, alacsony ház áll
Magányosan a napsütésben,
Lakója örömet talál
Kinézve méhek sürgésében;
Fia járja messzi sziklát,
Sípnak vájja borjúszarvát.

Alig rezg déli csenden át
Távol toronyóra ütése,
Csukódnak idős szempillák,
Álmuk régi mézek gyűjtése.
- Nem zavarja semmi csengés
E szép lest, magányt, merengést.

Július 6.

Délidei pihenés
(Mittagsruh – J. Eichendorff)

Bércen, völgyben és folyókon
Jókedv halkul, szűnnek kínok,
Szó titokban, s fényben csillog!
Már Nap is tűnődve néz le
Mélykék nyári rekkenésben,
És a nagyon szent érzések
- Néked alig érthetők –
Titkon lépnek, nagyon halkan
Zúrból biztos pályájukra,
Nyílt, védtelen keb'ledből
Távol, csendes csillagokba.

Július 7.

Egy zöld levél
(Ein grünes Blatt – T. Storm)

Levele a fényteli nyárnak,
hoztam onnan, hol kószáltam.
Egyszer majd szólhat, akár már ma,
idézve hangját csalogánynak;
a zöld erdőt, hol én jártam.

Július 8.

Délidő
(Mittag – T. Fontane)

**Erdő szélén fenyő álmodik,
Fehér felhőcskék az égen;
Oly nagy a csend, szinte hallom is,
A természet sóhajt mélyen.**

**Napfény árad úton és mezőn,
Fakoronán szél sem motoz,
Mégis hallod, koppan az eső,
S halkan zenél lombsátoron.**

Július 9.

Emiliához
(An Emilie – T. Fontane)

**Ez érzés mindent körbejár
Bennünk, szeretlek ezért már,
Szeretlek, mert maradsz velem,
Szeretlek, mert nem neheztelsz,
Szeretlek, azért, miért, s bár
Maradjon az ajkam némán,
Szeretlek, ha te szeretsz.**

Július 10.

Naplemente

(Sonnenuntergang – F. Hölderlin)

**Merre mész? Mámorban mereng a lelkem
Halk gyönyörtől, mit nékem jelentsz,
Lestem, mint szövik át az alkonyt
Színnel a bűvös Napfiú hangok.**

**Égi lantján játszik lelkemben nótát,
Esti dalt zeng körben erdő meg dombhát.
Ám messze ment szorgos népekhöz,
Ők még tisztelik a szép lemenőt.**

Hölderlin

Geboren 1770

Gestorben 1843

Július 11.

Az este
(Der Abend – J. Eichendorff)

**Jókedv hallgat ez estén:
Ring a föld, éjt, álmot várva,
Jár csodás táncot a fákkal,
Kél – szív is alig sejtven -
Régi idők halk bánata,
S borzongás villámlanak,
Járnak át ember keblén.**

Július 12.

Este
(Abends – T. Storm)

**Mért bódítóbb violák illata, ha közel'g az éj?
Mért ég ajkad sokkal pirosabban, ha leszállt az éj?
Mért támad az én szívemben vágy, örült nagy szenvedély,
Csókolni égő vörös ajkad, ha ránk szakadt az éj?**

Július 13.

**Közelgő éj
(Manche Nacht – R. Dehmel)**

**Földre hogyha homály száll le,
lát a szemem élesebben.
Néhány csillag ragyog már fenn,
tücskök gyorsan ciripelnek.**

**Hangjuk szinte tapinthatod,
már megszoktad, nem különös,
fák mögött a sápadt égbolt,
minden csúcson fény tündököl.**

**Észre sem veszed haladva,
áraszt téged fény özöne,
majd hirtelen leszáll a Nap,
és te ott állsz lenyűgözve.**

Július 14.

**Holdfényes éj
(Mondnacht –
J. Eichendorff)**

**A holdfényes ég egyszer
Földre csókot dobott,
Virágok fénylő kelyhe
Ilyenről álmodott.**

**Szellő járt a mezőkön,
Kalászt ringatta szél,
Halkan susog erdőkben,
Hisz fényes volt az éj.**

**S feszítve lelkem széjjel
Szélesre a szárnyát,
Úgy leng át a vidéken,
Mint ki hazatalált.**

Vágyakozás
(Sehnsucht – J. Eichendorff)

**Fent ragyogtak arany csillagok,
Ablakban álltam, magány
A társam, s távol, hallom,
Postakürt szól csenden át.
Szívem keblemben felizza,
Titokban eltűnődtem én:
Óh, velem vaj'n ki utazna,
Hisz oly csodás e nyári éj!**

**Ment két fiatal legényke
Ott fent a hegyoldalán,
Hallom mint száll víg vándorének
Végig a csendes tájon át:
Szól dal szédítő magasról,
Hol erdő sug gyengéd mesét,
Sziklából kitört forrásról,
Mi felferi az éj csendjét.**

**Márványszobrokról is zengtek,
Sziklás kertekről, hol a növény
Indái követ átszöttek,
S palotákra süt holdfény,
Hol lányok ablakból fülelnek,
Ha hallják lant lágy szavát,
És kutak álmosan merengnek
E csodaszép nyáréjszakán.**

Július 16.

**Ezerféle boldogság van
(Glück, von deinen tausend Losen –
T. Fontane)**

**Ezerféle boldogság van,
Ám a választás enyém,
Arany? Rózsa vágyam tárgya,
S minden virág, mi szerény.**

**És hallom, erdő sug széllel,
Játszik pánttal a bokron,
Szempár a másikba mélyed,
És küld kezedre csókot;**

**Mit jó kapni, még jobb adni,
S hajaddal játszik a szél,
Óh, életünk úgy nem talmi,
*Ha szív a szívhez elér.***

Július 17.

**Az elnyert...(boldogság)
(Gewonnen – T. Fontane)**

**Láttam egykor egy álmot,
Szempárt, mi tiszta, szép,
Olyan, mint a csillagok,
Csupa báj, nézni kéj.**

**S csókoltam is az ajkat,
Mit hajnalpír festett,
Olyan volt, mint a rózsa,
Bája részegített.**

**Egy hang szólalt meg bennem,
Ezüst, tiszta csengés,
Itt reszket a fülemben,
Sőt, szállt mélyebbre még.**

**Az álombéli kedves,
Kitől szívem borzong,
Kit álmomban szerettem,
Ma lesz menyasszonyom!**

**A szeme csillagvirág,
Legyen ő üdvözölt,
Az ajka, mint a rózsák,
Hulljon rá csóközön.**

**A szavak és a dalok
Tükröznek szívet, észt,
S csengő szóval kiáltom,
Mily boldog vagyok én.**

Július 18.

**A legszebb dallam
(Die schönste Melodie – T. Fontane)**

**Bánatosan csengnek dalok
Fényes csillagéjen át,
Magában áll őrt a fájdalom
Szívemben, s nem megy tovább.**

**Éteri hangok halk szárnya
Hord egy imádott képet,
Óh, hogy mennyire áthat,
S megragad engem mélyen.**

**Igen, össze kell kulcsolnom
Kezem e melódiát
Hallván, és sötét alaktól
Szabadon mond'ni imát.**

**S bár a dalok már elcsengtek,
És a hangjuk is elszállt,
Őrzik szívembe temetve
Kedvesemnek alakját.**

**Tág, örök birodalmában
Ő teremt harmóniát,
És szeretettel áthatva
Énekli legszebb dalát.**

A kertben
(Im Garten – T. Fontane)

**Magas volt a málnasövény,
Ami minket elválaszt,
De lombon át két süvölvény
Kéz találta a társat.**

**A sövény se tudott véd'ni,
Bármily magasan is állt,
Adtam málnát csemegézni,
És te kínáltad a szád.**

**Bár tudnál kerten átszállni
Még egyszer, mint hajdanán,
Oly szívesen tudnék várni,
Várni órák hossz't terád.**

A munkásember
(Der Arbeitsmann – R. Dehmel)

**Mi bírunk egy ágyat, egy gyereket,
én nőm!**

**Mindketten munkát, mi fontos, s esőt,
éltető napot bírunk, meg jó szelet,
csak kicsi hiányzik éltünkéből,
szabadon élni madárként: S ehhez
idő.**

**Ha vasárnap mezőn megyünk át
fiam,
hol gabonatenger szétterül,
látunk villanni kék fecskepárt,
nem ruhájuk hiányzik nekünk,
de szépen élni, mint madár : S arra
idő.**

**Csak idő! sejtjük, ha vihar lesz,
mi nép.**

**Csak parányi örök idő,
ez hiányzik, más semmi sem,
s mindben, mi általunk nővő,
merész lenni, mint a madár. S ehhez
idő!**

Esti merengés

(Abendphantasie – F. Hölderlin)

Kunyhója előtt mélázva, csendben ül
Lakója, lágyan száll kéményéből a füst,
Vendégszeretón cseng vándornak
Békés falvakból esti harangszó.

Visszatér kikötőjébe a hajós is,
Távoli városok piacán csitul
Az üzleti lárma; lugasok
Alatt barátok asztala készen.

De én hova menjek? A halandó él
Munkából, bérből, gürcöl, majd megpihen,
Mind boldog; de mért nem nyugszik
Soha keblem, s szurkálja tüske?

Az esti égen kikelet fénylik,
Számptalan rózsza virágzik itt lent,
Aranyló világ: emelj engem,
Szeretném, bíbor felhőre fel,

Hol olvasszon el szerelem kínja!
Még ha riasztó is e kérés. De száll
A varázs, a sötétben, magányosan
Állok az ég alatt, mint mindig.

Jöjj szelid merengés! S bár sokra vágy a
Szív, de hát fiatal! Lángod kihúny
Végül nyugtalan álmodozó!
S békés, derűs lehet az öregkor.

A kertész
(Der Gaertner – E. Mörike)

**Nincs szebbje nemének,
- Hófehér lován –
Hercegleány léptet
Hús fason át.**

**Szép lova az úton
Pompás táncot jár,
Kvarc, hintett homokon,
Arany ragyogás.**

**Rózsaszín kis kalap
Úgy ringsz, mint a mén,
Dobj felém egy tollat,
Titkon felvevém!**

**Hogyha ezért tőlem
Szép virágot kérsz,
Végy ezerszer többet,
Szedd le, mind tiéd!**

Július 23.

Honvágy

(Heimweh – E. Mörike)

**Más a világ minden lépéssel,
Mellyel megyek hazámtól távol,
Szívem nem tud jönni vélem.
Bár süt a nap, hideg e táj,
Mind szokatlan, s nékem ez fáj,
Nézd pataknál a virágot!
Dolgokban, bárhol,
Arcokon is idegen jelleg fénylik.
Patakok sűgva beszélnek:
Jöjj szegény fiú velünk, s majd látod ,
Szép nefelejcs itt is nyílik!
- Ékes sok helyt, itt is akár,
Ám otthon szebb vár.
Rajta hát!
Lélekben hazaszállok!**

Szép – Rohtraut
(Schön-Rohtraut – E. Mörike)

Hogy hívják Ringang király lányát?

Rohtraut, Szép - Rohtraut.

Egész nap ő vaj'n mit csinál,

Mivel fonást és varrást ki nem áll?

Halat, vadat űze.

Óh, ha vadásza lehetnék!

Hisz halat, vadat kedvelem én.

- Hallgass, csendben, szívem!

S ezután, hogy kis idő múlt,

Rohtraut, Szép – Rohtraut,

Fiú Ringang kastélyában

Szolgálni kezdett lovával,

S Rohtrauttal vadászni ment.

Óh, hogyha én királyfi lennék!

Rohtraut, Szép – Rohtraut úgy szeretlek én.

- Hallgass, csendben, szívem!

Egyszer pihentek ők a tölgyfa alatt,
S Szép – Rohtraut kacag:
< Mért ily csodálkozva nézel?
Ha van szíved, csókolj, kérlek!>
A fiú megijedt!
Majd úgy vélte: < Engedi hát > ,
S csókolta Szép – Rohtrau ajakát.
- Hallgass, csendben, szívem!

Szótlan hazalovagoltak,
Rohtraut, Szép – Rohtraut;
Öröm tölti fiú lelkét:
< Lennél ma akár császárné,
Hát, nem érdekel!
Sok ezer falevél mindent tud, lát,
Csókoltam Szép – Rohtrau ajakát!
- Hallgass, csendben, szívem! >

Július 25.

Prometheusz
(Prometheus – J. W. Goethe)

Takard be, egedet, Zeusz,
Fellegekkel!
S labdázz, mint a fiúk
Fent bogáncssal
Tölgyön és hegymeredélyen!
De a földemet itt
Hagyd csak békén,
És kis lakom is,
Nem te csináltad,
Meg kohómnak
Tüzét, amit
Úgy sajnálsz tőlem.

Nincs biz' szegényebb
Égen-földön isteneknél,
Hisz alamizsnákból,
Áldozatokból
Meg imákból
Él felségeitek,
S nyomorognátok,
Ha nem lennének lent
Hiszékeny bolondok.

Még gyerek voltam,
Nincs jel: honnan, hova,
Néztem a Napon túl hunyorogva,
Tán lenne ottan
Egy fül, meghall'ni panaszomat,
S szív, egy olyan,
Mely átérzi kínos sorsomat.

**Ki támogatott
Gőgös titánok ellen?
Ki óvott meg a haláltól,
Rabigától?
Nem te magad vitted ezt végbe
Bátor szívem, te?
Lobogtál nemesen
Neki égbe hálaimát,
Ő aludt, s cserbenhagyott!**

**Miért becsüljelek?
Fájdalmaim csitítottad,
Ha súlytól lerogytam?
Könnyeim árját látván
Vajon vigasztaltál?
Fáj neked tán, hogy engemet is
Keménnyé kovácsolt
Mindenható sors, s örök
Idő, közös urunk?**

**Csak nem gondoltad,
Megátkozom a sorsomat,
És világgá
Megyek, mert dugába dőlt mind,
Mivel próbálkoztam?**

**Itt s most: embert formálok;
A hasonmásom,
Hogy bátor s férfi legyen,
Szenvedjen, sírjon,
Élvezze éltét, vigadjon,
S – mint én - ne tiszteljen
Ő sem.**

Honvágy 1
(Heimweh – J. Eichendorff)

**Kit sors külföldre kerget,
Vigye az asszonyát,
Üdvözlík bár, mint jöttment
Hamar magában áll.**

**Mit tudtok ti, falombok,
Mily szép is volt a múlt?
Hazám rejtik hegycsúcsok,
Hosszú a visszaút!**

**Csillagokat figyeltem,
Lánykámhoz menve én,
Csalogány szólt a csendben,
Beléptem küszöbén.**

**Derús reggelen felmentem
Hegycsúcsra csendes órán!
És száll honvágyban égő lelkem
Hozzád hazám, Németország!**

Július 27.

**Színezzétek hát most a napokat
(Suchet jetzt die Tage so zu färben –
J. G. Seume)**

**Színezzétek hát most a napokat,
mert a perc őrzi színét hűen,
mégha az örömek meg is halnak,
majd felidézve szépnek tűnnek.**

Seume
Geboren 1763
Gestorben 1810

Szürkület
(Zwielight – J. Eichendorff)

**Szürkület leplét teríti,
Fákon futnak borzongások,
Felhőmozgás: ólom álom,
Vaj'n mit akar ez jelent'ni?**

**És ha ismersz egy szép őzet,
Védd te, mikor legelészik,
Vadász erdőt becserkészi,
Kürtjével riaszja őket.**

**Bírsz e földön egy barátot,
Szürkületkor ne higgy néki,
Tekintete bármily szép is,
Háborút forral az álnok.**

**Fáradtan mi terhes néked,
Felébredve másként látod.
Sok mindent elnyel éj s álom,
Ébren légy víg, s óvd az élted!**

Július 29.

Hiába

(Umsonst – T. Fontane)

**Mind gyorsabban száll a szikra,
Lesz lebúj és minden dzsunka
Már helye a tudománynak,
És minden nap megméretik,
Nyilvántartásba vétetik,
Mit a Földön találnak.**

**Egyre magas'bb tudás vára,
Mind fennköltebb ideája,
És mint űzi természet,
Mind okosabb lesz Föld népe,
Ám tovább nem jutnak mégse,
S marad rejtély az élet.**

Hajnalban
(In der Frühe –
E. Mörike)

Nem alszom, fáradt a pilla
Még, de napfény már megcsillan
Hálómnak ablakában.
Fáradt agyam tépelődik
Még, kétségek közt vergődik,
Éj rossz álma a sarkában.
- Ne gyötörjed,
Kínozd hosszan magad s lelked!
Örülj! hisz ott kint már kongnak,
Hajnali harangok zsongnak.

Július 31.

Sírfelirat

(Grabschrift – J. W. Goethe)

**Mint fiú zárkózott volt, makacs,
legényként gyanakvó és pimasz.
Férfi: tette készséges,
aggként könnyelmű, szeszélyes.
Majd olvashatják sírköveden:
Ő korábban az volt; egy ember!**

Goethe

Geboren 1749

Gestorben 1832

Augusztus 1.

**Augusztus
Hirdetés
(Inserat – T. Storm)**

**A nagybecsű ifjakat, kik ez évben
Almaimat, körtéimet lopni jövének,
Úgy szórakozzanak, őket arra kérem,
Maguk mérsékelve, ha lehetséges,
Hogy eközben ágyásaimban nékem
Ne tiporják le borsóm s veteményem.**

Augusztus 2.

**Megbocsátottad rideg beszédem
(Hast du mein herbes Wort vergeben –
T. Storm)**

**Megbocsátottad ridegségem?
Ismét kedvesen nézz reám!
Mosolyodtól függ az életem,
Rosszat és jót tudsz adni nékem,
A szíved életemnek forrás!**

Augusztus 3.

Betérés

(Einkehr – L. Uhland)

**Ifjan csudajó fogadó
Várt engem, mint vendéget;
Egy szép aranyalmácska volt
Hosszú ágon a cégére.**

**Nem más: jóságos almafa
Volt, ahová betértem;
S várt ott nagy, pompás lakoma,
Mi engem táplál s éltet.**

**Keresték fa zöld lombsátrát
Könnyű szárnyú vendégek;
Találtak finom lakomát,
S hangzott szép, szabad ének.**

**Leltem alatta pihenést
Fűves, puha párnával;
S e fogadó testem befedé
A hűvös árnyékával.**

**Kértem, mennyivel tarozék,
De csak rázta ágait.
Minden időben áldassék
E fa gyökértől csúcsáig.**

Augusztus 4.

**Fogd be mindkét szemem
(Schließe mir die Augen beide –
T. Storm)**

**Fogd be szemeimet, kérlek,
Két kezeddél, te tündér!
Bármit tűrök, nem félek,
Kezedtől elernyednék.**

**Bánat halkul, és a kín
Hulláma nyugodni tér meg,
S bár csitul a lüktetése,
Érzed, csak tiéd e szív.**

Augusztus 5.

**Forró nyár - hideg tél
(Es liegt der heiße Sommer –
H. Heine)**

**A forró nyár hevében
Piroslik az orcád,
A zord tél szivecskédben
Befészkelte magát.**

**Ez nálad is változhat,
Imádott kisleány!
Tél hava hull arcodra,
S szivedbe szökik a nyár.**

Augusztus 6.

**Fukar szeretet az kevés
(Ein wenig Liebs' ist karg und leer –
F. Rückert)**

**Fukar szeretet az kevés,
kevés szeretet nincsen;
s jó-e a túl sok szeretés,
teljes adja a kincset.
Szeretet nem sok, s nem kevés,
mert nála nincs' mérce, se cél.**

Augusztus 7.

**Hát nem szidlak szép óra, téged
(Nicht schelt' ich dich du schöne Stunde -
F. Hebbel)**

**Hát nem szidlak szép óra, téged
Mert elszöktél olyan gyorsan!
Hisz hoztad a jó hírt, te édes,
Szívem még ne higgyem holtnak.**

**Most pohárral perelnem kéne,
Ha ő a számtól elválik:
Ám erembe ő töltött édes
Bort, miben a Nap parázslík.**

Augusztus 8.

Hazámba (vágyom)
(In die Heimat – T. Storm)

Most hazámba, szép hazámba
Hív a lantom szép zenéje;
Nyugat tenger partja tágas,
Visszavágyom én, míg élek.

Fáknak arany gyümölcséhez
Vándorbotom feldobám;
Ám hiába, csak levélke
Szálldos halkan fák alá.

Augusztus 9.

**Szép lenne, mind, mi jó, megenni
(Es wäre schön was Guts zukauen –
J. W. Goethe)**

**Szép lenne, mind, mi jó, megenni,
csak ne kéne később emészteni;
pompás lenne sok bort vedelni,
csak ne kéne majd lerészegedni;
tréfa lenne odapörkölni,
csak ne tudnának ők aztán visszalőni;
s kényelmes lenne minden lánynak,
ő babáját más szülné világra.**

Augusztus 10.

Mi vagyok? Csak tudnám!
(Ich weiß nicht, was ich bin –
A. Silesius)

Mi vagyok? Csak tudnám!
Nem az, mit gondolok!
Mert nem azonos, lásd,
Kis kör és pici pont!

Silesius
Geboren 1624
Gestorben 1677

Augusztus 11.

Siheder legényke
(Du milchjunger Knabe –
G. Keller)

Siheder legényke,
hogy néztél te rám?
Szemeid mit kértek,
hogy borzong tőle a lány?

Város tanácsnoka,
világ összes bölcsei
hallgatnának ők okkal,
mit kérdeztek szemeid.

Egy üres csigaház
fekszik a fűben;
valamit súgna tán,
tartsd a füledhez!

Gottfried Keller
Geboren 1819
Gestorben 1890

Augusztus 12.

**Mint dalos fi, én
(Jung einst , sang ich dies –
F. Bodenstedt)**

**Mint dalos fi, én
zengtem erdőn, réten,
bár nem láttam még,
hittem, van éden.
S egy titkos helyecskén,
hová elmentem,
kegyes kincsemben én
édent megleltem.**

Augusztus 13.

Mi rövidíti időmet?
(Was verkürzt mir die Zeit? –
J. W. Goethe)

Mi rövidíti időmet? Tett!
Mi teszi ezt kínkeservvé?
Henyélés! Víz bűnbe?
Szenvedés meg várakozás!
Hogy jön gyarapodás? Gyors
döntéssel! Becsülést hogy nyersz?
Úgy, ha mersz!

Augusztus 14.

**Embernek van hite, vagy nincs
(Man hat es oder hat es nicht –
T. Fontane)**

**Ahogy fúria szája be nem áll,
A kardját még nem törte, vív,
Te is védd magad igazát,
Embernek van hite, vagy nincs.**

**Sokaság indul öröm útján,
De vissza, verten jön, mint
Hajdan Berezina hídján –
Embernek van hite, vagy nincs.**

**Ne gondold, megmászni te tudnád,
Csupán akarás kell, ne hidd,
Mert fő meghatározottság,
Embernek van hite, vagy nincs.**

Augusztus 15.

**Mind veszi azt szerény koszorúhoz
(Jeder suche zum Kranze bescheiden –
E. M . Arndt)**

**Mind veszi azt szerény koszorúhoz
virágból, mit szépnek talál.
Változás az örömet és bút hoz,
gyors nap könnyel megy alá.
Merész nyer, ám gyenge enyész.
Merj! Túrj! A világ a tiéd.**

**Arndt
Geboren 1769
Gestorben 1860**

Augusztus 16.

Mindennapi ének
(Täglich zu singen – M. Claudius)

Örvendek – s hálám Istené –
Mint gyerek szentestéken,
Hogy élek, hogy létezem én,
S szép emberarcod érzem.

Hogy én napot, hegyet s tengert,
A lombot s füvet látom,
Az utamat csillagsereg
S halvány Hold alatt járom.

És hogy nékem akkor jó volt,
Mikor gyermekként éltem,
Láttam, Jézuska mit hozott,
Ajándékozott, Ámen!

Áldom Istent lantom húrján,
Hogy én király nem lettem,
Hízalgók nem néztek énrám,
Meg rosszat se tehettem.

Imádom is én őt szívből,
Hogy személyem e Földre
Nem dúsgazdag emberként jött,
S az nem leszek jövőre.

**Mert vagyon és a tisztség,
Sokféle veszéllyel jár,
Eltorzítja sokak szívét,
Voltak azelőtt jók bár.**

**A birtok, vagyon meg a pénz
Sokat nyújt, de nem bármit,
A jókedv, alvás, egészség
Az, mit nem tud csinálni.**

**Mind mellett igen és nem szól!
De áldott díj jár nékem!
Nem gyűjtök vagyont sanyargón,
Nem vágyom én sok pénzre.**

**Adja Isten minden nap hát,
Csak azt, mi kell a léthez.
Mit a tetőn verébnek ad,
Ezt mért ne adná nékem!**

Augusztus 17.

Meghitt látogatás
(Stiller Besuch- E. Kästner)

Anyja fiához látogatott.
Mert csak két napocskát tölthet nála,
Képeslapot kell írjon még máma.
Közben fiú könyvet olvasott.

Ám a fiú könyvre sem figyelt,
Nézte inkább a lenti buszokat,
Szép, aranyló pavilon sorokat,
És folyót, min gőzös pöfékelt.

Anyja feje kicsit lehajlott
Most, hogy levelet írt a papának,
„Képzeld, megyünk ma este színházba,
Mert Erikünk két jegyet kapott.”

Olvasott fiú, vagy csak úgy tett,
Járt az esze inkább közel s távol,
Fényes égen, a csillagvilágon,
S idős asszonyon, ki ült itt lent.

Méla magányban ült fia mellett
Halkan mosolygott, min, ki tudja.
Égen csillag mozdult, mint kulissza,
Lenti kocsmá széke trónnak tetszett.

**Nézte anyját, s merengett. Hozzám
Otthonról ha lapot ír, s rám gondol,
Őszes szép feje éppen így hajol.
Olvasott, ám esze máshol járt.**

**Anyja asztalnál ült, lapot írt.
Szemüvegét töprengve feltolta,
Gyöngybetűs sorait csendben róttá...
Úgy szeretlek mama! – s némán sírt.**

**Erich Kästner
1884 – 1974**

Augusztus 18.

Mindennel...
(Mit allem –
F. Rückert)

Mindennel,
mi élvezet, maga
is egybekel;
de azt az élvezet,
mit keressz,
soha nem leled.

Augusztus 19.

Száguldó hullám vagyok folyón
(Ich bin wie die fließende Welle –
K. Immermann)

Száguldó hullám vagyok folyón,
olyan, mint süvöltő szelek,
és olyan, mint űzött vad, a gyors,
vagyok egy teljesen árva gyerek.

Augusztus 20.

Bölcsen gondoltam, bután tettem
(Gescheit gedacht... - F. Grillparzer)

Bölcsen gondoltam, bután tettem,
Éltemben ezt már de sokszor elkövettem.

Augusztus 21.

Minden dolog
(Alle Dinge – B. H. Brockes)

Minden dolog, kicsi vagy nagy,
száraz, nedves, lágy kemény,
állat, növény, kő akár fa -
mind isteni teremtmény.

Augusztus 22.

**Engedj lábaidhoz feküdni
(Lass mich zu deinen
Füßen liegen –
T. Storm)**

**Engedj lábaidhoz feküdni,
Állandóan nézhessek rád,
Tudd szerelmi vágyam túrni,
Sorsom olvashassad tisztán,
Én azt érzem, hogy a Földön
Megtaláltam a szerelmem,
És ez érzés oly nagy öröm
Még világot is felejtem.**

Augusztus 23.

A halál és a lányka

**(Der Tod und das Mädchen –
M. Claudius)**

A lányka:

**Csak tűnj el! óh, csak tűnj el!
Csak menj el, bűsz halál!
Ifjú vagyok még, menj el,
Ne érz hozzám, ne bánts!**

A halál:

**A két kezed nyújtsd csak szép tünemény!
Nem bántlak, tars te jó barátnak.
Ne félj! Hisz vad nem vagyok én,
Aludj el karjaimban lágyan!**

Augusztus 24.

**A kedvesem szívét nagyon bezárta
(Mein Liebchen hat das Herz sich abgeschlossen –
F. Rückert)**

**A kedvesem szívét nagyon bezárta,
bedobta kulcsát, őrzí óceán.
A mélyben fennakadt horgos korállra,
s hiába merül le kínom hozzá.**

Augusztus 25.

**Türelem, szó, te óriás!
(Geduld, du ungeheures Wort! –
C. Morgenstern)**

**Türelem, szó, te óriás!
Ki téged felfog és megért,
valóban ő látja csak át,
hogy érlel Isten és miként.**

Augusztus 26.

Koldusszerelem

(Bettlerliebe – T. Storm)

**Habár távolról nézlek én,
Boldoggá tesz e pillantás;
Fiatal vagy, s annyira szép,
Szemed nevető boldogság.**

**Elnyútt vagyok, öreg, szegény,
Semmim, mi szíved vonzzaná.
Bárcsak királyfi lehetnék,
S te elveszett, szegény leány!**

Augusztus 27.

Költősors
(**Dichterlos – J. Eichendorff**)

**Az emberek öröme
Szíven üt, boldogít,
Kell fájjon mind keserve,
Virágzásuk vidít,
S ha virágból termést érlelt az ég,
Akkorra már eltemettek rég.**

Augusztus 28.

Ki életében nem
(**Wer nie im Leben –**
    H. Heine)

**Ki életében nem
volt balga,
az bölcs sem
volt sohasem.**

Augusztus 29.

Kincsemhez hogyha te mész
(Wenn du zu mei'm Schätzchen kommst –
Volkslied)

Kincsemhez hogyha te mész,
Mondd, üdv' a babámnak.
Kérdené, hogy élek én,
Mondd, két lábon járva.

Kérdi, tán beteg lennék,
Mondd, már láthat holtan.
S hogyha a sírást kezdé,
Mondd, hogy jönnék holnap.

Könyvek és boldogság
(Bücher – H. Hesse)

**Számtalan sok bár a könyv,
Nem tesz boldoggá,
Ám bölcsen vezetnek ők,
S magadra találsz.**

**Mindent meglelsz, mit kívánsz,
Vár csillag, Nap s Hold,
Észnek fénye, mire vágysz,
Benned gyúl ki ott.**

**Mély tudást, mit keresél,
Könyvtárban találsz,
Gyűjt mindegyik lapja fényt,
S boldog bölccsé válsz.**

Augusztus 31.

**Félelem és remény
(Furcht und Hoffnung –
T. Fontane)**

**Kedves fám mélyen megérint,
Ha járok virágzó erdőn,
Azt súgja karcsú, fehér nyír,
Hogy gyötrő tél újra eljő.**

**Ha télen a hideg, metsző
Vihar a vidéken fúj át,
Igézi zöld fenyőerdő
Nekem: a tavasz viszontlát.**

**Hol öröm s jókedv körbejár,
Sápadt halálfélsz odalép,
S bár víg kebelemre bú száll,
Soha sincs temetve remény.**

Szeptember 1.

**A pusztán
(Über die Heide – T. Storm)**

**Pusztán lépek, csak zaja zeng,
Nedves földnek dohszaga leng.**

**Ősz megjött már, tavasz messze még,
Volt itt egyszer is langyos a lég?**

**Érzem a barnás köd szellemét,
Már feketéll gyom, és szürke a lét.**

**Májusban erre vitt utam – de kár!
Élet és szerelem – mind oda már!**

Szeptember 2.

Őszi nap
(Herbstag – R. M. Rilke)

**Óh, Uram, válts! A nyár oly perzselő
Volt. Fektesd most napórákra árnyékot,
s engedd szeleid nyargalni mezőn.**

**Parancsold, lustácska fürt beérjen,
adj nekik néhány melengető napot,
sürgesd őket megérni, s mustból a bor
zamatossá forrjon, s legyen édes.**

**Kinek nincs háza, már nem is épít.
Ki egyedül él, így maradhat végleg,
virraszt, olvas, búját önti levélbe,
kit fasorok csendje se békít,
csak hánykolódik, mint levél a szélben.**

Rilke
Geboren 1875
Gestorben 1926

Szeptember 3.

Ősz

(Herbst – T. Fontane)

**Óh, csodálatos ősz, te,
Levelet aranyra fested,
Tiszta, kékes, csendes az ég,
Hagyd, örülhessek egyszer még.**

**Erdőn megyek, partján pataknak,
Hallgat az élet, hallgat a dal,
Lassítom léptem, tempóm csitítom,
Emlékek húznak le magukhoz.**

**Visszaköszön a sok emlék,
Mint ezt már oly sokszor tették,
Csak egy nem tart lépést velem,
Vidám jövő az már nem jöve.**

**Múltam fogva tart bűvkörében,
Múltam feltárt valamit nékem,
Nyugodtan pillantok az őszre.
Ősz...De mit hoz május jövőre?**

Szeptember 4.

Ősz

(Herbst – E. Geibel)

**Mi lehet majd' oly édes
Mint tavasz, s üdít?
Őszutó, verőfényes,
Ha vágyja a szív.**

Szeptember 5.

Ősz

(Herbst – T. Storm)

**Virágok sorsa hervadás,
Az aranyalmák lehulltak mind,
Hiszékeny ámítja magát,
Való világ az értésre int.**

Szeptember 6.

Őszi kép
(Herbstbild – F. Hebbel)

Egy őszi nap, milyet nem láttam még!
Mint alvó légzik, áll a levegő,
De hull mindenütt a gyümölcs eléd,
Az összes fa legszebb termési ők.

Nehogy zavard természet ünnepét!
Elvégzi maga e szüretet ő,
Csak azon ág hullajtja gyümölcsét,
Min érett már az őszi napfénytől.

Szeptember 7.

Őszi érzés

(Herbstgefühl – N. Lenau)

**Zúg a messzi tölgyerdő,
Égbolt beborult egészen,
Vándorra jár rossz idő,
Szenved viharos szélben.**

**Mint ahogy az őszi szél
Súvölt az erdőben távol,
Múltam így fúj most felém
Fájón letűnt boldog tájról.**

**Hervadt már fán a levél,
Lebben a lomb utolsó tánca,
Szédél'gve hull, földet ér,
Szép szőnyeg erdei pástra.**

**Egyre sűrűbb az esés,
Útat fed, s szinte sugallja,
Álljak itt meg csendben, és
Rögtön már e helyt meghaljak.**

**Lenau Geboren 1802
Gestorben 1850**

Szeptember 8.

**A kincsem
(Mein Eigentum – F. Hölderlin)**

**Bőségre tekinthet az őszi nap már,
Megérett a szőlő, bokor vöröslik
A gyümölcstől, s bájos virágok
Sora a létét köszönve lehullik.**

**S körben a mezőn, hova ösvény vitt ki
Csendben andalogva, elégedetten
Láthatják az érett termést a gazdák,
Víg fáradozás után vagyonuk nőttét.**

**Égből sugárzik a szorgoskodókra
Fákon át az áldott, lágy napfény alá,
Öröm forrása közös, hisz bő termés
Csak emberi kéz által soha nem lesz.**

**És ragyogsz te, aranyló, rám is, és fújsz
Ismét felém kicsi szellő, megáldva
Engem örömmel, mint egykor, és újra
Érintsz, boldogságot hozva kebelembe?**

**Boldog voltam egykor én is, de mint rózsák
Szirma lehullik, ez is figyelmeztet,
Mulandó az élet, s amit szeliden
Szerettem, rá csillagfény emlékeztet.**

**Boldog az, ki nyugodt, szerető nőt bír
Saját otthonában, tisztelt hazában él,
És az ily szilárd talajon álló
Férfira az ég is szebben tekint le.**

**Mert mint a növény saját talajában
Gyökerezve s fényben él csak, kiég a
Halandó ember lelke is enélkül,
S szánnivalóként téblábol a földön.**

**Roppant égi erők, emeljete ti
Engem fel, viharban, vidám napokon,
Váltogatván ezt isteni erővel,
Vágyom epedve rátok kebelemben.**

**De ma hagyjatok csöndben az ösvényen
Ligetbe menni, aranylevél díszlik
A hulló falombon, s hadd koszorúzza
Itt homlokom a boldog emlékezés!**

**S nekem is megóvni érzékeny szívem,
Mint másnak legyen nyugodalmas helyem,
Hol gyakran hontalan lelkem megnyugszik,
S lelje, mire élten át vágyakozott.**

**S légy, te dalom, kincsem: menedékem! és
Örömem, mit féltő szeretettel
Gondozok, légy kertem, hol andalogva
A virágok között járva ifjul a lelkem,**

**Biztonságos jámbor lak, s ha kinn engem
Hullámaival ostromol az idő
Váltakozásaival, vagy ha csendesebb
Napok művem születését segítik.**

**Áldjátok meg kegyesen a halandót
Ti égi erők, mindent, ami érték,
S óh, áldjátok meg az én kincsemet is,
Hogy dalom ne érjen túl kora véget.**

Szeptember 9.

**Az elfáradt vándor
(Der verspätete Wanderer –
J. Eichendorff)**

**De hol leszek én már jövő tavasszal?
Ezt kértem, ha feldobva kalapunkat
A völgyben elzengtük dalainkat,
S sok domb ékes volt virágkoszorúval.**

**Csak azt láttam, hogy körben tavasz ragyog,
Hogy tengerbe vizek csillanva mennek,
Csodás térükön madarak dalt zengnek,
S nem tűnt fel még láthatáron az alkony.**

**De már az est leszállt, sok kedves - öreg
Lett már - elmaradt, utamon nem követ.
Az éj hervadt koszorúmon átrohan.**

**Hazafelé hívnak esti harangok,
S magányban rémülten kértem magamtól,
Vaj'n hol leszek én már jövő tavasszal?**

Szeptember 10.

**Őszi szél rázza a fákat
(Der Herbstwind rüttelt die Bäume –
H. Heine)**

**Őszi szél rázza a fákat,
Nyirkos, hideg az éj;
Erdőn szürke kabátban
Magam lovaglok én.**

**Lelkemből előtoultnak
Vágyaim és a remény;
S légben könnyen visznek, húznak
Rózsám háza felé.**

**A kutya ugat, szolga hoz
Gyertyákat, serceg a faggyú,
A lépcsőn felrohanok,
Élesen peng sarkantyúm.**

**A szőnyeges, pompás szobában,
Mely illatos, mint a virág,
Repülök kincsem karjába,
Ki engem régóta vár.**

**Levelek a szélben susognak,
S szólnak bölcsen a fák:
Miről álmodsz balga lovas,
Te? Délibáb az a vágy!**

Szeptember 11.

Szeptemberi reggel
(Septembermorgen – E. Mörike)

Ma ködben szunnyad még a táj,
A rét álmosnak tűnik:
De látod – ha a köd felszállt –
Kék eget, csoda látványt,
Az őszi fényben ring a táj,
S lent lágy aranyban fürdik.

Szeptember 12.

Körtánc
(Rondel – G. Trakl)

A szép aranynapok elfolytak,
Az esti fény, a kék meg barna,
Elhalt a pásztorsíp lágy hangja,
Az esti fény, a kék meg barna,
A szép aranynapok elfolytak.

Trakl
Geboren 1887
Gestorben 1914

Szeptember 13.

**Nemes ribbecki Ribbeck úr
Havellandból
(Herr von Ribbeck... - T. Fontane)**

**Ribbecki Ribbeck úrnak Havellandban,
Egy körtefa állt udvarában,
És eljött aranyló őszidő,
Fénylett messzire sok körte gyümölcs,
És délben, ha toronyból harang szólt,
Ribbeck mindkét zsebe már tele volt,
És egy fiú papucsban éppen arra jött,
Ő szólt: > Fiú, kérsz-e gyümölcsöt? <
S jött egy lány, hozzá így szólt: > Lányka, te,
Jöjj csak, kínálom körtéimet. <**

**Így ment sok éven át, míg jóságos
Ribbeck úr, az idősebb elhaláloz.
Érezte végét, volt épp őszidő,
Ismét fénylett messze körte gyümölcs,
Ekként szólt Ribbeck: > Most búcsúzom én,
Tegyetek síromba egy körtét. <
S három napra, hogy így jövendölt,
Házából holtan vitték őt,
Minden paraszt, zsellér arca ájtatos,
Zengtek > Jézus az én megváltóm <,
S gyerekek bús szívvel énekelték,
> U' möghott. Ki ad nekünk mán körtét? <**

Így énekeltek. S ez nem volt helyes,
Nem ismerték jól idős Ribbecket,
Az *ifjú* persze fukar s spórolós,
Őrzi szigorún körtefát, parkot,
Ám az *idős* már sejtette ezt,
Saját fiától bizalmát vonta meg,
Tudta milyen, és azt kérte ezért,
Tegyenek sírjába egy körtét,
És harmadik évben a sírból
Egy körtefasarj kihajtott.

S évek múltak jól egyre másra el,
Szép körtefa hajlik sírjára le,
S újra jött aranyló őszidő,
Fénylett messze sok gyümölcs.
Jön fiú templomkertből oda,
>Kérsz gyümölcsöt? < súgja a fa.
És jött egy lány, ezt súgja: > Lányka te,
Jöjj csak, kínálok körtéimet. <

Így oszt adományt még mindig e kéz,
Idős Ribbecké, ki Havellandban élt.

Szeptember 14.

Egy rózsának...

(An eine Rose – F. Hölderlin)

**Régtől hord mezőnk ölében
Szép királynő, rózsafám!
Ringat minket a természet,
Ő, mely nekünk éltet ad.
Rózsa! díszünk fakulnak,
Mint levélt letép a szél,
Ámde águnk majd kibontja
Csakhamar az új rügyét.**

Szeptember 15.

**Tengernél állt a lányka
(Das Fräulen stand am Meere –
H. Heine)**

**Tengernél állt a lányka,
sóhajtva elmereng,
lelkét mélyen megrázta,
amint a nap lement.**

**De legyen víg, leányka,
ismert úgy, bút nem ér,
ne bántsa, itt leszállt ma,
hisz holnap ott visszatér.**

Szeptember 16.

Útidal

(Reiselied – H. Hofmannsthal)

**Víz sodor el minket árral,
Szikla gördül, jaj, agyoncsap,
Ránk zuhannak széles szárnnyal
Szörny madarak, s elrabolnak.**

**Ámde szép lent táj s az út,
Gyümölcsösök játszi képe
Tó örök tükrében áll.**

**Márványoszlop, régi kút
Int a virágzó vidékre,
És a lágy szél fujdogál.**

Szeptember 17.

Szeptember 1857
(September 1857 – T. Storm)

**Sok bűt okoztam néked én,
Magam hibáztatom ezért;**

**Te add magad, a jót ismét,
Nyered bűsz férjed védelmét.**

**S ne hagyd abba a csendes szót,
Míg nem mondtam, igazad volt.**

Szeptember 18.

Tűzpiros rózsza
(Flammende Rose –
B. H. Brockes)

Tűzpiros rózsza,
Éke a földnek,
Fényteli kertek
Szép dísze, te pompás!
Gyönyörűséged
Dallal magasztalni
Kéne, s a bájad szemlélve
Vallani,
Téged az istenek
Keze formált.

Szeptember 19.

Utcák kihaltak, csendes az éjjel
(Still ist die Nacht, es ruhen die Gassen –
H. Heine)

Utcák kihaltak, csendes az éjjel,
E házban lakott szép szeretőm;
A városból elment már régen.
De téren még áll a ház, mint azelőtt.

Ott áll egy ember is, a házra néz fel,
A fájdalmában tördeli kezét;
Ha arcára tekintek, szinte félek –
Mert Hold sajátomat tárja elém.

Te sápadt hasonmás! mért utánzod énem!
Vagy kínomat gúnyolod tán
E helyen, hol a szívem régen
Nem kevés éjszakán úgy fáj?

Szeptember 20.

**Wandsbecki dalocska
(Das Wandsbecker Liedchen –
M. Claudius)**

**Bánat és baj le ne törjön
Jobban mint kéne!
Mert Hold alatt sok az öröm,
S legtöbb e téren.**

**Itt sok szép bokor nő,
Csupa virág minden,
Itten aranyálmot sző
A csalogány zengve.**

**Nem ural ósdi illem
Egy helyet se mostan,
Jár a tisztesség körben
Ékesen, kedves alakban.**

**Vélük formál tarka sort
Ámor játszi bájjal,
És öreg német hűség,
Mi régtől szakállas.**

**S bár tárja szórakozáshoz
A nagyváros arcát nekünk,
Jól látjuk, de nem szórunk rá átkot,
Nem irigyeljük.**

És becsülve mi tölgyünk
Régi szokás szerint,
Cserjék árnyán örülünk,
Közben kalász is int.

Élvezd, s ha sok örömteli nap után
Majd kedvesen jó a halál a kaszával,
Ti urak, hagyjátok, hadd hallják
Mások is, vigyázat!

Szeptember 21.

**Lányunokám névnapjára
(Zum Namenstag meine Enkelin –
T. Fontane)**

**A pék süt néked kalácskát,
Szabó mit ad, az rőt kabát,
Amit boltos küld, hófehér,
Babaruha s –ágy mind tiéd,
S küld még egy kerek skatulyát,
Benne pásztort meg kis kutyát,
Karámot, fákon zöld a lomb,
Hat bárányt, fehért, mint a hó,
S te hallsz egy kedves pacsirtát,
Mely trillázza már hajnaltájt
Névnapodra szánt énekét,
Köszöntve papa kedvencét.**

Szeptember 22.

Csakhamar véget ér éltünk álma
(Bald ist unsers Lebens Traum zu Ende –
T. Storm)

Csakhamar véget ér éltünk álma,
Gyorsan elfoly' öröklétbe ő.
Nyújtsátok kezetek vidám táncra!
Gyorsan; mert elsiet az idő!

Jó lesz erőddel csínján bánni
(Lass mit Maßen deine Krafte walten –
W. Müller)

Jó lesz erőddel csínján bánni:
Gyújtóst ne akarj fejszével vágni!

Szeptember 23.

A világ

(Die Welt – C. H. Hofmannswaldau)

Világ, mi hát te híres ragyogásod?
Világ, mit ér a pompa és a fény?
Egy szép fénysugár, belül szűk határon,
Csak villanás, mit elnyel majd az éj.
Nagy tarka föld, hol gond bogáncsa zöldell;
Kies kórház, hol úr a sok betegség,
Egy fogház, hol mind , mint rabszolga görnyed,
Egy horpadt síron márvány ékesség.
Ez alapra építünk mi emberek,
Dicsőíti őt a test, mint bálványt.
De jöjj, és nézz te távolabbra lélek,
A kört lépd át, hová világ bezárt.
Ne végy te részt vidám hivalkodásban,
A kéj habzsolásnak lásd súlyos árát.
Nehéz, de így jutsz azon kapun át majd,
Hol a szépség s öröklét karol át.

Szeptember 24.

**Oly kedvesen ível az ajkad
(Aus ihren Augen lacht die Freude –
J. Lenz)**

**Oly kedvesen ível az ajkad,
szemedből az öröm nevet,
és amazonblúzod alatt
kebled emel vágy meg a kedv.**

**Hajfürtid oly lágyan repülnek
hófehér vállaid körül,
szép és győztes pillantást vess te
rá, kit legyűrsz, mégis örül.**

Szeptember 25.

Szonett Eadhez 30.

(Sonett an Ead 30. – Anton Wildgans)

**Nem bánom én, hogy a sors mást akart,
Mit szerelmi vágyam dédelgete,
Parány madárka szállt le tenyeremre,
Elröppent, s ott hagyta nékem e dalt.**

**De szűkké jelen nem általa vált,
Leszáll múltba kedélyem hulláma,
Elszabadul képzeletem, várva,
Mit rejt nyájas örökkévalóság -?**

**Amott, hol temetőhöz fordul az út,
Egy szőke lány földemhez irányt vett,
Ideért, s enyel'gve rám nevetett –**

**Hogy vélem mit tesz, semmit se sejtett;
Faunhoz nimfa szívesen simúl!
Nem Ead volt, belőlem mégis Pán lett.**

Anton Wildgans 1881-1932

Szeptember 26.

**Tényleg elhagytál...?
(Verlassen – Albert Ehreinstei)**

**Bárho! járok én,
Bánat egyre tép,
Mert elhagytál engem.**

**Testem ifjan lép,
S bár eszem is ép,
Felfogni képtelen.**

**Fáj, ha tűnsz te szép,
Kedves őzike kép!
Tényleg elhagytál engem?**

**Albert Ehrenstei
1886 – 1950**

Szeptember 27.

**Nos, tudd meg, hogy a lelkem
(Ich bin mir meiner Seele –
T. Storm)**

**Nos, tudd meg, hogy a lelkem
Csak benned lel hazát,
S csak akkor nyugszik szívem,
Ha símulhat hozzád!
Nos, tudd meg, hogy a szívem
Oly rég csak érted ég.
Testem, lelkem egészen
Örökre a tiéd. - -**

Szeptember 28.

Ez már az ősz
(Das ist der Herbst – T. Storm)

Ez már az ősz; levelek hullnak,
Tar ágak közt átfúj a szél,
Hajó ring, vitorlák duzzadnak -
Ég veled, te stramm tengerész!

Reánk nézett szép nyílt szemekkel,
Hajó tatjáról, ahol állt,
S idegen nyelvű üdvözlete
Ismételten felénk, a földre szállt.

A parton álltunk, hűn kísérve
Könnyes szemmél a vitorlást –
Ez már az ősz! hol minden élet
S minden szépség minket elhagy!

Szeptember 29.

Túl kora ősz

(Verfrühter Herbst – H. Hesse)

**A fonnyadó falevél is, nézd, üzen,
A rét s gabonaföld üres, kopár:
S mi tudjuk; milyen idők jönnek, tűnnek,
A főnkkal együtt őszül már a nyár.**

**Rekettye most még színes zizzenés,
Sok minden messzire tűnik, mesébe,
Kezeink mit ma még tartnak, elérnek,
Ahány csodás virág, majd mind enyész.**

**A rémült lélek halk óhaja ébred:
Hogy bár csak gyenge foglya létezésnek,
A fonnyadást, mint lomb, még át ne élje,
Ne jöjjön túl korán az ősze, télje.**

Szeptember 30.

Levél a herceghez egy hajtóvadászaton űzetett
szarvastól (Schreiben... - M. Claudius)

Főméltóságú Herceg, jóságos Herceg Úr!

Ma abban a kegyben részesültem, hogy
nagyságod, főhercegi fenség hajtóvadászatra
szemelt ki; de legalázatosabban arra kérem, hogy Ön
jóindulattól vezérelve engem ettől sziveskedjen
megkímélni.

Főméltóságú herceg, jóságos uram, ha
Ön csak egyszer is hajtóvadászat célja lenne,
bizony kérésemet nem találná méltánytalannak.
Én itt fekszem, és bár szeretném, nem tudom a fejem
felemelni, folyik a vér a pofámból és az orrlyukamból.
De hogyan is tudna vajon az Ön főméltóságú szívére
hatni egy szegény ártatlan állat, mely füvekkel
és más lágy növényekkel táplálkozik,
melyet halálra vadásznak?

Hagyjon Ön engem inkább halálosan megsebezni,
hogy gyorsan s fájdalom nélkül elhunyjak ettől, ha még
egyszer megtörténhet ez, hogy főméltóságod e
szórakozást műveli a hajtóvadászattal, ugyanis ha
Ön tudná, mily nagyon ver a szívem, bizonyára nem
tenné ezt ismét, ki iránt tiszteletet érzek testestől,
lelekestől a halálig etc. etc.

Október 1.

**Októberi ének
(Oktoberlied – T. Storm)**

**Leszáll a köd, a lomb lehull;
Ajándékozz bort inni!
Ma szürke napot akarunk
Ily mód bearanyozni!**

**Ott kint még minden pompás,
Kritizálod ezt vagy nem,
De a világ, a szép világ,
Ez tény – elnyúhetetlen!**

**S ha nyöször'g is olykor a szív -
Koccints, s pohárt hagyd csengni,
Tudjuk, olyan az igaz szív,
Mit nem lehet megölni.**

**Leszáll a köd, a lomb lehull;
Ajándékozz bort inni!
Ma szürke napot akarunk
Ily mód bearanyozni!**

**Ősz van, de várj, türelmes légy,
Te várj, lesz még ibolya!
Tavaszi jó, kacag fenn az ég,
S lent nyíl sok – sok ibolya.**

**Kék napok köszönt'nek még ránk,
S amig mindezt érezzük,
Akarjuk ezt, derék barát,
Élvezni, hát élvezzük!**

Október 2.

Vezérlőszó
(Leitwort - R. Dehmel)

**Magad jól mélyen
meg kell vizsgálnod,
cél érdekében
fényesen látnod.
Mert a szeretet
nem jár a fényben.**

**Bármily kis csónak,
abban vágy reng,
és torkodban
is, mit majd elzeng.
Bár látunk sok farkas veszélyt;
az élet téged vár s dicsér:**

SZERETET! -

Lábnymok
(Stapfen – C. F. Meyer)

Egykor, ifjan; hazakísértelek
Át a kiserdőn, hol vendég voltál;
A szomszéd házig. A köd ereszkedett,
Felvetted kabátod kapucniját,
S kedvesen villant homlokod reám.
Nedves az út, talpunk benyomódott
Mélyen a nyirkos erdei földbe,
Amint lépkedtünk, te az út szélén.
Utazásodról beszéltél, ami
Távolabbra visz, ahogy mesélted.
Tréfálkoztunk a közeli búcsún,
Jó arcot vágva, és te elváltál,
Hol szilfa hajlik tetőgerincére.
Azon az ösvényen mentem vissza,
Csendben, felidézve kedves lényed,
Vadóc félénkséged, ám remélve,
Bizva, hogy mielőbb viszontlátlak.
Örömmel néztem, menve a mezsgyén,
Cipőd talpának mély körvonalát,
A nedves talajba benyomódott
Finom lábnymod, mi legmulandóbb.
Mégis őrzöm lényeged te karcsú
Tündér, erdő sötétben is fényes!
Lábaim lépkednek visszafelé,
Lassan az iménti sétatton,
Nyomaidról téged felemellek

Lelki szemeim elé. Alakod
Képét őrzöm lágyan kebelemben.
Elmentél te szép álomtünemény,
Elmosódnak már a nyomaid is,
Irgy eső mind jobban eleredt.
S engem előtt a mély szomorúság,
Szemeim előtt váltak semmivé
Meghitt – tán végső - sétánk nyomai.

Október 4.

Víg akar lenni
(Wer fröhlich sein will –
F. Rückert)

Víg akar lenni
életében?
Hagyjon mindent
örült men'tében.

Október 5.

Vigasz
(Trost – T. Fontane)

**Vigasztalódj, idő múlik,
S minden, mi téged nyomaszt,
Legrosszabb is elbúcsúzik,
És jön majd egy másik nap.**

**Az örök jövő-s-menésben
Bú ülhet boldogságra,
Ám a derű is eképpen
Hozzád visszatalálhat.**

**Tégy, és remélj. Nem hasztalan
Mérsz óraütéseket,
Embersors megváltozhat,
Rosszra jó nap is jöhet.**

Október 6.

1849 októberében

(Im Oktober 1849 – H. Heine)

**Alábbhagyott a vész, a szél,
Megint mély csend honol hazánkban;
Germánia nagy gyermekként
Ismét ujjong, s díszít karácsonyfákat.**

**Családi boldogság a cél –
Elég ez! Bajt nem húz magára –
A békefecske visszatért,
S rak fészket haza s ház oromzatára.**

**Folyó, erdő nagy csöndben áll,
Halvány hold fényétől ölelve,
Csak néha szól - Egy durranás? -
Talán barát az, akit most megöltek.**

**Talán fegyvert fog még e kéz,
Naív harcosra így lelének,
(Nem mind ily buta s hű vitéz,
Flaccusok bizony merészen leléptek.)**

**Nagy durranások hangja száll,
Goethe-ünnep!, rakéták sorban,
Kilép a sírjából Sontag,
E fényes üdvözlés neki – ósdi nóta.**

**Felbukkan Franz Liszt, a hős,
Nem fekszik ő most vérbe fagyva
Magyarhonban a harcmezőn,
Nem gyilkolta meg sem horvát se muszka.**

**Szabadság végső vára dőlt,
Magyarország halálos vérben,
De sértetlen Franci, „a hős”
A kardja is így nyugszik a szekrényben.**

**Franci mint hős agg vitéz él,
S magyar harcáról csodadolgot
Unokáinak majd mesél –
> Vitézként így forgattam ott e kardot! <**

**Ha hallom magyar nép nevét,
Német zekémet szűknek érzem,
Alatta tombol tengerként
A szívem, trombita szól, s forr a vérem!**

**Felcsendül keblemben most,
S hosszan szól régi hősi ének,
Acél kemény harci riadó –
A bús dal, hol Nibelungok sírba térnek.**

**Mert hasonló a hősi vég,
Meg van írva ez ősregékben,
Mi változik, az csak a név,
Mind „hősök” fejükön „babér fejéssel.”**

**S mindig ugyanaz a sors jár,
A zászlók bár büszkén repülnek,
Bukó hős régen szokás már,
Bestiális hatalmak jót legyúrnek.**

**Ökör megölelte medvét,
Szilárdan szövetségre léptek,
Magyar, vigasz, bár elestél,
Nagyobb szégyen, mit mások ránk kimérnek.**

**Azok őszinte bestiák,
Akik most letiportak téged,
Kiktől mi kaptunk rabigát,
Az mind álnok disznó, farkas meg véreb.**

**Ez mind ugat, rőfög, vonít,
Taszít a győzők búze, hangja,
De csönd, költő, bírd ki a kint –
Aki beteg, bölcsőbb, ha mélyen hallgat.**

Október 7.

Közeli remény
(Drohende Aussicht – R. Dehmel)

Az ég kereng, vidék dülöng,
mint gyorsvonat hevesen rángat,
mező zeng, zúg a szántóföld,
a reszketés tested megrázza:
a reggeli Nap kél.

Fáradtan felszáll a ködből
varjak népe, ősztől koplaló,
közben a kövér szántóföld
felett gyárak füstje szétoszol;
a reggeli Nap kél.

Feketén jön sötét fátyol
a légben át salakhegyeken,
kémény füstje gyorsan távozik;
mint ijedt őr temetőben,
a reggeli Nap kél.

Láthatárhoz közeledvén,
előtte a két úttöltésnek,
hol almafák körülvették,
már fénylenek a csomós törzsek;
a reggeli Nap kél.

Majd nézz feljebb, s vessél aztán
pillantást letermett sok ágra,
hirtelen látod, minden fán,
hogy ég a lombon tűzvarázslat:
a Nap felkelt.

Október 8.

Vigasz

(Trost – T. Storm)

**Csak jöjjön hát, akár a vész!
Nappalom addig tart, míg élsz.
Sok embert vonz a nagyvilág,
Hol élsz; az otthonom, hazám.
Ha látom arcod mosolyát,
Csak fényt ígér, hol nincs jövőnkben árny.**

<< Egy zöld levél >>

(<< Ein grünes Blatt >>

T. Storm

**A kert gyászruhát visel, mogorva,
Sokszor átölelt minket rég;
A szél most lábatokhoz sodorja
Az utolsó zöld levelét.**

Október 9.

Visszatekintés
(Rückgedenken – H. Hesse)

**Virágzik hanga a lejtőn,
A dombon rekettyék barnulnak,
Ki tudja ma már, az erdő
Mily zöld is volt májusban?**

**S tudja-e még valaki, rigófütty,
Kakukkdal hogy hangzott egyszer?
Ami rég csodásan zendült,
Elhalkult s lett felejtve.**

**Erdőn nyáresten ünnep volt,
A telehold trónolt a hegyen,
Ki írta fel, ki ünnepelt?
Mára minden szétfoslott.**

**Nem ismer senki, de ne sírj,
Nem tudnak rólunk, nem beszélnek,
Már más népek laknak itt,
S nem hiányzunk senkinek.**

**Esthajnalcsillagra várunk,
Köd száll, megyünk csillagösvényen.
Kedvvel élünk, s elvirágzunk
Az Isten nagy kertjében.**

Október 10.

Szigonyhegyű amor nyila
(Amors pfeil hat Widerspitzen –
G. A. Bürger)

Szigonyhegyű Ámor nyila.
Jobb, ha ember békén hagyja,
tűri, szenvedjen a szív!
Bárki tanácsom megveti,
a nyilat kitépni igyekszik,
széthasad tőle a szív.

Október 11.

Tán sok, mi boldogít engem
(So viel, was einzig mich beglückt –
E. Geibel)

Tán sok, mi boldogít engem,
s vessem el, de miért?
Rózsát te soha ne tépj le,
illat így is tiéd!

Október 12.

**Nem áll életmájus hosszan virágban
(Der Mai des Lebens... - F. Bodednstedt)**

**Nem áll életmájus hosszan virágban,
eltűnik, mint egy álom, rohanás.
Szemből szökik, de a lelki világban
megérleli, mit ígért a virág.**

Október 13.

**Örömöm – mint dalom
(Wie mein Glück ist mein Lied –
F. Hölderlin)**

**Örömöm – mint dalom.
Fürödnél vidáman alkonypírban?
Tova tűnt ez, hideg a föld,
s éjmadár oda surran
pimaszul a szemed elé.**

Október 14.

**Az éjvirág
(Die Nachtblume –
J. Eichendorff)**

**Éj az csendes óceán,
Ringnak szívben szenvedélyek,
Kedv meg bánat jó kuszán,
Lágyan szép hullámverésben.**

**Vágyak is, mint a felhők,
Úsznak át a csendes tájon,
És ki tudja, hogy a szellőn
Gondolat jó, vagy csak álom?**

**Hallgat már a szívem, szám,
Nincs panaszszóm fel az égre:
Szívzugomban éjvirág,
S ringok halk illatzenében.**

Október 15.

**Ha te még soha...
(Hast du noch nie... - H. L. Allmers)**

**Te még keserűn soha nem sírtál,
nem hullott az arcodra forró könnyed,
nagy fájdalom még soha nem gyötört meg,
reményt veszve soha nem zokogtál?**

**A szíved örömben nem szárnyalt még,
nem járt át büszke, ujjongó dal téged,
miről vélted, majd szétrepesztí kebled,
s legboldogabb vagy e föld kerekén?**

**Ha ily vihartól soha nem remegtél,
nem estél át még a tűzkeresztségen,
nem másztad még meg csúcsait a létnek:
ne mondd azt, hogy eddig te már éltél.**

Október 16.

Zuleikának (6.)
(Die Lieder des Mirza-Schaffy (I)
Zuléikha (6) – F. Bodenstedt

**Szép, karcsú lábacskaídat nézvén,
Drága lányka, nem tudom felfogni,
Íly sok szépséget hogy tud hordani!**

**Két kicsi kezecskédet nézvén,
Drága lányka, nem tudom felfogni,
Fájó sebeket hogy tud ejteni!**

**Rózsa szép piros ajkadat nézvén,
Drága lányka, nem tudom felfogni,
Csókot tőlem hogy tud megtagadni!**

**Két okos szép szemedet nézvén,
Drága lányka, nem tudom felfogni,
Mért nem képes szerelmem meglátni,**

**Óh, amit érzek. - Rám kegyesen nézz!
Mert hevesebben lányka, te édes,
Még férfiszív nem dobogott érted!**

**Vágyteli dalom, halld, a tiéd!
Nálam ékesebben néked édes
Más szerelmet vallani nem képes!**

Október 17.

Egy ismeretlennek 80.
születésnapjára azália virággal
(Einem Unbekannten zum 80.
Geburstag mit Azaleen –
H. Hopfen)

Téged most ismeretlen,
Üdvözöllek elmenőben.
Állsz te, mint fa az erdőben,
Bár öregem, délcegen.
Törzsed, lombod árnya szőnyeg,
Szép paláستtal földet elfed.
Tisztelettel és szeretve
Üdvözöllek e nap téged:
Téged és jó csillagod.
Hogyha ember vándorol,
Mély gyökerű tölgyet lel,
Ága csaknem égis ér fel,
És kezem virágot hozva,
Lépek eléd, öreg, én ma,
Kívánok sok boldogságot,
Hintek lábadhoz virágot.
Zöldülj, virágozz vidám,
Erős törzs, és élj soká,
Élj sok évet még te szépen,
Élj sokáig egészségben!
Gyökeredtől virágodig
Óvjon az Úr elmúlásig!

**Még mit akarhatnék néked?
Mást immár nem! De!...Van még egy:
Csengő pohárt a kezébe,
Finom borral teletöltve,
Rád emelve igyunk kedvvel**

**Igyunk minden jó dologra,
Nékünk kilencvenet hozza!
Jót kívánj ily öregeknek,
Kérésünk ég hallgassa meg.**

**Én, ki vagyok, az legyek,
Így majd éltem rendben megy.
Bár az ember oly sokféle,
Gyermekkorból aggkort ér el.
Régi könyvek, óbor ízek,
Vén emberek, öreg tölgyek
Hón kell titeket szeretni –
Némely vágya: ifjabb lenni;
Ám út vissza nem vezet!
Senki többet el nem érhet.
És ki néked ismeretlen,
Üdvözl most elmenőben.**

1835 - 1911

Október 18.

**Nagyapónál
(Bei Opa – H. Erhard)**

**Vallásos ember nagyapó,
Bibliájából olvas.
Mellette áll a nagyanyó,
Hagymát vág vacsorához.
Vallásos ember nagyapó,
Sír, mert számos volt vétke,
Mellette áll, sír nagyanyó,
Mástól jött könny szemébe.**

Október 19.

**A vég kezdete
(Beginn des Ende – T. Storm)**

**Egy ponton csak, és alig fáj,
Parány kis szúrás, épphogy érzed;
De benned zümmög, mint darázs,
Zavart lesz tőle az élted.**

**Szivedből szállna kesergés,
Nem tudod szavakba foglalni.
Biztatod magad: >> Semmiség! <<
De ő nem akar már elhagyni.**

**Közömbössé lesz a világ,
S elhagy halkán minden reményed,
De végre rádöbbensz, mi fáj,
Halál nyila talált el téged.**

Október 20.

**Épp csak időz...(Addig!)
(Dahin! – T. Storm)**

**Mint sötét szobába
Rést talál a fény,
Szív halk udvarába
Szerelem benéz.**

**Épp csak időz Nap ottan,
Mert elfedi az árny,
Épp így tűnik el gyorsan
Szerelem s napsugár.**

Október 21.

Még egyszer!

(Noch einmal! – T. Storm)

**Még egyszer, óh, ölembe hull,
A bíbor rózsza szenvedély;
Még egyszer ábrándos levék,
Ha nézem lányok szép szemét;
Még egyszer zsenge lányka szív
Enyémben kelt erős ütést;
Még egyszer homlokon csókolt
A forró nyári napsütés.**

Október 22.

Árnyékélet
(Schattenleben – M. Greif)

**Csend honol, hol sírja áll
őseimnek;
ott szél is csak sírdogál
megszeppenve.
Nézem, földi árnyékélet,
bármi, múlik,
érezem, minden nyomtalan lesz,
szétszóródik.**

Martin Greif
1839 – 1911

Október 23.

Vágyik a szellemem, vonzza a távol
(Es sehnt sich ewig dieser Geist ins Weite –
A. Platen)

Vágyik a szellemem, vonzza a távol,
Szeretne mindig messzebbre hatolni,
Bár nem tudna hoszan egy helyt maradni,
Még ha lelne is édent e világon.

Szellemem őrlődik belső vitákban,
Kurta éltemben már többször éreztem,
Ha könnyen felejtném is szülőföldem,
Nehezen találnék másik hazára.

Mégis, ki lelkében gyűlöli a rosszat,
Még ha fáj is, kész hazáját elhagyni,
Népe ha híve lett a szolgaságnak.

Mert jobb a hazáról akár lemond'ni,
Mint nagyon éretlen és vak nép által
Eltúrt rabigát nyakában hordani.

Platen
Geboren 1796
Gestorben 1835

Október 24.

Késő ősz
(Spätherbst – H. L. Allmers)

A szürke köd puhán szítál
Mezőre, erdőre, pusztára,
Talán az ég is sírni vágy
Emésztő fájdalmában.

Virág se nyílik már többé,
Madárka hallgat zord ligetben,
Lehull utolsó zöld levél,
S ő is sírni szeretne.

Október 25.

Szabadságdal
(Ein Freiheitslied – R. Dehmel)

**Hát ez már csak így van,
mióta fajunk él,
vadvirágok nyílnak tarkán,
de rakunk falakat, merthát,
jön, fúj a szél.**

**Egyszer majd úgy lesz,
ha fajunk már nem él,
virágok még mindig éppúgy nyílnak,
és falaink fölött nevet
majd a szél.**

Október 26.

Lorelei

(Lorelei – J. Eichendorff)

**Az est hideg, későre jár,
Nagy erdőn ki jön lóval át?
Erdőben egyedül se félsz,
Szép lányka vélem hazaérsz!**

**< A férfinép az mind csalárd,
Fáj szívem, összetörten áll,
Vadászkürt hamisan zenélt,
Fuss! Nem tudod, kivel beszélsz! >**

**Oly díszes ló és rajt' e nő,
Ez ifjú test lenyűgöző,
Most már ismerlek – Úr segíts!
Lorelei boszorkány ez itt.**

**< Ismersz – kastélyom magasból
Némán nézi Rajna folyót;
Az est hideg, későre jár,
Erdőm nem enged sohamár! >**

Október 27.

Az ősz fej

(Der greise Kopf – W. Müller)

**A dér finom, fehér lepelt
Fekete főmre hinte,
Ekkor magam aggnak hittem,
S felettébb megörültem.**

**De ez onnan hogy leolvadt,
Ismét sötét a hajam,
Olyan, milyet ifjan hordtam –
Odébb még a ravatal!**

**Alkonytól míg lett pirkadás,
Aggastyánná vált nem egy.
Ám ki hinné, hogy frizurám
Ősz, míg élek, nem lehet!**

Október 28.

**A múltó év illata árad
(Es lacht in den steigenden Jahr dir –
S. George)**

**A múltó év illata árad
A kertből még lágyan feléd.
Díszíti ősziülő hajad
Veronika s repkény.**

**A szélfúttá mező zöldell még,
De fénye fakóbb a tájnak.
Kedvesen üdvözöl rózsza még,
De szirma színe sápadt.**

**Mi rossz, azt inkább elhallgatjuk,
Legyünk boldogok, ezt ígérd.
Ha már több nekünk nem is jut;
Kis séta, hol kézben a kéz.**

**George
Geboren 1868
Gestorben 1933**

Október 29.

**Krumplidal
(Kartoffellied –
M. Claudius)**

**A pástétom, jaj, finom ám,
De vonz minket e téma?
Biz' nálunk sem üres a tál,
S ízletes, mint franciáknál
A teknős és a béka.**

*   *

**Sok húskrémet azért ne falj,
Elrontja csak a vért, gyomrot.
Szakács, hogy ne okozzon bajt,
Nekünk mit főz, az szárazabb;
Urak, ugye jót mondok!**

*   *

**Szép vörös a krumplibogyó,
S fehér, mint alabástrom!
Emésztése könnyű és gyors,
Felnőttnek, gyermeknek is jó,
S ád igaz gyomortápot.**

Október 30.

Önvallomás
(Selbstgestandnis – E. Mörike)

**Élek sajnos egyke gyermekként,
Mert anyám nem szült testvért.
– Hány maradt el, nem tudom: hét avagy hat –,
Hát ezért aztán minden énrám maradt,
Így kellett az összes jót meg szeretetet
Fél tucatnyi gyerek helyett élveznem,
Ezt én soha nem felejtetem,
Ám sokkal hasznosabb lett volna énnekem,
Megkapni a hatnak szánt ütéseket.**

Október 31.

A hűvös tavaszt...

(Ein Frühling kühl... - W. Jensen)

**A hűvös tavaszt kibírhatod,
A nyáron számosak fényes napok,
A ősz termő, halk, s kék az ég –
Mit akarsz évedtől többet még?**

Jensen

Geboren 1837

Gestorben 1911

November 1.

Otthontalanul
(Vereinsamkeit – F. Nietzsche)

Sok varj' kiált,
Károgva száll, város a cél:
A hó szital -
Örül, kit otthon ér a tél!

Múltadban ott
Is sorsod keresztre feszült!
Szegény bolond,
Jön a tél, hová menekülsz?

Fagyott világ,
Bárhova szállsz, mind csupa jég!
Mit veszni látsz,
Az vész, te jót sehol se érsz.

Lefogyva túrsz,
A tél-vándorút átkozott,
Felszállsz, mint füst,
A lég fent még inkább fagyos.

Madár, zokogd
Dalod, jégmezők énekét! -
Rejtsd el, bolond,
Vérző szived, vár gúny s a jég!

**Sok varj' kiált,
Károgva száll, város a cél:
A hó szítál –
Otthon nélkül nagy kín a tél.**

**Nietzsche
Geboren 1844
Gestorben 1900**

**Tesztek ma a holnapért ti
(Heute sorget ihr für morgen –
F. Grillparzer)**

**Tesztek ma a holnapért ti,
örök dolgokért holnap.
Máról ma kell gondoskodni,
holnapiról pedig holnap.**

November 2.

Kicsi fiú - nagy jóslata
(Kleiner Knabe – H. Hesse)

Sorsom büntetés,
Béfogom a szám,
Átsírom az éjt,
Reggelem vidám.

Sorsom büntetés,
Hívnak csak így: Kicsi!
Nem akarok sírni,
Álmom: nevetés.

Meghalnak majd nagyok,
Bácsik s papa – mind!
Ám én, én maradok
Mindig, mindig itt!

November 3.

**Novemberi ünnep
(Novemberfeier –
H. L. Allmers)**

**Hallod, szél miként viharzik
Lombhullatta erdőn át?
Hallod, dagály hogy morajlik,
Mint dőngeti part falát?**

**Száll le arcodra, a szépre
Égből az isteni fény;
Hangzik dicsőítő ének,
Zengi tenger és a szél.**

November 4.

**Néha a legjobbak is dühösek
(Der beste Mensch wird manchmal zornig –
F. Bodenstedt)**

**Néha legjobbak is dühösek,
szerelmes összevész, majd békül,
legszebb rózsák is tövisesek,
de rosszabb a tövis rózsza nélkül.**

**Irányítsd bár halkán a lépted
(Geh' so still magst deine Wege –
F. Bodenstedt)**

**Irányítsd bár halkán a lépted,
a kor biz' szorítva tart téged,
rányomja jellegét a világ
arcodra, mint pénzre a király.**

November 5.

Van eladó salátám, retkem...

(Feil hat sie Rettich – E. Grisebach)

Van eladó salátám, retkem:

Az öreg ráncos nő így szólt,

De ránc alól szépsége üzen,

Mert szép volt egykor, mint te most.

A szénkosárra fúj a néne,

A szikra szálldos, s ő nevet rá:

A lángoktól emléke ébred,

A szép szerelmes éjszakák.

A sóhaja mély, szeme vérben,

Reszkető térdekkel áll a nő –

Klára, tűnjünk el innen, kérlek!

Jaj! Vén leszel egyszer, mint ő!

Eduard Grisebach

1845 – 1906

November 6.

**Nem volt beteg
(Wer nie war krank –
J. G. Herder)**

**Nem volt beteg,
nem mond ezért köszönetet.**

-

**Beteg nem volt,
köszönetet ezért nem mond.**

**Johann Gottfried Herder
Geboren 1744
Gestorben 1803**

November 7.

**Ne ródd fel életednek
(Leg's dem Leben nicht zur Last –
V. Blüthgen)**

**Ne ródd fel életednek,
hogy tűnik ócskának!
Nézzed mesés szemekkel,
s világ tölt csodával.**

**Blüthgen
Geboren 1844
Gestorben 1920**

November 8.

Nehéz órán

(Aus schwerer Stunde – R. Dehmel)

**Mosolyogni még csak tudtam;
oly szomorú voltam, okkal,
hogy saját hangom idegenül cseng.
Ott ért el a Te hangod,
újra nevetni tudtam, mint a gyermek,
s egyszer sírtunk a boldogságtól.
Köszönöm néked,
ezen álmatlan éjen,
te távol tőlem
élet s halál közt fekszel.
Nézd, mint gyermek kulcsoltam kezeim:
Maradj, ne hagyj egyedül,
engem félelem tölt el
magányos éjjeleken.
Ha te meghalsz,
nem , én nem tudnék sírni,
bár gyakorlott a gyászban a lelkem,
nem tudnék nevetni már sohasem.**

November 9.

**Nem minden javulás erény
(Nicht jeder Besserung ist Tugend –
C. Fürchtegott Gellert)**

**Nem minden javulás erény,
Idő műve ez, lásd be már.
Ifjak heve, az biz, nem szerény,
De megnyugszik sok év múltán.
Mit a sors, mit idő megcsinált,
Nem érdemünk ez a javulás.**

**Gellert
Geboren 1715
Gestorben 1769**

**Fennkölt dal
(Hohes Lied –
R. Dehmel)**

Emberbú messze,
jég s kő vesz körül,
ám fülelj tiszta szívvel,
nem vagy egyedül.
Hallgasd, hogy mint moccan a gleccser,
forrás csobog, s szellem hegedül.

Gyermekeim fognak majd
játszani fenn szivárványon.
Kövessétek mind apátok -
fel hegyekre és túl a hágón
mennie kell – míg ezt elérni
tudjátok!

Mélységbe titeket
erővel vezetlek,
mert a földmély úrral küzdeni kell.
Lássatok szíveket,
szennytől feketéllnek,
méreg s tajték csepeg; hol megyek.

Ámde tovább, tovább,
fel a mélyből gyerekek!
Szívütésemtől, lásd,
tisztul minden csepp –
és ti mind fogtok egyszer
majd a szivárványon játszani fenn!

November 11.

**A város
(Die Stadt – T. Storm)**

**Szürke tenger, szürke partján
Egy város int felém,
Sűrű ködben a házak, a táj,
A csenden átzúg a tengerár,
S egyhangúan zenél.**

**Nem zeng erdő május haván,
Madársereg nem hegedül,
Csak éles hangú vadlibák
Szállnak az őszi éjen át,
S a parton fázik a fű.**

**De szürke város bennem él,
Ködös, tengeri táj,
Ifjúkor ott volt csodaszép,
Te szürke város áldlak én,
Ködös, tengeri táj.**

November 12.

Az első hó
(Erster Schnee – C. Morgenstern)

**Ezüst a tér, miből kilép
a fák alól
egy szép törékeny őz,
vizsgálódva néz, s félve lép,
hisz új a frissen hullt, hús, tiszta hó.
S elem idéz, kecses lény, téged ő.**

Morgenstern
Geboren 1871
Gestorben 1914

November 13.

Az első hó
(Erster Schnee – T. Fontane)

**Idő rohan, jön tél, a zord,
Egy hópehely leszállt,
Olyan az első pehely hó,
Mint első ősz hajsza.**

**S lesz úgy – amint a kedves kéz
Letörli a főről –
Első hó, ha éri napfény,
Eltűnik mezőről.**

**Ha egyszerre lenne – vigyázz! –
Fej és a föld fehér,
Lesz baráti kéz s napsugár
Segítése kevés.**

November 14.

(Wanderers Nachtlied I. –
J . W. Goethe)

A vándor éji dala (I.)

**Isten fia; küldé ég,
Kínt, szenvedést megenyhíted,
Kettőzve kit sújt a lét,
Őt te duplán felfrissíted,
Fárasztanak üzenések,
Mért kell kín, sok élvezet?
Égi béke,
Szállj le, s töltsd el keblemet!**

November 15.

A vándor éji dala (II.)
(Wanderers Nachtlied II. –
J. W. Goethe)

1. variáció

Valamennyi hegynek ormán
Boldog béke,
Fuvallatot fakoronán
Épphogy érzel,
Madárnépség
Is megpihent már az erdőn,
Te meg tudod, lassan eljön
Örök békéd.

November 16.

---

2. variáció

Körös-körül hegyek ormán
Nyugalom,
Alig rezdül fakoronán
Fuvalom,
Őrző fészket
Üli erdőn madárnépség,
Te meg majd lelsz, nincs már kétség,
Örök békét.

November 17.
-----

3. variáció

Minden hegynek ormán
béke,
szél fakoronán
letérdel,
pihen. Madárnépség
is csendben üli erdőn fészket,
várj, örök békét
lelsz, nincs már kétség.

November 18.
-----

4. variáció

Minden éji ormon
a csend,
de érzed – lombok
lágy nesze –
néked üzent.
Madárka már hallgat az ágon.
S téged is átfon
végleg a csend.

November 19.
-----

5. variáció

**Minden éji ormon
a csend,
a szél a lombon
lágysz zene,
néked üzent.
Madárka már hallgat az ágon.
S téged is átfon
végleg a csend.**

November 20.
-----

6. variáció

**Minden kéklő ormon
a csend,
a szél a lombon
halk zene,
súg; te aludj!
Madár se szól, szunnyad a lágysz nesz,
csend öle átvesz,
húzza le, aludj!**

November 21.
-----

7. variáció

Minden sziklaormon
a csend,
a szél – a lombon
lágy zene,
éj nesze – fú.
Madárka már hallgat az ágon.
S téged is átfon,
várj, a ború.

November 22.
-----

8. variáció

Minden távol ormon
béke,
szél a falombon
letérdel,
kis madárnak fészke
is néma erdőn már a fákon,
s téged is átfon
örök béke.

November 23.
-----

9. variáció

Minden havas ormon
a csend,
a szél a lombon
lágysz zene;
éj, ne hazudj!
Madárka már hallgat az ágon.
Csend öle átfon,
hogyan te aludj.

November 24.
-----

10. variáció

Köd a csúcson, béke,
fán fű
a szél, beszéde
halk szavú,
súgja; aludj!
Madársereg hallgatag, lágysz nesz,
csend öle átvesz,
hogyan te aludj.

November 25.

---

11. variáció

Minden bérce**n** béke,
ború,
falomb beszéde
halk szavú,
súg: te aludj!
Madár se szól. Kél a halál nesz,
várj, hamar átvesz,
húz le: aludj!

November 26.

---

12. variáció

Köd a csúcson, béke,
fán fú
a szél, beszéde
halk szavú,
súgja; aludj!
Madársereg hallgat. S halál nesz,
csend öle átvesz,
húz le, aludj!

November 27.
-----

13. variáció

Köd a csúcson, béke,
szél fú,
de lágy, beszéde
halk szavú,
csendes az út.
Madársereg néma. Halál nesz
kél, ölel, átvesz,
s élted lefut.

November 28.
-----

14. variáció

Minden csúcson béke,
ború,
falomb beszéde
halk szavú,
szél; elaludsz?
Madár se szól. Csakhamar lágy nesz,
csend köde átvesz,
és te aludsz.

November 29.
-----

15. variáció

Béke minden bérce,
ború,
a lomb a szélben
halk szavú,
súg: te aludj!
Madár se szól. Kél a halál nesz,
csend ölel, átvesz,
húz le, aludj!

November 30.
-----

16. variáció

Minden csúcson béke,
ború,
a fák beszéde
halk szavú,
kér; elaludj!
Madár se szól. Téged is lágy nesz,
csend öle átvesz,
hogyan te aludj.

December 1.
-----

17. variáció

Minden bérce**n** béke,
ború,
falomb beszéde
halk szavú,
szél; elaludsz?
Madár se szól. Ringat a lány nesz,
csend hamar átvesz,
várj, te is hunysz.

December 2.
-----

18. variáció

Béke minden bérce**n**,
ború,
falomb az éjben
halk szavú,
szél; te is hunysz?
Madár se szól. Téged is lány nesz,
csend öle átvesz,
s végleg aludsz.

December 3.
-----

19. variáció

Minden csúcson béke,
ború,
falomb beszéde
halk szavú,
szél; te csitulsz?
Madár se szól. Csend öle, lágy nesz,
várj, hamar átvesz,
hunysz te is, hullsz.

December 4.
-----

20. variáció

Minden csúcson béke,
ború,
falomb beszéde
halk szavú,
súgja: elmúlsz.
Madár se szól. Csend öle, lágy nesz,
várj, hamar átvesz,
hunysz te is, hullsz.

December 5.
-----

21. variáció

Minden csúcson béke,
ború,
falomb beszéde
halk szavú,
szél; te csitulsz?
Madár se szól. Csend öle, lágy nesz,
várj, hamar átvesz,
hunysz te is, múlsz.

December 6.
-----

22. variáció

Minden csúcson béke,
nem fú
szél, lomb beszéde
halk szavú,
súg; vele hullsz.
Madár se szól. Csend öle, lágy nesz,
várj, hamar átvesz,
hunysz te is, múlsz.

December 7.
-----

23. variáció

Alkonyi békében
a csúcs
mind, lomb beszéde
halk szavú,
int; hova hullsz.
Madár se szól. Csend öle, lágy nesz,
várj, hamar átvesz,
hunysz te is, múlsz.

December 8.
-----

24. variáció

Alkonyi békében
a csúcs
mind, lomb beszéde
halk szavú,
súgja; elmúlsz.
Madár se szól. Csend öle, lágy nesz,
várj, hamar átvesz,
hunysz te is, hullsz.

December 9.
-----

25. variáció

**Alkonyi békében
a csúcs
mind, lomb beszéde
halk szavú,
súg; vele hullsz.
Madár se szól. Csend öle, lágy nesz,
várj, hamar átvesz,
hunysz te is, múlsz.**

December 10.
-----

26. variáció

***Minden csúcson béke,
nem fú
szél, lomb beszéde
halk szavú,
súg; fogy az út...
Madár se szól. Csend öle, lágy nesz,
várj, hamar átvesz,
múlsz te is: tudd!***

December 11.
-----

27. variáció

**Minden csúcson béke,
nem fú
szél, lomb beszéde
halk szavú,
súg: fogy az út...
Madár se szól, csend ölel, álom,
várj, hamar átfon,
múlsz te is: tudd!**

December 12.
-----

28. variáció

**Alkonyi békében
a csúcs
mind, lomb beszéde
halk szavú,
int, fogy az út...
Madár se szól, csend ölel, álom,
várj, hamar átfon,
múlsz te is: tudd!**

December 13.

---

29. variáció

**Alkonyi békében
a csúcs
mind, lomb beszéde
halk szavú,
int: fogy az út...
Madárka már hallgat a fákon,
csend ölel, átfon,
múlsz te is: tudd!**

December 14.

---

30. variáció

**Minden csúcson béke
nem fú
szél, lomb beszéde
halk szavú,
súg, fogy az út...
Madárka már hallgat a fákon,
csend ölel, átfon,
múlsz te is: tudd!**

December 15.

**Boldognak tartom én azt
(Glücklich, glücklich –
F. Grillparzer)**

Boldognak tartom én azt,
kit végső órája létnek
ér gyermekei körében.
Vélnéd e válást halálnak?
Él tovább emlékezetben,
él munkája sikerében,
él gyermekei tettében,
él unokái száján.

December 16.

**Az év csendben véget ér
(2. versszak)
(Das Jahr geht still zu Ende 2. str. -
E. F. Reuß)**

Mért van oly sok szenvedés,
míg boldogság rövid?
Miért kell onnan elmenés,
hol szerettünk mi is?
Szemek fénye megtörik,
száj immár nem beszél,
szót, aki szépen szövi,
néma, szív mondd, miért?

**Reuß
Geboren 1835
Gestorben 1903**

December 17.

Karácsony

(Weihnachten – J. Eichendorff)

Néptelen már piac, utca
Csendben fénylik minden ház,
Eltűnődve járom utam,
Ünnepélyes a világ.

Ablakok mind tarka színben,
Játékkal díszítették,
És ezernyi gyermek szívben
Boldogság s ámulat él.

Én falak közül kilépek,
Lelkem szabad térre vágy,
Szent borzongás, égi fények!
Csendes, tág kint a világ!

Csillag fénylik fenn az égen,
Hó magányból jó elő,
S száll fel csodálatos ének –
Óh, te áldott, szép idő!

December 18.

**A kedves télapó
(Der liebe Weihnachtsmann –
P. Dehmel)**

**A számár, gyerekek,
A számár honnan jön?
Weselből, s menne le
Fekete tengerhöz.
Ám ki volt, ki tette
Mindezt a hátára?
Télapó, a kedves,
Szép csörgő zsákjával.
Dióval, almával,
Játék is sokféle,
Sütött kalácsokat
A város péksége.**

**Hol süti, hol vajon
Télapó étkeit?
Valahol Izlandon,
Szakálla fehérlik.**

**A pálcát, botokat
Elégették mára;
Egész némethonban
Csak jó gyerek várja.
Óh, tégedet áldlak,
Télapó, te kedves:
Hozz nékem is zsákoddal
Mindent meg!**

**Paula Dehmel
Geboren 1862
Gestorben 1918**

December 19.

**Vándor a hómezőn
(Wanderer im Schnee – H. Hesse)**

**Óra völgyben már éjfél ütött,
Holdas ég, hideg az éji csönd.**

**Útközben süt rám a holdvilág,
Hóban lépve társam lett az árny.**

**Óh, mily sokszor mentem zöld mezőn,
Nyári napfény melengette főm!**

**Megőszültem, fáraszt a menés,
Rám se ismernek, ha érkezék.**

**Fáradt testem, mint a súly lehúz -
Véget ér biz' egyszer minden út.**

**Álomszép volt eddig a világ,
Távoz tőlem, jól tudom, elhagy.**

**Óra völgyben már éjfél ütött,
Hold nevet a hideg táj fölött.**

**Hó lehűti keblelem csarnokát,
Tudtam én, hogy kegyes a halál.**

December 20.

**Karácsonyi ének
(Weihnachtslied –
T. Storm)**

**Magas égből mély szakadékba
Egy fényes csillag lenevetgélt;
Nagy fenyőerdők illatárja
Lehel a téli éjszakára,
S gyertyafényes lesz az éj.**

**A szívem oly vidáman szárnyal,
Hisz kedves karácsony van itt,
Hallom a messzi harangokat,
Mik felragadnak, csábítanak,
És mesés hangjuk andalít.**

**S égi varázs vesz a karjába,
Imára kész kell állnom jöttén;
Leszáll most mindkét szempillámra
Kíváncsi gyermek aranyálma,
S úgy érzem, hogy csoda történt.**

December 21.

**Nincs maradás
(Kein Bleiben –
R. Dehmel)**

**Egyre sűrűbb a hóesés,
csak állok, és
a pelyhek hullnak,
utcai fényben,
más némán, tétlen,
bő esésben,
csak ne maradj;
tovább, lépkedj,
magányos lélek!**

**Richard Dehmel
Geboren 1863
Gestorben 1920**

December 22.

**Egy téli este
(Ein Winterabend – G. Trakl)**

**Hó ha az ablakra száll,
S estharang felhangzik lágyan,
Ott, hol szép rend van a házban,
Asztal már terítve áll.**

**Úz kapuhoz vándorlás
Némelyt sötét útról ide.
Kint a föld fagyos, hideg,
Bent kinyíl a megbocsátás.**

**Vándor küszöbön betér;
Kő benne a sok fájdalom.
Fényben felragyog asztalon
A szeretet, bor s a kenyér.**

December 23.

**Karácsonyra Mesékkel
(Zum Weihnachten mit Märchen –
T. Storm)**

**Lányka a gyermekcipődbe
Lépj be egyszer fürgén még!
És kövess az esti csendben,
Hol fenyőfán gyertya ég.**

**Angyal a küszöbre térdel,
Óvja őt az égi fény,
Ajkairól csendül ének,
Itt csak gyermek ki belép!**

**Míg te bámulsz csodálkozva,
Szól: >> Cipődet vedd le hát;
Láthatsz a sok régi lomban
Láda mélyén egy babát. <<**

**Hát fülelj csak! Tűnt világba
Húznak ódon szép mesék!
Mint csodaerdőnek párja
Átcsacsogjuk ezt az éjt.**

**Élt törpéknél Hófehérke,
Akit hét fel nem ismert,
És nem csak az Érchegységben,
Volt a világon a legszebb.**

**Medve Jancsi küzdve bátran,
Legyőzte az óriást,
Megmentője királylánynak
Viseli a koronát.**

**És a költő e versével,
Nádszál karcsú nagyleányt,
Rímek varázserejével
Gyermekkorba ringat át.**

December 24.

**Sóhajtás
(Stoßseufzer – T. Storm)**

**Karácsonyvasárnap jöve át,
Ruhája árasztja sör szagát,
Két órát sorolta azt a kint,
Tőke s kamat mint nyomorít,
- Ne adja Úr az ő sorsát! –
Nincs ünnepe egész éven át.**

December 25.

Jézuska és a szamár

Jesus und der Esel

Vom Esel Asyl in Sidmounth, England
(aus dem Englischen übersetzt von Rita Tubbs)

Azon szamár vagyok, ki látta megszületett
Isten fiát egykor, karácsonyreggel,
Mily régen volt, mily régen volt...

S én, őt melengető jámbor szamár,
Ráleheltem reszkető, parányi testére
Lágyan lélegzetemmel, lágyan lélegzetemmel.

Azon szamár, ki igazította orral a szénát
A teste fölé, oda, hol hált,
A szalmán, a szalmán.

Ajtó s jászol közt megálltam
Én, mint fal, kisdedet védőn
A hideg szélről, a hideg szélről.

Én voltam a szamár, ki átörködtem éjt,
Míg a szent csillag fénylett, s világa
Utat mutat, utat mutat.

A szamár voltam, ki jönni láttam,
Dermedt ujjaikat fújó, jégbajuszos
Három pásztort, három pásztort.

December 26.

**Karácsonyi harangok
(Weihnachtsglocken - R. Dehmel)**

**Szép karácsonyi harangok
Nyugtassatok meg ismét.
Jöjjetek ti, égi dalok,
Ragadjatok fel ismét!
Őszen tudjak térdre esni
Újra, mint a kicsi gyermek,
Jézust gyermek szívvel köszönt'ni,
összekulcsolt két kezemmel.
Érzem: az a szeretet él,
mi általa megszülete,
és az életmen át megvéd,
amiért megfeszítettete.
Érzem; hogy mind testvérként jön,
és a sok elhagyott ember
zúgja: légyen már a Földön
béke, s jókedvű az ember!**

December 27.

Dalokat ének'lek...
(Im Winter...singe Lieder –
F. Bodenstedt)

Dalokat éneklek, s iszom télen
örömmel, tavasz már közelít:
s ha jó a tavasz, szól az ének,
iszom ismét, hogy ő végre itt.

Bodenstedt
Geboren 1819
Gestorben 1892

December 28.

**A világ mindig szép
(Die Welt ist allezeit schön –
B. H. Brockes)**

**Tavasszal szép a tág világ,
Nagy fényben pompázik mi zöld.**

**A nyár tömérdek nyílt virág,
Arany búzatenger a föld.**

**Őszi égen pasztell kékek,
Tarkán virítnak fák s növények**

**A téli táj gyémánt ruhája hó,
Ezüst, csillámló takaró.**

**Bizony, ha ember lát, s figyelve lép,
A világ mindig mesés szép.**

December 29.

Öregségben

(Im Alter – J. Eichendorff)

**Már megint csendes lesz ismét minden!
Mint gyakran kisgyermek koromban,
patakok alá sűgva mennek,
át a merengő magányban,
hallhatod énekelni a pásztort
falvakból, szorosból távol
estharangszót, mit lég onnan áthoz,
ám elült kedv s bánat már most,
még csillannak a kedves völgyek,
erdők mögött, messzeségben,
csúcsokon vöröslik a naplemente,
örökélet hajnalfénye.**

Eichendorff
Geboren 1788
Gestorben 1857

December 30.

Tél

(Winter – A. Chamisso)

**Ifjú napjaimban
Merszem egyre nőtt.
Fényes napsugárban
Voltam jó s erős.**

**Életkedv, szerelem,
Csillag, kedv, virág!
Mély, nagy gerjedelem!
Keblem tölti vágy!**

**Mindez szertefoszlik,
Álom volt csupán,
Tél, fagy megérkezik,
Ősz haj, halovány.**

**Testem, lelkem vén lett,
Gyenge, vak, ki fél.
Ködként száll az élet,
Ha fúj téli szél!**

Chamisso

Geboren 1781

Gestorben 1838

December 31.

**IMA
AZÉRT, HOGY MAJD SZAMARAKKAL
JÁRULHASSON AZ ÚR ELÉ**

**Gebet, mit den Esel ins Paradies einziehen zu dürfen
von Francis Jammes Übersetzung Ulrich Friedrich Müller**

Ha egy napon, Uram, odahívsz a színed elé,
Parancsold meg, hogy akkor napfényben ússzon a vidék.
Szeretnék olyan utat, mit itt lent kedveltem én,
Mi megnyugtathatna, hol lépve lelkembe béke tér,
Mennék fel a Mennybe, hol nappal is ég a csillag,
Kézbe venném hű botom, s térnék akkor a széles útra,
S szólnék a szamarakhoz, szelíd barátaimhoz:
Én, Francis Jammes, fel a Mennybe tartok, az Úrhoz,
Hisz jókat Isten birodalmában nem vár pokol.
Szelíd barátaim, menjünk együtt e kék úton,
Mondanám nekik, a kedves, jámbor állatoknak,
A kik csak farkcsapással és hosszú füleikkel
Tudnak védekezni legyek és darazsak ellen...

Add, ez állatokkal együtt jöhessek elébed,
Úgy szíven üt, ha megállnak lábaik összetéve,
Fejüket lehajtják szelíden, övük mély részvétem.
S akkor jön vélem seregnyi népe füleseknek,
Ott lesz köröttem mind, kik nagy kosarat cipelnek,
Mindazok, kik mutatványosok kocsiját húzzák,
És azok, kiknek oldalán lógnak nehéz kannák,
Mindazok, kik hátukon súlyos terhet hordanak,
Meg szegény botladozó terhes nőtény szamarak,
Azok is, kiknek lábát kis nadrágocska fedi,
Hogy takarják ezzel a nedvedző, véres sebeik,
Miket kimartak vérszomjas legyek csípései.

Francis Jammes

U. F. Müller

**Engedd, e szánandó szamarakkal eléd jöjjek,
S add, hogy angyalod minket békében elkísérjen
A patakhoz, mely fölött cseresznyeág lengedez,
Melynek gyümölcse lágy, mosolyog, mint lányok keble,
S add, hogy ott majd szent ligetében a lelkeknek,
Mennypatak fölé hajolva azonos lehessenek
Vélük, kiknek alázatos, szelíd szegénysége
Tiszta tükörkép örök szereteted vizében.**

**A fotó Károlyi András Meditáció
szamarakkal című festményéről
készült**

Tartalomjegyzék

Allmers	152, 287, 297, 308
Arndt	226
Baumann	38
Bierbaum	58
Blüthgen	312
Bodenstedt	114,130, 223, 285, 288, 309, 309, 347
Bouterweck	25
Bötticher	49
Brentano	93
Brockes	114, 147, 232, 259, 348
Busch	43, 92
Bürger	50, 284
Campe	52
Candidus	121
Chamisso	350
Claudius	18, 19, 21, 40, 60, 61, 63, 80, 86, 88, 104,123,159, 227, 234, 261, 272, 302

Tartalomjegyzék

Dach	106
Dehmel P.	337
Dehmel R.	85, 105, 133, 133, 134, 134,135, 136, 137, 138, 139, 146, 154, 185, 192, 199, 274, 281, 298, 313, 315, 341, 346
Eichendorff	22, 26, 100, 143, 155, 157, 188, 191, 193, 194, 207, 209, 237, 250, 286, 299, 336, 349
Ehreinstei	268
Eichrodt	131
Engelke	15
Erhard	291
Fallersleben	51, 82
Falke	90
Fleming	148
Fontane	7, 59, 70, 72, 73, 91, 109, 109, 110, 113, 115, 124, 140, 162, 184, 189, 189, 195, 196, 197, 198, 210, 225, 240, 243, 253, 263, 277, 318

Tartalomjegyzék

Geibel	101, 144, 153, 244, 284
Gellert	314
George	301
Goethe	8, 20, 20, 21, 23, 118, 167, 205, 212, 220, 224, 319, 320
Greif	295
Griesebach	310
Grillparzer	29, 232, 306, 335,
Grün	87
Güll	79
Hagedorn	53, 57
Halm	149
Hebbel	186, 218, 245
Heine	84, 150, 169, 171, 173, 174, 176, 177, 179, 181, 216, 237, 251, 256, 260, 278
Hennings	64

Tartalomjegyzék

Herder	311
Hess J.	46
Hesse	111, 145, 182, 183, 239, 271, 283, 307, 339,
Hey	48,
Heyse	62
Hofmansthal	77, 118, 164, 257
Hoffmanns - waldau	17, 265
Hopfen	289
Hölderlin	116, 117, 190, 200, 247, 255, 285
Hölty	125
Immemann	122, 231
Jensen	304
Kästner	229
Keller	222

Tartalomjegyzék

Kerner	161
Klabund	97
Lénárd	37
Lenau	163, 246
Lenz	102, 266
Lessing	83, 120
Logau	35, 81
Meyer	5, 275
Morgenstern	12, 44, 65, 235, 317
Mörrike	13, 30, 30, 31, 32, 33, 36, 69, 103,108, 119, 178, 201, 202, 203, 211, 252, 303
Müller F.	351
Müller W.	11, 264, 300
Mystik	45
Neukirch	67
Nietzsche	305,

Tartalomjegyzék

Pfeffel	54, 55, 56
Platen	296
Prutz	74, 75
Redwitz	142
Reuß	335
Rilke	126, 242
Rittershaus	132, 143
Roth	41
Rückert	28, 151, 217, 231, 235, 276
Schiller	127
Seume	208
Silesius	221
Storm	9, 27,35,71, 76, 81, 89, 96, 96, 99,107, 129, 141, 144,151, 156, 165, 166, 168, 175, 180,184, 187, 188,191, 213, 213, 215, 219,233, 236, 241, 244, 258, 264, 269, 270, 273, 282, 282, 292,293, 294, 316, 340, 343, 344

Tartalomjegyzék

Telker	47
Tiedge	95
Trakl	252, 342
Tubbs	345
Uhland	10, 24, 68, 69, 98, 214
Wackernagel	94
Wildgans	267
Népdal, Népköltés , Ismeretlen	6, 39, 238

Csakhamar véget ér éltünk álma
(Bald ist unsers Lebens Traum zu Ende –
T. Storm)

Csakhamar véget ér éltünk álma,
Gyorsan elfoly' öröklétbe ő.
Nyújtsátok kezetek vidám táncra!
Gyorsan; mert elsiet az idő!

Szalki Bernáth Attila
1935

